

me: tollerāt famē imo tēpati p̄sistētes tēpati i qua
 cūq; alia etate p̄sistūt facili⁹ tollerāt famē. *Se-*
nes aut tā p̄ q̄ 2. magis nocēt ex eq̄li famis tol-
lerātia q̄ p̄sistētes. Et hoc videt Auic. inuere p̄
quarti ca. de cibatiōe febriçitantiū vbi dixit q̄ oēs
cut⁹ calor ē innat⁹ valde fort⁹ aut plurim⁹ aut debi-
lis valde nō pōt dimittere cibū sibi. n. videt innuēt
adolescētes ⁊ decrepitos ⁊ dimittere iuuenes ⁊ p̄
mos senes in dubio: s; post addidit ⁊ senes qdā ⁊
debiles ⁊ infātes sūt ex illis q nō tollerāt famē lo-
quēs de senibus in generali ⁊ iō quasi faciēs exce-
ptionē dixit. De primis vō senib⁹ sūt q sūt vehemē-
tis tollerātie famis ⁊ p̄pe h̄ites solida membra ⁊
amplas venas in aere frigido. Ex isto q̄ colligebā
q̄ quo ad puitatē nocumētōz seq̄ntiū famis tolle-
rātia qdā p̄sistētes facili⁹ tollerāt famē senib⁹ p̄
sibi corrūtib⁹. qdā at p̄ senes n̄ min⁹ ip̄is p̄sistēti-
bus tollerāt s; magis adolescētib⁹ ita q̄ aut magis
q̄ cōsistētes aut saltē equaliter cū eis ⁊ ista dicta
Auic. vt sonāt ⁊ dicta y. et vt sonāt nō p̄dicerēt. s; 3.
gal. in p̄n. p̄mēti v̄ velle sniaz quā i ordine qōnif
exp̄ssi. iō illā sequoz cōi. 2. p̄sistētes. 2. p̄ ē ista
2. p̄sistētes facili⁹ tollerāt alijs in etatibus p̄ori-
bus p̄sistūt ieiū. p̄bat qz tardius incurrūt famē
⁊ mīnora nocumēta ex ieiunio recipiūt. Ass. p̄ 3 i
notat. Primo q̄ notādū q̄ etas p̄sistētie ē i qua
calor adhuc alijs p̄ib⁹ re. p̄cedētū nō ē dimīnūt⁹
⁊ merito p̄portionalis calidi ad humidū radicale
mēbra sp̄matica q̄uis augeri nō possunt tñ possūt
p̄seruari in eadē q̄titate: h̄ etas q̄nq; in 30. q̄nq; in
35. anno incipit ⁊ terminat ad plus in. 45. ⁊ est
etas p̄fectōis ⁊ t̄pati ⁊ pulcritudinis vt colligi pōt
p̄ia primi c. de etatibus. No. 2. q̄ hec etas diui-
dit in duas ptes quaz vna imediāt adolescētie ⁊
alta senectutē ⁊ hec vocat 2. p̄sistētia. ⁊ illi q in ca-
etate dicuntur 2. p̄sistētes. Et hoc mō sensus litte-
re ē q̄ p̄sistētes i 2. pte p̄sistētie p̄sistuti facili⁹ alijs
in p̄oribus etatibus tollerāt ieiū. ⁊ tunc cē verifi-
cātes p̄tē sūt eedē cū causis verificātibus p̄mā cō-
clusionē nisi q̄ calor i istis nō ē remissior. Alio tñ
mō posset legi. vt ly. 2. ip̄ortet ordinē in facilitate
tollerātie ⁊ cū dixit. Senes facili⁹ ferūt ieiuniaz
ponit postea q̄ in 2. loco facilitatē tollerātie sūt cō-
sistētes ⁊ itez hoc mō p̄clo hēt veritatē sibi. cāis
No. 3. q̄ cā facilitōis tollerātie i istis ē maxime
qz habēt humidū dēsius ⁊ magis p̄pactū. ⁊ iō dif-
ficilioris dissolutōis q̄ sit humidū p̄uorū: ⁊ licet
habeāt caliditatē acutiōrē tñ in maiori p̄portioē ē
humidū dēsius q̄ caliditas ad dissoluēdū potētū
oz in iuene q̄ in puero. Ex hoc p̄ 3 solutio quorū
dā argumētōz hic fieri solitoz. nā non seq̄ calor
iuuenis ē magis dissoluti⁹ calore p̄uori q̄ magis
dissoluit qz resistētia ē maior respectu caloris iue-
nis. 2. nō seq̄tur calor iuuenū ē fortior calore p̄u-
orū q̄ difficil⁹ tollerāt ieiunū. Et si dicat fortitu-
do caloris ē cā maioris dissolutōis. Lōcedo alijs
p̄ib⁹. No. sic aut ē hic qz hūidū ē valde resistētius
dissolutiōi. No. 4. qz p̄uer alijs ē valde quā

titatiue minor iuene iō nō ē p̄ueniēs p̄cedē i iu-
 uene fieri maiorē resolutionem absolute q̄ i certo
 puero: s; tñ fm p̄portionē sui corpis multo maior
 sit dissolutio i puero q̄ i iuene. Et iō citi⁹ famē i-
 currit p̄uer iuene alijs p̄ib⁹. Ultimo nō q̄ licet
 i p̄ueris pl⁹ habūdet flegma fm sui corpis p̄por-
 tionē q̄ i iuene tñ calor n̄ ē remissior ⁊ qz hūidū
 eoz ē valde subtili⁹ iō ex hoc nō oz p̄ueros facili⁹
 ieiunū tollerare. *Auic. vō. Tertia conclo-*
pueri difficil⁹ ferūt ieiunū p̄sistētib⁹ ⁊ p̄mīs seni-
bus p̄bat qz citi⁹ famē incurrūt ⁊ maiora nocumē-
ta ex tollerātia ieiunij q̄ difficilior illis ferunt ieiū-
nū. Assumptū statī patebit. No. hic p̄ p̄ueritiam
intelligi totā adolescētia q̄ ē etas i qua merito habi-
tudinis calī ad hūidū nō repugnat fieri verū aug-
mētū ⁊ hec terminat ad iuētutē vel p̄sistētia. In
hac q̄ etate duab⁹ causis citi⁹ iurgit famis ⁊ p̄mo
qz fort⁹ resoluūtur fm p̄portionē sui corpis vt d̄
i p̄cedēte p̄clusionē. ⁊ qz req̄rit nutrimentū p̄ aug-
mēto. No. vō oīuz 4. p̄clo iter pueros ifan-
tes difficilē ferūt ieiunū p̄bat qz citi⁹ famē alijs i-
currūt. ⁊ maiora nocumēta p̄sequūtur totū i nota-
tis patebit. No. q̄ p̄ ifantia intelligi illā etatē in-
qua v̄r ⁊ vt i plurib⁹ hoīes nō sunt dispositi ad p̄-
fecte sandū siue loquēdū ⁊ cōmuniter circa septē
nū terminat. No. 2. q̄ causa difficultatis tolle-
rātie i istis respectu alioz puorū ē p̄portioata su-
piorib⁹ pp̄ enī multā hūidū subtilitatē sit magna re-
solutio ⁊ pp̄ augmētū necessitatē sit citius calis in
famē. No. vō ip̄oz. Quinta p̄clo ifa vtes
aīosiores alijs p̄ibus difficil⁹ tollerāt ieiunū pro-
bat isti citi⁹ incurrūt famē ⁊ maiora nocumēta ergo
assumptū satis patebit. No. p̄mo q̄ aīositas ca-
pif p̄ audacia ⁊ qz audacia seq̄tur cordis calorem
ideo animosiores ifantes alijs p̄ibus sunt calidio-
res. Et p̄ p̄his fortior sit resolutio ⁊ citius famis ⁊
maior iflāmatio ⁊ alia nocumēta. affozimī cōcor-
dia colligit. quarta p̄uit ca. de cibatiōe febriçitan-
tiū. vtilis ē in regimie tā sanoz q̄ egroz: ita ad
corpora egra ⁊ neutra ampliat semp̄ alioz posita
paritate.

Abitat v̄rū p̄p̄ones tēdētes ad lat⁹ calī-
ditatē vel siccitatis difficil⁹ tollerāt ieiū-
nū p̄p̄onib⁹ i frigiditate ⁊ hūiditate do-
minātib⁹. Negatiue arguit sic corpora hūida ve-
locius resoluūt siccis ⁊ mīus tollerāt famē eis q̄
non facili⁹ tollerant ieiunium consequentia te-
net quia maius nocumentum videtur incurere
si velocius resoluuntur. Assumptum autem est
Auicene. tertia primi capitulo de regimine eius
quod commeditur ⁊ bibit ad litteram dicentis
L. licet corpora hūida cuz hūiditate naturali ha-
bentia veloci resolutioni sunt apta neq; tantum fa-
mis tollerant quantum corpora sicca pauce hūi-
ditatis habentia ⁊ idem videtur prima quarti ca-
pitulo de cibatione febriçitantium velle. ⁊ idē vide-
tur sentire ga. in cōmēto. 14. vbi ad litteram dicit.

Quicquid aut de suba humida dissoluit multo est maius quam quod de sicca et si in calore sunt pia. Et ibi probat per exemplum olei et aque quod ab eodem calore ignis multo plus de aqua resoluit quam ex oleo. Confirmat illa corpora citius cadunt in fame alijs spiritibus in quibus fit resolutio maior et digestio velocior sed in humidis corporibus fit digestio velocior et resolutio maior. In humida corpora citius cadunt in fame. maior clara est et minor arguitur per quod resolutio fiat velocior ex hijs quod nunc dicta sunt sed quod digestio est fit velocior arguitur quod virtus digestiva uiuat caliditate et humiditate pia prima causa de virtutibus ministrat doctrina 6. Confirmat 3. quod habitates regiones calidas ut barmenij et caldei multo sunt abstinentiores quam habitates frigidas ut theutoi et anglici ut notat experientia. neque potest dici quod habitus sunt quod sunt frigidiores cum sint comiterualde colerici. quod sunt citiores. Idem uidetur firmare id quod appetit in heremita sicce proportionis existibus multum facilius ieiunantibus. Item coram calida et sicca habent humidum magis compactum et densum pro caliditate resoluente subtili et pro siccitate. quod difficilius resoluunt. Item pro etate sicca facilius fert ieiunium quam humidum ut senes pueris ut sumit per affertur 1. affertur. 2. principalem sic coram frigida ex abstinentia a cibo citius cadunt in nocumeta quam calida alijs spiritibus. quod difficilius tollerant ieiunium. Ad 3. per multiplicat. per sic minus habent de sanguine. quod citius cadunt in fame et nocumeta. 1. per quod causa non esuriendi aialis est copiositas sanguinis in epate ut per 3. naturalium virtutum. 2. quod calida sunt longioris vite: et non nisi quod tardius dissolunt. 3. per illo est auctoritas gal. 2. de complexionibus 4. causa ubi dicitur quod signa proportionis naturalis calide sunt venarum latitudo et naturalis frigide venarum puitas subdit cuius vene sunt stricte eius sanguis erit paucus et non plurimum abstinet a cibo quod ipsum non consequetur nocumeta. Ad oppositum et affirmatiua parte arguitur per de proportionibus ad caliditate declinationibus. ex ypo. particula prima affertur 1. quod per hoc quod infantes aiosiores difficilius tollerant ieiunium dedit intelligi complexionibus naturales calidas ut dixit gal. in commento de siccis videtur esse mens gal. 8. terapeutice causa 8. ubi spiritus siccas ponit facilius cadere in febres quam humiditas.

In questione erunt duo articuli. in primo tractabitur de ratione suo ad questionem. in 2. tractabitur quodam spales modi ratione de quodam. Quartum ad primum premissum quod proportionum quodam est parum et quodam distepata. et distepata quodam simplex quodam proposita. et proposita quodam sunt cum equali lapsu in ambabus qualitatibus a temperamento quodam cum equali sed tamen proportionali et quodam lapsu unequali et in proportionali. Premittitur 2. quod loquimur de difficultate vel facilitate tollerantie ieiunij merito gradualis proportionis calidi ad humidum alioz pitate supposita ut puta in subtilitate et grossitate in proplone insequente manum: et alijs accantibus in tuamem vel impedimem licet hoc fit magis in proplonibus colligi possit. premittitur 3. facilitate ieiunij in fame aut nocumeta famis attendi penes velocitate resolutiois humidum quod velocitas resolutiois sequitur magnitudine proportionis maioris in

equalitate calidi ad humidum cum quibusdam circumstantiis ad hoc disponentibus. scilicet subtilitate humidum raritate pororum et consuetudine comedendi etc. Premittitur 4. quodone maxie intelligi de fame naturali parte potissimum membrorum resolutione et non de illa quod a propria stolis dispositione sequitur. Ultimo dicit istas conclusiones posse pari adinuicem vel in difficultate calus in fame et nocumeta vel in difficultate releuandi a nocumeta. nunc tamen de pia difficultate loquimur. Hijs positis lapsibus existibus equalibus iuxta hanc positionem hic est ordo proportionum in facilitate tollerantie ieiunij quod prima et facillime tollerans est frigida et humidum. 2. humidum tamen. 3. frigida tamen. 4. calida et humidum. 5. parum. 6. calida tamen. 7. frigida et sicca. 8. sicca tamen. 9. calida et sicca quod difficillime oium tollerant. Conclusio per. posito quod in proplone parum sit calidi ad humidum proportio maioris inequalitatis et etiam caliditatis ad frigiditatem ita quod sit calidum ut octo humidum ut quatuor et per consideranti quod si ois complexio lapsa in vna contrarietate vel in ambabus sit lapsa in ista vel in illis tamen per unum gradum a temperamento quod secundum illum ordinem quo scripte sunt se habent adinuicem in magnitudine proportionis maioris inequalitatis calidi supra humidum. nam minima est in frigida et humidum et in quod libet prius posita maior quam in priori ut est certum calculanti per numeros quem calculi causa breuitatis dimitto. Dicit scdo doctor iste quod lapsibus eque proportionalibus existentibus. iste est ordo complexionum in facilitate tollerantie ieiunij quod prima et facillime tollerans est frigida et humidum. scdo est frigida tantum. tertia est humidum tantum. quarto loco sunt equaliter temperata calida et humidum frigida et sicca. quinto calida tantum. sexto sicca tantum. Ultimo calida et sicca. Est autem verificatio ordinis ex hoc quod in frigida et humidum proportionali existente lapsu est minima proportio calidi ad humidum scdo minor in frigida tantum quam in humidum tantum que pars probatur ab isto doctore in exemplo sic. Sit humidum tantum lapsa per quartam partem totius humiditatis quam habet temperata tunc in ea erit humiditas ut quicquid quod temperata est ut quatuor ut supponit sit autem frigida tantum lapsa per quartam partem caliditatis temperate. Et patet quod calor in ea erit ut sex cum in temperata sit ut octo modo clarum est quod octo ad quatuor est maior proportio quam sex ad quatuor et prima est in humidum tantum alia in frigida tantum lapsibus eque proportionalibus. quod in frigida tantum est minor proportio quam in humidum tantum. Tertium est etiam quod minor est proportio in humidum tantum quam in temperata. Sed in temperata et calida et humidum frigida et sicca est proportio equalis eadem. non proportionali maioratis extrinis alicuius proportionis vel minoris spiritus proportio remanet eadem. reliqua tres est patet in ordine dicto probando quod in sicca tantum est proportio maior quam in calida tamen lapsibus eque proportionalibus per calculum ut diximus in humidum tamen et frigida tamen vel lapsu exite per quartam totius latitudinis humidum

rat versus sicca fiet sicca ut tria et erit in sicca tñ p
 portio octo ad tria et in calida tñ lapsu exite, p qñ
 tā totius latitudinis caliditas erit in calida tñ ppor
 tio decē ad quatuor. mō pstat q̄ maior est pportio
 octo ad tria q̄ decē ad quatuor vbi vero lapsus nō
 fuerit eā pportiones nec equales sp̄ ille q̄ decli
 nat ad latus caliditatis vel siccitatis alijs pib⁹ diffici
 lius ieiunia ferūt nō tñ ē ex hoc alijs duoz p̄scrip
 toz ordinū in illis fuāduz vt ex varietate casuum
 p̄git ostendere q̄ in aliqua humida et calida est ma
 ior pportio q̄ in t̄pata et in aliqua minor et sic de
 multis p̄pationib⁹ alijs q̄ note sūt calculati. Cōtra
 hāc pōnē arguit supponēdo q̄ pportio calidi ad
 humidū quā seq̄ resolutiōis velocitas ē pportio
 potētie resolutie calidi ad potētia resolutiua humi
 di: vt claz ē. Suppō 2⁹ q̄ frigiditas ē magis resi
 stēs actiōi caloris subtiliā alijs pib⁹ q̄ humiditatis
 p⁹ q̄ humiditati nō repugnat nātr eē in subtiliori
 q̄ sit vapor vtz i aere nātr disposito q̄ ē humidior
 hoīe et suis humoribus et subtilior vapore. 2⁹ q̄
 ē qualitas magis actiua et magis resistiua. 3⁹ q̄ ca
 liditas subtiliat calefaciēdo cui calefactiōi magis
 resistit frigiditas. Ex q̄bus suppositiōibus seq̄
 q̄ maior ē pportio calidi ad humidū in calida et
 humida q̄ in t̄pata siue lapsibus equalib⁹ siue p/
 portionalibus exītib⁹ cū caliditas sit potētior et
 frigiditas remissior merito quaz qualitātū ē potis
 sine pportio agēt potētie ad resistētiā in tali reso
 lutione et in calida tñ pportio eēt maior q̄ i sicca
 tñ lapsibus exītib⁹ equalibus cū ibi sit intēsior
 caliditas et remissior frigiditas et plus facit ad ma
 gnitudinē dicte pportiois remissio frigiditatis q̄ hu
 miditatis remissio q̄ ē in sicca tñ. Seq̄ 3⁹ q̄ in fri
 gida tñ pportio ē minor q̄ in hūda tñ vt p̄ eodē
 motio siue lapsibus equalibus siue eā pportioali
 bus et plures ex ordinibus positi ex hoc motio isir
 mari vident. Præterea p̄ positionē ē q̄ humida
 nāli humiditate sūt apta veloci resolutiōi et nō tñ
 famis tollerāt vt sicca. q̄ humiditas potis p̄pat māz
 resolutiōi q̄ resistat et siccitas magis resolutiōi re
 sistit ass⁹ ē supra positi ex quarta primī c⁹ de regi
 mine eius q̄ p̄medic et bibis. 3⁹ et ē positio insuffi
 ciēs saltē in p̄nibus illaz q̄ statibus fundamētis
 p̄pationis. s̄m ē q̄ frigida tñ facilius tollerāt ieiū
 q̄ humida tñ lapsibus eā pportioalib⁹ exītib⁹
 s̄m ē et q̄ calida tñ facili⁹ tollerāt q̄ sicca tñ. naz
 si laps⁹ sunt eā pportioales. q̄ tñ pportionaliter i
 frigida tñ distat p̄ remissionē caliditatis a t̄pata in
 frigida tñ quātū p̄ intēsionē humiditatis distat hūi
 ditatis in humida tñ ab humiditate t̄pata. Alii. n.
 lapsus nō sūt eā pportiones a t̄pamento et si
 sic tñ pportio calidi et humidū i vtraq̄ erit eadē
 nā vtraq̄ pportionū erit minor q̄ sit pportio cali
 di ad humidū in t̄pata p̄ tātā pportionē p̄ quātā
 sue qualitates lapsē distāt a t̄pamēto. i t̄pata. n.
 pportio calidi ad sūū humidū ē pposita ex pporti
 one calidi t̄pata ad humidū humidū tñ et humidū
 hūide tñ ad humidū t̄pata iuxta pportionē libri
 euclidis q̄ q̄buscūq̄ duobus terminis interposito

medio pportio p̄mi ad vltimū p̄ponit ex pportioe
 p̄mi ad scōz et 2⁹ ad 3⁹ p̄ponit et pportio in t̄pata
 ex pportioe sui calidi ad calidū frigide tñ et calidi
 frigide tñ ad humidū t̄pata. Cū ḡ tāta sit ppor
 tio t̄pate caliditatis ad caliditātē frigide tñ q̄ta hu
 miditatis humide tñ ad humiditātē t̄pata seq̄ q̄
 ambabus istis dēptis a pportioe q̄ ē i t̄pata rema
 nebit p̄cipue equalis pportio p̄ coēm p̄ceptionē s̄
 ab equalibus equalia demas et cetera. et s̄m demō
 straret q̄ in calida tñ lapsibus eā pportionalib⁹
 nō ē minor pportio q̄ in sicca tñ s̄ ē p̄cipue equa
 lis. Error at ē in p̄batione illoz ordinū q̄ sup̄pōit
 q̄ lapsus ad calidū addita quarta pte totius lati
 tudinis caliditatis t̄pate ē tātus pportionalit̄ quā
 tus lapsus ad siccnū dempta quarta parte tem
 pate humiditatis q̄ ē impossibile. nā dēpta quarta
 pte ab aliquo minorat p̄ sex q̄ 3⁹. Addita at 4⁹ p/
 te maiorat ad sex q̄ quartā vt s̄. 4. veniāt ad tres
 sit in sexq̄ minus et si ad q̄nq̄ sit in sexq̄ 4⁹ mai⁹
 S̄z ille subtilissimus doctor vnus p̄siderate dixer
 rat. 4⁹ p̄ pōnēz arguit p̄bado q̄ nō oz q̄ illa cor
 pora in q̄bus velocius sit resolutio alijs pibus citi
 us incurrāt famē. Sit. n. sor. ex p̄plone nāli sangui
 neus p̄ualecēs ab egritudine vel flobotomat⁹ vt
 ex alta cā debilitatus stāte tñ in eo calore intēsior
 q̄ in p̄lone flēatico q̄ hēt vt possibile ē nūc digitiāz
 stōi et attratiāz venaz p̄cipue eā forte cū digestiua
 et attractiua p̄lone. nā cū sāguineus hēat has vir
 tutes fortiores flēatico: p̄ esse possibile q̄ veniant
 ad equalitātē p̄ minoratiōē illaz virtutū in sorte
 Et tūc ponamus q̄ sortes et p̄lo nūc p⁹ sunt cibati
 cibus equalibus et p̄cipue eā resistētibus digestiōi
 et patet eque cito euacuabitur stomachus sortis a
 chilo sicut stomachus platonis. ergo cum post va
 cuitatem ita attraherent vene p̄lone sicut sortē vt
 ponit casus stō eā sensibili p̄z q̄ precise eque cito
 cadunt in famē cum eā cito s̄iāt attractiōes vena
 rū a stō vacuo a re p̄hibēte famē et alia pia ad bec
 pertinētia et tñ velocius fiet resolutio in sorte cū ca
 lor sit intēsior et humidū ap̄tius resolutiōi vt p̄z.
 Itē positio nō saluat ordinē positi a gal. 8⁹. tera
 p̄tice ca⁹ 8⁹. Nā iste videt ordo gal. in difficultate
 toleratiē et facilitate casus in febrē ex fame. Prā
 ma ē p̄plexio calida et sicca. 2⁹ calida et humida.
 3⁹ calida tñ. 4⁹ sicca tñ. 5⁹ tēperata. 6⁹ frigida et
 sicca. 7⁹ frigida tātū. octaua humida tātū. nona et
 vltima frigida et humida. quē ordinē si saluat bec
 positio nec lapsibus equalibus nec lapsib⁹ ppor
 tionalibus existentibus vt patet. Quantum ad scōm
 alias determinando questionem ad hunc sensum
 querunt que complexio merito casus in famē pro
 pter resolutionē humidū vi p̄portionis calidi ad
 humidum consequentem virtutez qualitatz ma
 nifestarum quibus calidum agit et humidum resi
 stit dixi hunc esse ordinem facilitatis tollerantie te
 iunij alijs paribus q̄ frigida tantum. et frigida et
 humida et frigida et sicca inter se equalit̄ sūt tolle
 rates maxime res⁹ aliaz. 2⁹ loco sunt temperata
 sicca tñ et humida tñ q̄ inter se equaliter sūt tolle

rates ieiunij et minus pcedentibus tribus et magis alijs. 3° loco erat calida tñ calida et humida et calida et sicca q̄ inter se equaliter et difficilius alijs ieiunij tollerant. Iste ordo pbat supponedo q̄ dissolutioi humiditatis et puerioi eius in vaporē nō resistit humiditas nec siccitas cū iste nō resistat caliditate calefaciēti et calor subtiliat calefaciēdo sine hoc q̄ humiditate aut siccitate inducat et idē pbat q̄ tā sūma humiditas q̄ sūma siccitas cū maiori stāt subtilitate nālīter q̄ sit vaporū subtilitas vt p̄ de sūma humiditate aeris et sūma siccitate ignis.

Ex quo seq̄ q̄ qualitas manifesta in humido resistēs dissolutioi ē solū frigiditas. et q̄cā agēs q̄ sit manifesta qualitas ē solū caliditas. q̄ fm̄ p̄portionez istarū duarū qualitatū erit magitudo et velocitas dissolutiois de qua loquimur. Cū ḡ i primis tribus p̄portionibus noiat sit caliditas ad frigiditatem equali p̄portio iter se seq̄ q̄ merito huius eque velocitatis eē dissolutio et q̄ in illis primis ē minor p̄portio q̄ in sequentibus idē dissolutio tardior q̄ in sequentibus et casus in fame merito eius tardior et simili modo alie p̄portiones manifeste p̄bant. hāc at modū de minimationis nō puto sufficere medico artificii opatio q̄ p̄ illū nō habeo qd absolute rñdeā. idē p̄ alio in ueniēdo supponit p̄ q̄ alioz p̄tate supposita plus dissoluti a calido de humidiori q̄ de sicciori. Hec suppo ē gal. ad litterā p̄ affoz p̄mēto 14°. vbi dicit q̄cqd at de suba humida dissoluti multo ē maius q̄ qd de sicca et si in calore sūt p̄ta. et pbat hoc ex p̄mēto q̄ plus ex aqua q̄ ex oleo dissoluti. Suppono 2° alioz p̄tate posita maiore fieri dissolutioez in cōplone calida q̄ in nō calida vt minus calida p̄ q̄ calidū ē p̄ncipalr agēs ad dissolutionē 3° suppono velociore fieri digestionē et nutritionē in calido et in humido q̄ in p̄rio mō dispositi p̄tate lapsus supposita. ita q̄ vbi tñ distat p̄plo frigida a t̄pamento q̄tū calida alijs p̄ibus velocius digeret calida et ita dicat de humida hec. suppo p̄ q̄ digestiua magis indiget hūiditate et caliditate q̄ frigiditate aut siccitate vt prima primi doctrina 6°. c°. de virtutibus ministratibus. Et idē pōt colligi a gal. 6° de accidētī et 6° de regimine sanitat.

4° suppo in corporibus habentibus calorem innatum multū maior sit dissolutio digestio et nutritio. alijs p̄ibus q̄ in habentibus paucū p̄ q̄ iste opōnes a calido innato fiet. q̄ cū ē fortior alijs p̄ibus erūt opatiōes iste ampliores hoc ēt videt de mēte y. in affo cū dixit q̄ pueri plurimū habēt innatū calorem et intulit q̄ plurimo indiget nutrimento et q̄ si non det corpus p̄sumit. q̄ certe innuit in illis verbis et plus posse digeri et fortiore fieri dissolutionē in illis q̄ habēt plus de inato calore. 5° suppo. Corpora humida et calida siue diuisim siue p̄iūcti plus sibi in nālī dispōne determināt de sanguine et nālībus humiditatibus alijs p̄ibus q̄ corpora opposita mō disposita. hoc p̄ p̄ q̄ illis sūt magis sue p̄plones p̄portionales et p̄ inductie. In sanguine. n. ē pl̄ de massa sanguinea q̄ nālīter dispositi q̄ i flegmatico. et q̄ in colerico et ita in flegmatico plus q̄

in mlico et in humido tñ q̄ in sicco tñ et in calido tñ q̄ in frigido tñ et sic p̄nter de alijs cōpatiōibus

Suppono 6°. q̄ ad famē nālēz cōiter q̄nq̄ dicit motus in p̄cedēti dubio sūt necessarij et q̄ illis exiitibus ē fames. 7° supponit q̄ facultas tollerantie ieiunij attēdat vt penes difficultatē cadēdi i famē vel penes puitatē nocumētoz seq̄ntiū tollerantia ieiunij vel penes facilitatē releuādi se a talibus nocumēt. hoc p̄ ex gal. in p̄mēto saltē quo ad duas p̄imas p̄tes. Crauo supponit q̄ cū dicimus corpus sanguineū cōpari colerico et alijs istā addimus p̄iculā alijs p̄ibus q̄ nō sit intelligendū oia reliqua p̄ter cōplexionē eē oīo similia quo ad dno minationē et quo ad mēsuras nā ē hoc impossibile vt dixi in p̄cedēte q̄one. si. n. tñ de sanguine in sanguineo inueniat quātū in colerico et sanguineus habeat mediocrē mēsurā et sibi nālē colericus nimis habebit et ita in multis alijs intelligamus. q̄ alijs paribus vt in q̄bus ē possibilis quo ad oia p̄tas sit s̄ in alijs q̄ sint ita illa q̄ in vno inueniunt p̄portionaliter sibi sicut illa reliqua q̄ in alio inueniunt sūt sibi p̄portionaliter cū vterq̄ cuiuslibz quatuor humorū hz mēsurā sibi p̄uenientissimam sicut pares quo ad humores et sic de cibo et alijs.

Alijs habitis p̄ loquar de p̄tate p̄plonuz in facilitate tollerantie quo ad tarditatē casus i famē 2° quo ad nocumētoz puitatē. 3° quo ad releuatiōnē. Quātū ad primū sit ista p̄ stante equali mētitudine humorū i corporibus calidis et frigidis alijs p̄ibus difficilius tollerāt ieiunij calida q̄ frigida. pbat ista maiore multitudinē humorū sibi d̄termināt q̄ frigida vt dicit 5° suppo. q̄ si p̄cipue equalē habēt plus deficit calidū a sua nālī mēsurā q̄ frigidū aut minus habundat respectu sui: minus p̄portionaliter hz de humoribus in isto casu et resolutio sit i eo fortior vt dicit suppo 2°. et digō velocior et nutritio. q̄ i istis citi mēbra inanunt et citius attrahūt a venis et citius vene a stō. et p̄ p̄ns citi sit fames. Ex quo seq̄ q̄ calida tñ difficilius tollerāt ieiunij q̄ frigida tñ et calida et sicca q̄ frigida et sicca et calida et humida. q̄ frigida et humida stāte semp p̄tate in quātitate humorū et in alijs quātū ē possibilē. 2° p̄ p̄cipue equali exite quātitate humorū in humidis et siccis alijs p̄ibus p̄plones humide difficili tollerāt ieiunij q̄ sicce. pbat ista p̄tate supposita iste minus p̄portionaliter ad mēsurā sibi nālē hnt de humoribus vt p̄ ex suppositioe 5° et in eis sit dissolutio fortior et digō velocior. q̄ alijs p̄ibus citi fiet ist motus ad famē requisit et sic citi cadūt ni famē et p̄z asl̄ ex suppoe p̄ et 3°. et hāc p̄clu' vult auic. p̄ 4°. c°. de cibatiōe febricitatiū cū dixit et sūt de oibz qdā q̄ sūt exuberant carnis s̄ cū abscedit ab eis cib' obilitat et extenuationē icurrūt q̄ si tollerāt p̄hibitionē cibi q̄ ad facilitatē tollerantie mē' puitatē nocu' seq̄ntiū ieiunij 3° p̄ et corpa calida et cor' hūida i nālissima sibi dispōne exitia citi p̄ p̄ueniētē cibationē famēt q̄ sicca vt frigida stāte p̄portioe lapsus pbat q̄ i ist sit dissolutio maior et digō velo' tā in p̄ta q̄ in 2°

nota

Et iō citi⁹ accidit mēbroz attractio ⁊ venaz cum
stōi vacuitate. ḡ citi⁹ incipit in eis fames. Et dico
notāter q̄ i nālissima sua dispositiōe exītia qz vbi
haberēt humiditates extraneas vel superfluētes
staret oppo^m. Et hāc p̄clusionē vult Auic. 3° p̄mi
loco allegato in primo argumēto. 4° p̄clusio qui
buscunq; corpibus siccis sanis aliquod humiduz
sanuz facilius tollerāt ieiuniū: p̄bat qz quocunq;
talī corpore sicco aliquod tale humidū mlto plus
bz ḡ humiditate cruda digestibili reducibili ad be
nignū ita vt merito illius tardius cadat in famē ḡ
Alī^m p^o videf ad expiētā. 2° qz tales humiditates
coaceruāt in sanitate vt videf velle gal. 8° terapen
tice ca^o penultimo. Et qz illaz merito p̄fert eis iei
uniū sz humida cū ista p̄ditione ponit in 2° loco.
Itā sic dicit ad litterā. sz qbusdā eaz cū p̄tingerit
multitudinē coaceruasse humorz sine corruptione
coaceruant at̄ p̄tinue ⁊ ieiuniū p̄dest magis at̄ fri
gide ⁊ humide. 2° vō q̄ humide. 3° vō nō cū hac q̄
frigida. 4° vō q̄ frigida ⁊ sicca hec gal. Quātū
ad cōpationē haz p̄clusionū merito nocumēti se
q̄nt ieiuniū. nōndū h̄ qz nō loqmur nisi ḡ nocumē
tis ieiuniū p̄se seq̄ntibus sicut sunt nocumēta dis
solutiōis a calido nālī ⁊ hec cū generali verbo di
cemus nocumēta maiora facilius tollerāt. Cū nō
specialia nocumēta volā significare faciā illud spā
li vocabulo. Tūc sit p^o p^o ista. si corpora humida
in nālissima dispositiōe exītia citius extollerātia
ieiunij incipiāt famescere qz sicca ita citius incipi
unt recipe nocumēta ex ieiunio p^o ps ē 3° p^o. 2° p
bat qz qz cito famē incurrit p̄pletā ⁊ verā tā cito
incipiūt dissolui plus debito. Aliter. n. nō eēt i nāl
li dispositiōe sibi cū fames accideret mēdosa ⁊ p
p̄ns incipiūt noceri. Ex hac seq̄ qz corporib⁹ hu
midis ⁊ siccis p̄cipue equaliter habētibus de hu
moribus nālibus citi⁹ ex ieiunio ledunt humida
qz sicca. 2° p^o corpa humida sana qbuscūq; cor
poribus siccis facilius possunt alijs paribus hoc^o
tollerare ieiuniū p̄z qz multo maior q̄ntitas humi
ditat̄ crude digestibilis impeditiōe nocumēti iei
unij pōt i corpe humido qz sicco coaceruari quo fa
cto maiori tpe sine nocumento abstinēbūt. Pre
terea ⁊ ea calida p̄tingit magis habū dare sangui
ne i tū vt magis sine nocumēto ieiunēt. hāc p^o nē
videf velle ḡ. p̄tula 7° illo affō. Corporibus hu
midas carnes habētibus famē adhibere remediū
ē fames. n. exsiccat. Et Gal. 8° terapētice cū humi
da posuit loco 2° in difficultate casus i febrē ex fa
me ⁊ hoc puto voluisse Averoy. 6° colliget cū vi
cit ⁊ vlt̄er p̄plexiōes humide indigēt inter resecti
onez ⁊ refectionē mora lōga q̄admodū sicci idi
gent breui. Intellico. n. vlt̄er. i. vt plurimū in san
tate. 3° p̄clusio stāte equali multitudine humorz
p̄ueniētū p̄plexio calida difficilīus tollerāt ieiuni
um alijs p̄ibus. p̄z qz fortius di^o oluit ⁊ citi⁹ ad mi
nus sibi p̄portionalē mēsurā deuenit humiditat̄
⁊ humorz. 4° p^o nō posita p̄tate in multitudine
humorz p̄tingit calidā p̄plexiōē frigida magis tol
lerare ieiuniū. hoc p̄z qz p̄tingit multo plus p̄por

tionaliter habere de humore puta de sanguine.

Hec eadē p^o est Gal. 2° p̄plexionū ca^o 4° dum
dixit. Quā cui⁹ vene sūt stricte eius sāguis erit pau
cus ⁊ non plurimū abstinet a cibo ipsius p̄sequat̄
nocumētū. Sz cuius vene fuerint ample eius san
guis erit multus ⁊ plurimū abstinet a cibo qz ipsū
nō p̄sequat̄ nocumētū. et iō volūt qdā qz p̄plexio
sanguinea in prima senectute in nālissima sua di
spositiōe exītis est maxime tolleratiua ieiunij lz h^o
ego nō credā. Illud tñ p̄firmāt auctoritate Au. p^o
quartū c^o. de cibatiōe febricantiū illo paragrafo ⁊
de primis senibus sunt. 5° p^o lz aliqua p̄plo fri
gida ⁊ sicca in nālī dispositiōe exītis absolute ma
iora nocumēta sit apta icurrere ex dato ieiunio qz
data calida ⁊ humida ceteris p̄ib⁹ tñ calida ⁊ hu
mida ē facilius ex ieiunio alijs paribus apta febrē
incurrere prima ps ē supra posita. et 2° ē gal. 8° te
rapentice fm vnā quotationē c^o 6°. Vltima p^o n̄
q̄libet p̄plo citius nocumētū ex ieiunio incurres
p̄tinuato ieiunio p̄tinue magis p̄ ipsuz est lesa. p̄z
de sanguineis qz cū in nālissima fuerint dispositiōe
citius famēt qz colici ⁊ tñ p̄tinuato ieiunio colici i
fine magis cito moriunt ⁊ sic magis lederent.

Quātū ad 3° supponit p^o qz hic loqmur de no
cumento dissolutiōis. Supponit. 2° qz ab illo no
cumēto releuat̄ corpus p̄ operationē virtutū nālī
um. Supponit 3° qz in calidis ⁊ humidis virtutes
nāles sūt fortiores qz in opposito mō equalr laps
p^o p^o ab equali nocumēto facili⁹ releuat̄ p̄plo
calida ⁊ humida p̄plexio alijs paribus qz frigida
vel sicca p̄z qz p̄ exīte nocumēto virtus remanet
maior ⁊ alia p̄ta ḡ ⁊ c. 2° p^o nō exīte equali nocu
mēto q̄nz facili⁹ releuaret̄ frigida aut sicca. qz da
ta calida vel humida a suo. qz tñ gal. tm duos mo
dos difficultat̄ tollerāt̄ tetigit iō de hoc 3° taceo
cū difficile sit v̄les p̄p̄iones de aliqua vna p̄plōne
resp̄ctū aliaz non stāte nocumēto equali ponere.

Itā. vltio me hic nihil dixisse de t̄pata qz qz gal.
posuit quoddā mō medio facili⁹ in febrē cadere re
sp̄ctu quorūdā p̄plonū ⁊ re^o aliaz difficulter iō
puto ēt mō medios se h̄ere i velocit̄ digerēdo re^o
p̄plonuz nō multū lapsaz ⁊ velocit̄ famēdo ⁊ ve
locit̄er ad nocumēta veniēdo. H̄ijs habēt r̄idēf
ad argumēta añ oppo^m facta. Ad p̄m p̄z qz pro
bat v̄tatē posita p̄tate humorz in q̄ntitate aut v̄tro
biqz exīte nālissima res^o sui dispōe. p̄z tñ p̄firma
tiōe dicendū qz hermenij ⁊ caldei ex p̄suetudine ⁊
grossicie ciboꝝ plus abstinet nostris lz ēt siccitas
p̄plonis iuuēt. Ad 2° arg^m dī qz posita p̄tate i
humorib⁹ corpa frigida tardi⁹ cadūt i famē. Itē
stāte nālissima v̄triusqz dispositiōe frigida tardi⁹
famēt ⁊ tardi⁹ nocent. In dispositiōe at̄ non nā
lissima stat calida magis tollerare vt q̄n multo pl⁹
excederent in sanguinis quantitate qz in caliditat̄
fortitudine. Et hoc vult gal. sc̄do complexionum
loco supra posito. Ad argumentum ergo min⁹
habent de sanguine. ḡ difficilīus tollerant ieiunij
negatur argumentum. Gal. autem qz voluerit in il
la auctoritate dictū ē sup̄ i q̄ntē de fame. attletaz.

Ad scđaz p̄firmationē negat q̄ iō sūt lōgiores vite calida qz tardius dissoluunt̄ z cā dicta ē 2° te gni in qōne de lōgitudine z breuitate vite. Ad tertiā p̄firmationē statī vīū ē qd gal. vult 2°. p̄ple tionū. Ad argumēta alterius p̄ p̄z p° de calidū esse p̄cessū q̄ in nālissima dispōne difficilīus ferūt s̄z de siccis gal. voluit q̄ citius cadūt in febres qz sui spūs sūt magis accēdibiles s̄z añq̄z isti cadāt ī febrē humidī ceciderūt ī alia nocumēta z iō dictū ē supra in p̄clusiōe vltima 2° p̄tis determinatiōis q̄ licet humida citius nocumēta ieiunij incurrant tñ p̄tinuat o ieiunio plerūqz sicci maiora incurrūt nocumēta vt in febrē z sincopiz z mortē qñqz. Cuius cām vide prima quarti c. de cibatiōe febricitā tū z hec de qōne.

Diuersitates etatū. Gal. p̄mentādo affōm facit tria. p° po nit vtilitatē. 2° exponit affōm. 3° remouet dubiū 2°.

ibi prope abstinētia cibi ibi 3°. Circa finē. no. at qd In prima parte dicit q̄ diuersitates etatū intel lecte quo ad modū se habēdi infaciliter tollerādo ieiunū iuuāt in ordināda dieta z hoc ē claz. qz tā sano q̄z egro puero aliter ē ordināda dieta alijs pi bus q̄z iuueni vel senī z hoc mō hic affō ē vtilis.

Nota

Abstinētia: hic exponit affōm z diuidit̄ in quatu or p° docet p̄parationē senū ad pueros z econtra inferēdo generalē habitudinē etatū vsqz ad senec tutē z declarādo q̄ aliqs dicat̄ facilius tollerare ieiunū. 2° oñdit habitudinē illius affōi ad sequen tē. 3° p̄metat̄ illā ptē. 2° p̄sistentes. 4° illā. qcū qz sūt animosiores: ibi 2°. si qs. n. istos duos. 3° ibi scđo p̄sistētes: 4° ibi Quod at̄ infantes. De p̄ia dicit q̄ abstinētia cibi ē facilis senib⁹ dura pueris dicit scđo q̄ intelligit̄ facilem esse abstinētia senib⁹ qz nō sūt famelici ita cito z qz nō nocet eis exuri ēs ex quali cibi abstinētia qd̄ econtra accidit in pueris qz pueri citius fament z citius z nocumen ta famis incurrun t cum multum abstinēt a cibo: non tñ citius senibus sed ēt citius scđo p̄sistētib⁹ q sūt medij inter pueros z senes. dicit 3° q̄ ex hoc sequit̄ q̄ in hijs q sūt medij inter pueros z senes duricies abstinēdi a cibo z facilitas dz̄ intelligi eē s̄z vicinītatē ad extremitates. qz viciniores pueri tie durius viciniores at̄ senectutī facilius abstinēt hoz oīum cā dicta ē in qōne z expositiōe affōi.

Tu at̄ ex isto collige penes duo attendi facilitā tem tollerātie ieiunij z sūt h dicta. Dicit 4° q̄ h voluit dicere y. hic z sequēti affō cū dicit q̄ crescūt plurimū habent innatū calozē. Et tūc insurgit io hannicius dicens q̄ plurimū calozē eē in pueris pōt dupliciter intelligi vel qz habēt multū respec tu aliaz etatū: vel qz habēt plurimū de caloze re alioz humoz. Si qs hos. Facit q̄ dictū ē z p̄z.

2° p̄sistentes. Facit q̄ dictū est: z sunt quatuor dicta. primū q̄ per scđo p̄sistentes intelligi debent illi q̄ perfectionē iuuetutis transferūt: nūdū tñ ad senectutē puenerūt. Et hic imagynādū ē iuuenes post iuuentutis iniziū aliquāto tpe perfici licet infē sibiliter sicut verbigrā. In p̄ia medietate p̄sisten

tie z in fine istius p̄tis sunt ip̄fectōi iuuetutis. S̄z in scđa parte ip̄ficiunt̄ licet ēt insensibiliter z ad senectutē tendūt qz tñ caloz remanet equalis nō dicunt̄ senes. Isti ḡ sūt. scđo p̄sistentes. 2° dic tuz est theophili q̄ y. per scđo p̄sistentes intelligit illos inter quos z pueros est alia etas media. s. p̄ ma p̄sistentia vt satis dicit a gal. 3° dictū est q̄ hec etas media inter pueros z scđo p̄sistentes sic est in medio ita medio mō se h̄z in facilitate z diffi cultate tollerātie ieiunij. 4° dictū est qz gal. istos p̄termisit volēs q̄ p̄ dicta de alijs intelligeretur quō se habēt. Quō at̄ infātes. Facit q̄ dictū ē di cens q̄ cū dixit infantes animosiores notauit vlez nō etatiam diuersitatē. Et rō est qz animosiores s̄ calidiores voluit ḡ q̄ calidiores alijs paribus diffi cilius abstinēt: qz nocet eis fames multū si vltra modū abstinēat z totū declaratū est in expositiōe affōi. Ho. n. Hec est tertia pars cōmenti p̄inci pal. In q̄ remouet dubiū posset q̄ dicere q̄ dictuz est senes facillime ferre ieiunū dz̄ ne intelligi de oibus senibus z decrepitis. Rūdet p° q̄ y. dixit senes nō seniores: z iō voluit solū intelligere de se nibus primis. Rūde scđo q̄ si tu velis intellige re oēs senes z decrepitos tūc per facillime ferre ie iunū dz̄ intelligi esse p̄tētos paruo cibo: z hoc mō verificat̄ qz d̄crepiti hoc mō facillime ieiunū ferūt i. oblationem pauci cibi z nō multā cibi q̄stītatē tollerare possunt. Cā aut̄ est: qz sunt sicut lucer na extinctioni parata in qua paz olei dz̄ admini strari qm̄ si nimio plus habundauerit suffocat̄ ca loz z extinguit̄ z iō hec etas paz z tñ sibi postulat cibi neqz multū durat ad capienduz. i. neqz multo tpe p̄a stat q̄ oz iterū capere hoz oīum cā dicta ē in qōne prima huius affōi Et subdit q̄ ypo. quasi hoz cām reddens subdit̄ sequētes affōm. et iuxta hunc 2° modū r̄ndendi gal. militat positio Gal. quaz narraui in fine prime qōnis istius affōi.

Qui crescūt plurimū. In hoc affō red dēdo cām dictoz. ponit y. duas con clusiōes z fm̄ hoc diuiditur in duas: ibi scđa. senib⁹ bus vero.

Prima p̄ est ista. Corpora adolescēt tum idigent plurimo nutrīmēto. p̄bat̄ p̄clusio ista corpora habent plurimū calozē innatū. ḡ indigent plurimo nutrīmēto z p̄batur p̄ia qz nisi plurimū nutrimentū deē p̄sumit̄ corpus eoz a caloze. Cir ca istā partē no. p̄ia q̄ per eos q̄ crescunt debem⁹ vn̄uersaliter oēs adolescentes intelligere. Ho. 2° q̄ de caloze innato quid sit varie inueniunt̄ po sitiones siue per calozē intelligam⁹ corpus siue p calozem intelligamus qualitatēz subiectiue in eo exntem. nā qdam imaginant̄ a principio generati onis contractā esse in embriōne quandam partēz subtilem spūosam que est pars membrōz conata z simul cū alijs partibus grossioribus mixtam ita q̄ vna sine alia formā viuentis non recepit sed ps il la spūosa est principaliter ad formā illā p̄seruā dam z in ea fundat̄ principaliter caloz qui est ani me primū instrumentū z hanc partem vocauit ca lozem innatum siue spūm complonatum aut etiā caliditatem

caliditate huius partis naturalis vocatur calor inatus et hanc partem calidam inatam. Quidam vero imaginantur ultra membrorum substantiam ad vite operationes perficiendas requiri in quolibet membro spiritum. Sed tamen hic spiritus quicquid est membrum coniunctus et appropriatus ac si in illo naturalis esset. aliquid autem spiritus sunt adhuc sub forma communis spiritus permanentes. Hinc autem hic spiritus appropriatus vocatur calidus inatus et quicquid calor inatus et caliditas in eo existit vocatur caliditas inata. Quidam vero per calidum naturale vel inatum intelligunt omnem spiritum naturalem et conveniunt membrum pro suis operationibus exercendis siue ille sit calor in membrum appropriatus siue non et tunc per diversitas sensus propter formam varietatem opinionem. Quidam enim dicunt propter velle quod in pueris illa pars membrorum spirituosus est amplior. Quidam volunt eum intelligere quod spiritus membrorum appropriati sunt plurimi in pueris. Quidam volunt quod tota summa spirituum conveniunt pro operatione est amplior in pueris. Nota. 2. dicitur in pueris esse plurimum calorem innatum respectu eorum quod alia sunt etate constituti. Nota quod hoc potest intelligi duobus modis uno modo absolute quod totum inatum calidum in pueris est maius toto innato calido iuuenis alio modo respectu ad quantitatem sui corporis et isto secundum modum maxime verificatur. Nam si calor innatus sumatur pro spiritu conveniunt multo maior est quantitas spiritus in magno iuvene quam in embryone ad palmam magnitudinem. Nota. 4. quod esse plurimum calorem innatum in pueris posset intelligi ita siue non quantitativa sed hoc ut mihi videtur non est ad mentem galeni. Nota quinto quod quidam construunt illam terminum plurimum cum li. innatum et erit sensus quod quod crescit habet calorem plurimum inatum. i. plurimum naturalem. Et hoc non puto ad mentem galeni et autem natura ille est magis naturalis quod est temperatior et perfectior operationum instrumentum. hic autem est calor iuuenis ut prima primi causa de etatibus. Quidam vero construunt cum li. calorem et hoc verum. Sexto notandum quod indigentia cibi in puericia est propter duos fines necessarios unus est ad recuperandam deperditionem alius ad augmentum faciendum. cum enim non potuerit animal naturaliter generari sub quantitate sub qua posset bene suas operationes perficere fuit oportunitas animal augeri. Et ex hoc quidam doctor innuebat quod quod vis nulla fieret in corpore dissolutio ad huc tamen fames fieret naturaliter. Infert. 2. illos quinque motus a galieno positos non esse de formali ratione famis naturalis posset etiam addi. 3. causa necessitatis nutrimenti et est ut habeatur conveniens mater per generationem sibi similis et quod istarum causarum due saltem prime que sunt potentiores fortiores iuveniuntur in corporibus crescentibus ideo ipsi plurimum indigent nutrimento. Septimo non quod isti intelligunt plurimum indigere nutrimento respectu quantitatis sui corporis. Nota enim est dubium plus summe cibi iuvenem quam puer unius diei. Nota octavo quod hic posset intelligi quod plurimum nutrimento egeat in quantitate continua vel in quantitate discreta. hic intelligimus de continua ut dixi in relatione ad corporis quantitatem. Nam multis adolescentibus decrepiti sunt sepius cibandi ut dicitur in precedenti afforismo. Ultimo non quod corpora adolescentium consumi si non exhibeant

beat nutrimentum intelligi debet quod prohibetur a magnitudine debita et quod iterum calor humiditatem radicalem citius dissolvit sicut enim flamma pauco existente oleo citius dissolvit humidum radicale lichinij ita calor naturalis pauco exhibito nutrimento citius dissolvit humidum radicale. Senibus vero. hic ponitur secunda conclusio et dividitur in duas partes primo facit hoc 2. infert correlativum ibi secunda. propter hoc Conclusio est ista corpora senum indigent pauco nutrimento probatur in sensibus paucis calor inest quod pauco indigent nutrimento tenet ratio quod si corporibus modicum calorem habentibus daret multum nutrimentum illud extinguere calorem eorum. Circa conclusionem non per senes intelligi etiam decrepitos pauco nutrimento indigent respectu crescentium comparatione ad quantitatem proprii corporis. Nota. 2. quod quod cibum est dandus secundum caloris naturalis vigorem ut in sequenti commento. ideo cum est paucus et modicum potens paucis cibi est dandus.

Nota. 3. quod calor paucus extinguitur a cibo multo quod non potest cibum multum digerere. sicut quod crudi humores et frigidi quod postea calorem extingunt aut suffocando aut sui qualitate mala et frigida alterando. Propter hoc. Infert correlativum et est quod febres non similiter sicut acute in senibus probatur Senes habent corpora frigida quod non similiter intenduntur eorum membra per febres. Nota quod cum membra senum sint frigidiora membris iuvenum ideo ex equali causa non tantum calefiunt

Supposito quod in senes ad tantum gradum caloris putredinalis deveniant humores sicut in iuvene et in tanta quantitate non tamen febris erit intensa in se in senes sicut in iuvene. Et ideo puto absolute dicendum esse quod maiori gradu febrile potest iuvenis quam possit senex. nam capta maxima quantitate humorum calidissimorum possibilem intendi in iuvene maximo incendio possibilem similis quantitas si posset esse in senes non tantum ipsorum calefaceret et sic non ita intensa faceret febrile. Nota. 2. febrile acutum dicere duo prima est quod sit in se intensa. 2. quod sit cito terminationis quo ad primum in sensibus non possunt omnino ita intense esse sicut in iuvenibus ad sensum datum quo vero ad cito terminationem et si possint esse ita acute tamen hoc est raro quod eorum peccantes humores sunt frigidiores et grossiores et calor senilis minus potens ad naturalia opera et secundum modum dictum intelligatur auero. 7. colliget. quod calor preternaturalis mensuratur mensura caloris naturalis quod membra naturaliter calidiora aliis partibus ab equali causa utroque calefactiva plus calefiunt. Huius afforismi concordia pro parte summe prima primi causa de etatibus et pro parte correlativum ultimi prima quarti causa de causonide et 7. colliget causa. 3. est autem utilis ut precedens et ampliatur ad omnia plurimum calorem vel paucum habentia naturaliter aliis partibus tam prima quam secunda conclusio.

In libris de compositionibus. Gal. commentum hunc afforismum facit quod per commentum primam particulam ostendendo quod pueri habent plurimum innatum calorem. In parte 2. ostendit quod plurimum egent nutrimento. in. 3. docet quod senes egent pauco nutrimento. In quarta declarat correlativum

affōi. 1° excusat se ad alia remittē. 2° ibi. hōz qd
 aūt. 3° ibi. vbi vō calor paucus. ibi. 4°. Quod enī
 dixit. ibi 5°. hec ypoctatica. Pars p̄ma diuidit
 in tres. p̄mo narrat op̄inōnē de calore pueri et iu-
 uenis. 2° ponit quāsdā dīstīnctīōnes ad p̄positūz
 3° p̄bat itētū. s. calozē pueri eē maiorē calozē iuue-
 nis quo ad p̄p̄iū subm. ibi. 2°. alīqñ hīz p̄ calozem
 ibi. 3°. Subiectū enī nālīs. In p̄ma pte dicit di-
 ctū eē in libro de cōplōnib^o. s. ca^o. 2° q̄ alīquī dixer-
 rūt calozē iuuenū eē maiorē calozē pueri et q̄ alīq̄
 dixerūt calozē pueri eē maiorē calozē iuuenis i cō-
 paratione ad suos humozes. Et q̄ qz in iuuenib^o
 caloz ē fortior et videt eē acutior i eis s̄z tñ ē dīctū
 q̄ fm̄ subiectū ē abundātius. Et iō opz hīc dicere
 breuiter q̄uis possē dīcere multa. Absulte opi-
 niones narrate sunt due antiquoz. 3° ga. et loco al-
 legato et p̄ma p̄mi ca^o de etatib^o. Alīqñ hīz.

Ponit diuisiones et sunt tres. p̄mo q̄ hoc no-
 mē calor q̄nqz dicit de qualitate q̄nqz de suba cali-
 da denominatiue a calozē dīctā et ē cōsuetudo ita
 equocādī in oībus fere antiquozibus quod confir-
 mat auctoritate Theosili et p̄z. 2° dīstīctio ē sup-
 ponēdo q̄ calor dīctat multus aut paucus ratione
 subī eū recipiētis. Et ē ita calor q̄nqz recipit i sub-
 stātia vel subo simplici nō cōmixto q̄nqz recipitur
 in subo p̄mixto. Exēplū p̄mi. Si vna aqua esset to-
 ta calefacta illū calozē dīctamus recipi in subo sim-
 plici q̄n recipit in subo nō cōmixto. Exēplū secūdi
 si aqua calefacta misceat cū frigida sicut sepe fit i
 vno vase dīcerem^o caliditatē eē i illa aqua que tñ
 ē cōmixta ex calida et frigida. Et iuxta hanc dīstīn-
 ctionē dicit q̄ recepto calozē i nō confusa suba. Si-
 cut verbīgra. in vase aque totaliter calefacte dīcti-
 mus p̄sideratiōe subī illud esse calidius q̄ est am-
 pli^o ita q̄ i vase maiore pleno aqua calida ē maior
 caloz q̄ in minore. Sed q̄n calor ē in subā p̄fusa
 nō semp hoc modo dīctamus. S̄z q̄nqz p̄tingit q̄ i
 minore dīcam^o q̄ ē maior et de maiore dīctat q̄ ē mi-
 nor verbīgra. Si sint duo vasa in equali p̄mixtiōe
 siue sint equalia siue inequalia et sint ex aqua et vi-
 no. tūc nos dīctamus i hoc vase vinū plus habun-
 dat aut aqua nō qz vas sit maius. s̄z qz plus est
 de illo p̄portionalr in eo et hoc pōt de minori veri-
 ficari et de maiori et de equali. Si vero vtrūqz. s. vi-
 nū et aqua in vtroqz cōmisceatur equaliter dīctim^o
 similiter habū dare vinū aut aqua in vino sicut in
 alio 3° dīstīctio q̄ cū dīctim^o calozē eē maiorē
 q̄nqz respīcīm^o quātitatē vt statī est dīctū subī reci-
 pientis. q̄nqz vero nō s̄z solā qualitatē verbīgra. vī-
 cim^o q̄ in hoc ē maior calor. in illo vero minor. si
 eēt duo vasa plena aque calide et essent equalia.
 Sed in vno eēt aqua calidior tūc in illo dīcerem^o
 maiorē calozē q̄uis hoc sit in p̄p̄iū et absōnū qz
 respīcīēdo solā qualitatē deberem^o potius dicere
 fortius aut debilius que pueniūt qualitati et non
 maius vel minus que sunt p̄p̄na sube rōne tamē
 quantitatī. Ista tñ abusione nō solū vulgus s̄z
 medici vtuntur cū dīcūt hec febris ē maior et sumi-
 lia. Addit vltra oēs diuisiones istas q̄ in omni

equocatione oz p̄siderare intētīōnē dīcentis. s. in
 qua nomē ab eo p̄ferē ne si q̄s infamaret dīcētē
 dīstīctīā tāqz dīcēt p̄traria sit potius ipse dign^o
 ifamia nō bene intelligēdo dīctā que ipse vult rep̄-
 hendere pp̄ quā ignorātīā qdā hīc obiciūt ypo. et
 dīcūt ipsum loq̄ de qualitate cū ipse dīcēdo q̄ qui
 crescūt plurimū innatū habent calozē itelligit so-
 lū d̄ quātitate calozis quo ad subiectum. Subie-
 ctū enī calozis nālīs. Hīc p̄bat itētū. s. pueros
 quātitatiue plurimū habere de inato calozē. et hoc
 puto ego intelligēdū i cōpatiōe ad quātitatē sui
 corpis et alijs p̄ibus. s. in cōplōne nālī et sexu. nam
 iste rationes cū hīs duab^o p̄ditionibus vident cō-
 cludere. Et diuidit p̄ ista in tres fm̄ tres rōnes
 2° ibi. Qualitas aūt calozis. 3° ibi. et si p̄spiciatur
 phīsice. p̄ma i tres. p̄mo ponit vnā suppositionē
 2° facit suā rationē. 3° p̄bat p̄nāz. ibi 2°. Cū autem
 corporū. ibi. 3°. quod si nō foret. De p̄ma parte
 supponit q̄ subm̄ p̄p̄iū naturalis calozis ē suba
 aerea et aquosa. Et p̄ p̄nāz humida quod p̄batur
 exēplo. nam sperma est multū nālīter calidū vt dī-
 in li^o de spermate et sanguine mēstruo ex qb^o cor-
 pus nostrū p̄ficiē et in illo modicū ē de suba terre-
 stri s̄z plurimū de suba humida et calida et similī-
 ter sanguis mēstruus calidus ē et humidus. De
 2° pte itendit hāc rōnez. corpa sunt humidiora in
 puericia et postq̄ creuerint sicciōza q̄ q̄uis multū
 essent calida q̄n creuerint ille calor eēt ignee natu-
 re et calor nālīs eēt paucus respectu p̄cedētū eta-
 tū. Et iō in illis p̄cedētibus erat multus respectu
 sequentiū. assumptū p̄z qz corpora humana conti-
 nue mutant in magis terrestria. sicut videmus
 etiā in initio augmētādī qz quādo nascit vel p̄mo
 format videm^o esse humidius et postea durius.

De 3° pte p̄bat illā p̄nāz corpora sunt hūidiora
 et postea sicciōza q̄ postea minus hnt de calozē
 inato qz si nō valeret hoc maxime esset qz iuuenes
 itensiozem hnt calozēz vel fortiozez. Et iō dicere
 mus q̄ in eis est amplior calor innatus. Contra
 si pp̄ hoc ista rō nō valeat seqtur q̄ calor innatus
 i febricitibus est multus. s̄z hoc est falsūz q̄ et p̄nā
 tenet p̄ similitudinē qz etiā i febricitibus calor
 est intensior. Falsitas probat qz etiā in febricitan-
 tibus calor nālīs nō est tātus quātus fuit ante q̄
 nō est mult^o respectu p̄cedētis. Et assumptū pro-
 bat qz calor nālīs est temperate cōplōnis et calor
 accīdētis est ignee nature et illū quod a calozē ac-
 cīdētī dissoluit q̄ est in terreo igneo est calidū et sic
 cū. sum^o vō calozis nālīs est temperatus et suauis

Istud totū p̄bat exp̄ientia. nā calor sanoz est
 suauis et gratus tactui nullū inferens nocumētū
 vel pūcturā s̄z i febricitātibus et maxime in solidis
 ortibus. i. in mēbris duris fixo calozē vt est i ethi-
 ca caloz. et calor de humorū putredinibus qualis
 sentit. In putrida febre ē horribilis et acut^o et pū-
 gitiuus tactui q̄ isti nō habēt tātū de calozē inato
 sicut ipsimet sani alijs p̄ibus ista oīa notificatur:
 si oīdāt: quare calor iuuenis dīctat accīdētis et
 quō respectu calozis pueri cū habeant cōplōnem

magis equalē iuuenis vt prima primi ca° de etati
bus cū p suum calorē magis pficiant opationes.

Ad q̄ fm pmā opinionē supra positā de calore
inato q̄ calor fundatus in illa pte corporis subtili
aerea et hūida est anime maxime pformis respectū
alioꝝ in corpore exstitū cū sit radix pseruāde anie
et pficiēdi opationes. iō calor q̄ ē in alijs p̄tib⁹ mē
broꝝ nō obstāte q̄ sit nālīs et pueniēs min⁹ tñ est
nālīs q̄ ille inat⁹. In iuuenib⁹ ergo calor quo
ad illā pte aereā ē pauce quantitatis respectu sue
molis saltē imo absolute videt minoris quāritatē
q̄ illa ps aerea minor absolute est in iuvene q̄ in
puero: tenēdo humidū radicale nutrū restaurari.
S3 calor q̄ residuas mēbroꝝ ptes iformat et si sit
nālīs: tñ nō tātū sicut ille inat⁹. Et iō respectū illi⁹
inati ē accñtalis. Calor q̄ nālissim⁹ iuuenū q̄ ē su⁹
calor inat⁹ ē eque nālīs. Sicut inat⁹ pueroꝝ s3 in
illo nō excedit quāritatiue pueros Ille vero in
quo excedit ē ille q̄ est in residua pte mēbra sicca et
ille ē q̄ nō est ita nālīs imo accñtalis. et nūc p3 q̄
iuuenes hñt p̄plonē magis equalē quo ad humi
ditatē et siccitatē in qua pfectio non habet nisi pp
multā siccitatē post pncipia generationis acq̄sitā
vt. 3.° p̄mi ca° p̄mo. S3 quo ad calorē inatū nō ha
bet p̄plonē tēpatiorē nec min⁹ tēperatā q̄ ille est
eque itensus et eque nāl in se. et sic p3 solutio. 2.°
vero alias opiniones tu p̄sidera. Qualitas aut.

hic ponit. 2.° rō. Et est ista illi hñt calorē nālēz
plurimū quoz calor ē suauis et gratus. et illi min⁹
quoz calor ē acut⁹ et mordax. S3 qualitas caloris
in pueris videt sana et pfecta. i. suauis: s3 in pfectō
ne iuuetutis ē calor pūgitiu⁹ et nō humectatiu⁹. q̄
maior pbat et supponit q̄ illud q̄ ab aliquo dis
soluit affilatur ei a quo dissoluit. i. alijs pibus pl⁹
puenit cū eo a quo dissoluit q̄ illud q̄ dissoluit a
re p̄trario mō disposita. Ex quo seq̄tur q̄ si cor
pus ifantiū vnde sum⁹ dissoluit sit aereū et humi
dū tūc dissolutū erit suauē et p̄tra si fuerit siccū et
terrestre erit acutū et siccū sicut in rebus exteriori
bus videmus fieri q̄ fumus de aqua. dulci est sua
uis et gratus et siccoꝝ pūgitiu⁹. Ex quo seq̄tur q̄
illi a q̄bus dissoluit fumus suauis hñt subm calor
ris humid⁹ et sic alijs pibus pl⁹ de illo subo. Luz
q̄ corporis calor sit duob⁹ modis vnus ē suauis et
gratus et alter acutus et ingrat⁹ et suauis ē pl⁹ in i
fantibus et acut⁹ in iuuenib⁹ seq̄ q̄ ifantes plus
hñt de humido q̄ ē p̄p̄riū subm nālīs caloris. iu
uenes aut pl⁹ de accñtali vt supra dicit. Et si p
spiciat hic ponit tertiā rōnē. et diuidit i tres p
tes: p̄mo ponit hoc. 2.° rñdet cuidā q̄nī. 3.° recapi
tulat sumā istaz triū rōnū p̄cludēdo itētū. ibi. 2.°
q̄ si fm getē. ibi 3.° qdqd vō dicit. De p̄ facit
q̄ dicitū ē di. q̄ p̄spiciēdo elemēta 4.°. ex qb⁹ cor
pus p̄stituit que sunt ignis aqua terra aer. p̄posi
tū nostrū manifestabit hoc mō illa corpora pl⁹ ha
bēt de calore nālī q̄ sunt ex pte pua terrea et multa
aerea et aqua q̄ illa q̄ p̄trario mō se hñt s3 corpo
ra pueroꝝ sūt huiusmodi respectu iuuetutis q̄ cō
trario mō se hñt. q̄ maior ē manifesta ex dictis su

pra minor ē ad sensum clara et tactis. De. 3.° pte
dicit q̄ si q̄s diceret possibile ē ista duo corpora eē
pia fm 4.° elemētū puta ignē et sic calorē quo ad
4.° elemētū eē equalē et q̄ illud 4.° videt caloris
p̄p̄riū subm videt q̄ erūt saltē pares in calore nā
li. Hic rñdet q̄ hoc dato impossibile ē tñ q̄ suba
calida nālī hūiditatē sit equalis in puero et iuvene
q̄ suba calida i pueris multa ē humida et ē subm
caloris nālīs p̄p̄riū s3 in iuuenib⁹ suba mlta cali
da p̄ illū ignē ē sicca q̄ vt dicit nō ē p̄p̄riū subm
nālīs caloris. Et tūc iurgit dñs iohānci⁹ et dicit
q̄ p̄po. itēdit i isto afforismo quo ad hāc pte suauit
tatē caloris eē in ifantibus et p̄trariū i iuuenibus

De. 3.° pte dicit p̄mo q̄ p̄po. qdqd dicit q̄ eozuz
q̄ crescūt calor ē mult⁹ respexit ad quāritatem cor
poris. Et hoc p̄mū dicitū pōt intelligi q̄ p̄po. intē
dit i pueris plurimū eē calorē innatū nō absolute
s3 cōpatione quāritatis sui corporis. et est vna glo. su
pra posita. 2.° pōt intelligi q̄ p̄po. dicit calorē eē ma
iorē quāritatiue nō qualitatiue. Dicit. 2.° quo ad hāc
p̄te q̄ dign⁹ ē dicere q̄ subm caloris nāl sit humi
dū q̄ siccū. Et rō q̄ corpora nostra p̄ficiuntur de
suba hūida s3 suba sicca terrestris. si ē calida ē p
quāto ē mutata extraneo calore ad sensum supra
datū. Ex hīs igif p̄cludit q̄ si pueri sūt calidi
et sunt aerei q̄ ipsi hñt pl⁹ de calore innato. et iuue
nes quāto sunt magis terrestres et minus hūidi
min⁹ necesse ē habere quo ad p̄p̄riū subm de calo
re nālī ad sensuz datū. Est ergo determinatio ga.
q̄ pueri respectu iuuenū hñt plurimū quantitatie
de calido nālī p̄patione p̄p̄riū subī vt p̄pe q̄titatē.

Verif vtrū calor iuuenis et pueri sint eq̄
les. Arguit q̄ nō p̄mo sic caliditas sp̄ma
ticoꝝ mēbroꝝ pueri p̄tinue remittēdo pro
cedit ergo. Assūptū pbat q̄ calitas carniformiuz
sentis p̄tinue remittit et illa sunt humidiora sp̄ma
ticoꝝ pueri ergo. 2.° q̄ forma humana pōt introdu
ci cū sibi p̄portionatissima dispōne ergo cū tēpera
mēto. 2.° modi ergo cū calore et cōplone iuuenis er
go poterit statī post generationis pncipia incipere
calor dīnuī sicut post iuuetutē cōtinue minuit.

3.° illi calores nō sunt equalis q̄ nō fundantur
in equali hūiditate cū passiue qualitates sint mā
actiaz et variata mā variat forma vt vult Auero.
2.° colliget ca. p̄mo s3 pueroꝝ et iuuenū calor est
huiusmodi cū pueri sūt hūidiores. 4.° calor iuue
nū ē itērior ergo nō equalis. assūptū p3 p̄mo quia
calor vsq̄ ad iuuetutē p̄tinue agit in mēbra et non
nisi calefaciēdo ergo mēbra p̄tinue calefiūt. 2.° q̄
sp̄s p̄tinue applicat mēbris q̄bus ē calidior. Et
iō p̄tinue illa calefacit. 3.° q̄ i iuvene humores co
lerici et calidi magis habūdāt cū facili⁹ in calidas
cadāt egritudines. 4.° q̄ in iuuenibus inueniuntē
signa amplioris calitatis. Sicut pilositas corporis
velocitas mot⁹ possibilitas digerēdi dura magnū
tudo pulsus latitudo venaz audacia ergo et c.

In oppositū ē Sal. 2.° p̄plonuz ca. 2.° et hoc cō
mēto illo paragrafo q̄ si s3. 4.° elemētuz. p̄pro
solutiōe q̄nīs p̄mo nōnduz p̄ calorē q̄nīq̄ itelligi

corpus calidū quāq; calitatē. 2°. nōndū q̄sdā caliditatē dici nālē vel inatā quādā accētalē. Et itel ligat p calitatē inatā vel calorē inatū caliditas sū data in humido subtili mēbrī p̄lōnato q̄d ē p̄mū subaliū calorīs nālīs r q̄ caliditas ē p̄ncipalis cō p̄lo p̄parans ad vite sustētationē. **Ad. 3.** q̄ de pueris r iuuenib⁹ duplicē possum⁹ formare q̄onē. vñā vtrū calitas inata puerorū sit equalis calitatē inate iuuenū modo supra exposito. secundā vtrum pueri in nālī dispōne exītes alijs pib⁹ sint magis calidi iuuenib⁹ vel habeāt tātū de calore pueniētī quātū iuuenes. Et differūt ille q̄stiones. Nam p̄stat q̄ calor iuuenis i pte terrestri mēbroz fundatus est tñ pueniēs iuueni lz nō dī inat⁹. Et vtra q; q̄d pōt itelligi de cōparatione istoz calorū ingradu vel quo ad subm. **Ad. 4.** q̄ in istis p̄pationibus supponūtur cetera p̄ia vt in nālī p̄lōne r ad ministratiōne rerū nō nālīū r debito cōseruatiuo stāte regimine. Prima suppositio p̄p̄iū subm inatī calorīs ē illud q̄d p̄portionātur sube mē ex qua fit generatio. Tale autē ē humidū aereū bene p̄portionatū forme p̄z qz p̄p̄iū subiectū inatī calorīs ē illud q̄d p̄portionat sube mē ex qua fit generatio. Tale atē ē hūidū aereū r aqueū r. ergo. Et minor p̄z qz mā sunt sp̄ma r sanguis mēstru⁹.

2° suppositio lz remissio aliqua humidi radical faciat ad mēbroz ifrigidationē. nō tñ quelibz hoc p̄z. qz i cādela videm⁹ lichiniū in tantū exiccari vt tātā flāmā p̄seruare n̄ possit. In tpe autē satis magno silēm flāmā p̄seruari videm⁹ lz p̄tinue a flamma radicale humidū lichini dissoluat. 3° suppo remissio calorīs maxime seqtur resolutionē hūidi cordis quo ad suā ptē carnosam. p̄z qz maxime seqtur remissio calorīs remissionē ei⁹ i corde r illa seqtur resolutionē sue p̄ncipalis ptis. Ultimo supponit q̄ caliditas inata tā in puero q̄z i iuene nō dī i puero eē l i iuene tāq; i subo simplici l̄ n̄ p̄fuso cū tā puer q̄z iuuenis hēat ptē terrestre q̄ n̄ ē illi⁹ calitatis subm lz calor inat⁹ i istis dī eē sicut i p̄fusa suba vel subo. Et quo seqt q̄ ad hoc q̄ cōit dicat pl⁹ eē de calitate inata i puero q̄z in iuene q̄ ad subz n̄ requit p̄p̄iū illi⁹ calitatē subz eē mai⁹ lz sufficē eē maius p̄portionale toti p̄fuso in cō⁹ p̄z.

Ad. 5. q̄ q̄onē hāc sub mō p̄mo determinat. hic ga. cōpando calorē pueri r iuuenis quo ad subm r nō in gradu. Nā qz grad⁹ talis calitatis nō pōt tactu disticte p̄cipi cū semp cū illa occurrat ifluēs vel accētalīs. iō illā nō determinauit qz voluit. 2°. cōplōnū q̄ nō esset via alia vera nisi tact⁹ ad hoc i dicādū. Secūda q̄onē determinat 2°. cōplōnuz ca. 2°. vbi loq̄tur de gradu calitatis r nō de cōpatione solus inate nec etiā de cōpatione calitatis quo ad p̄p̄iū subm in quātitate lz in gradu r mltitudine resoluti vaporis r in acuitate r hic vari⁹ modus determinationū. Sal. fuit cā multe p̄fusionis i mētibus doctoz vt p̄z ex varietate opinionū eoz que sunt cognite quasi octo. p̄mo ergo solucmus q̄onē p̄mo mō itellectia ex hijs que hic dicūtur. 2° aliā itellectā de cōpatione gradus calorīs

Quātū ad p̄mū sit hec p̄ma p̄clō quo ad subm nō p̄p̄iū calor inat⁹ iuuenis ē maior calore inato pueri p̄z qz tot⁹ iuuenis ē maior puero. r vterq; ē totale subm i p̄p̄iū sui inatī calorīs. 2° p̄clō lz subiectū p̄p̄iū inatī calorīs esset minus in puero q̄z in iuene tñ calor inat⁹ i puero est maior quo ad subiectū p̄p̄iū q̄z in iuene. Prima ps p̄clō nis ponit sub dubio. qz tenēdo q̄ humidū radiale possit restaurari stat in iuene pl⁹ esse absolute de tali hūido q̄z in puero puo 2° ps vult q̄ hoc dato tñ dicēdū ē calorē inatū i puero eē maiorem quo ad p̄p̄iū subiectū. Probat hoc ga esset totū puero magis p̄portionale p̄p̄iū subiectū inatī calorīs q̄z in iuene. Et hoc sufficit ad hoc vt dicat pl⁹ eē de eo q̄d recipit i p̄fusa suba vt ē dictū i cōmēto. r maior p̄z p̄ tres rōnes ga. supra factas hic i cōmēto. Ex quo p̄z hoc mō nō oportere dicere q̄ hic calor inat⁹ sumēdo pro corpore ē maior i puero quo ad p̄p̄ias dimēssiones q̄z in iuene lz sufficit q̄ ē p̄portionalior toti p̄fuso i quo ē puta puero q̄z calor inat⁹ iuuenis sit p̄portional⁹ iuueni.

3° p̄clusio sumēdo calorē inatū pro tali subiecto calido p̄prio r. Calor inat⁹ ē amplior i puero licet nō sit absolute maior q̄z ille q̄ est i iuene p̄z fm modū p̄bationis imediate p̄cedētis. Quātū ad fm sit ista p̄ma p̄clō sequēdo viā ga. loco al legato. calitas pueri r iuuenis nālī dispositoz est equalis: aut modico ē itēsi⁹ calor pueri. Ista p̄clōne vult ga. esse ad sensuz illis q̄ p̄sueuerūt tāgere calitatē in sicco r molli r in vtroq; p̄siderare p̄ tactū equalitatē arte ab ipso ibi tradita. r tu eā vide. Quic. videt velle addere rōnē ad hoc robo rādū p̄ma p̄mi r supponit q̄d puero debite recto nō aduenit aliqd q̄d ipsius calorē habeat intēdere vsq; ad iuuetutē. tūc enī nō rezerent regimine p̄seruatio. Similr pueris vsq; ad iuuetutē debite rectis nō aduenit aliqd nālē calorē remittēs aut extinguēs q̄d p̄bat qz p̄tinue p̄cedūt augmētādo q̄ nō remittit calor. Et q̄bus seqtur q̄ in p̄ncipio iuuetutis ē equalis sicut pus ex quo nec itēdebat nec remittebat i calore. 2° rō qz calor in puericia sufficit ad duo. s. ad sui p̄seruationē r ad augmētū. Et quāq; nō sufficet aliquod istoz facere ergo aliqñ sufficet facere vnū. r nō reliquū lz nō pōt dici q̄ sufficet facere augmētū r nō sui p̄seruationem ergo restat q̄ sufficet p̄seruari r nō facere augmētū. Etas autē in qua hoc accidit ē iuuent⁹ ergo in iuene r puero calor ē equalis. Sz i hac q̄one credo ga. nec rō me compellit Quic. qz facillime pōt solui sicut posset ad ga. expimētū dici q̄d nō ē vez vt dicit Thomas de garbo vel dici q̄ licet. quo ad cutē sint eque calidi nō opz ita in interioribus eē vbi plurimū sanguis r sp̄s r colera habūdat.

2° cōclō calor tātū iuuenis ē acutior. Probat ga fundat in subo terrestri r p̄z ad sensum. 3° p̄clō calor iuuenis ē minor quātitatiue q̄z pueri. i. minor vapor quātitas sub manu tāgētis eleuat in iuene q̄z puero hoc docet tactus. Et pro isto vide q̄ dixi p̄ma p̄mi ca. de etatib⁹. Hijs habit

respōdet ad argumēta ī oppositū. Ad p̄mū ne
gat assumptū & dicit q̄ caliditas carnisformū alioꝝ
a corde ī sene remittit remisso calore cordis quod
nō accidit in puero. vel 2° dicit q̄ nō sūt oīno similr
p̄seruatiua caloris carnisformia sp̄matica mediāte
eodē gradu hūiditatis. imo cum valde iuinoꝝ sp̄
matica q̄ minozē sibi līmitāt & fm̄ varietatē etiā
forme. Nō enim est dubium q̄ non ita substantifi
ce humida est caro iuuenis sicut caro cordis in se
ne homine. Ad secūdū dicitur illud naturaliter
eē impossibile quod si fieret nunq̄ esset puer.

Ad. 3^m negat assumptū & vide que scripta & di
cta sunt de hoc prima primū cap^o de cōplonibus.

Ad. 4^m negatur q̄ continue intendatur nec va
let argumētū. calor p̄tinue applicat ergo cōtinue
calescit. Nā humores frigidī & aer frigidus & alia
remittūt mēbroꝝ calozē ita vt oporteat vti exerci
tio ad illū excitādū. Et ad p̄firmationē tertiā ne
gatur p̄sequentia. mēbra enī pueri min^o terrestria
p̄spirītū & sanguinē tantū calescūt quātū mēbra
iuuenis per maiores sanguis & colere quātitates.

Ad cōfirmationē quartā dicit q̄ illa significat
caliditatem cū alijs pibus quod nō ē in puero respe
ctu iuuenis. Quid aut. Ista. ē 2^a pars p̄ncipa
lis p̄menti in qua gal. pbat q̄ q̄ crescunt plurimo
indigent nutrimento. Et arguit sic maior fit ī eis
dissolutio ergo idigent maiori nutrimento. p̄sequen
tia tenet quia cibus datur ad dissoluta restauran
da. Et pbat assumptū q̄ sunt hūidiores: & q̄ dis
soluit a substantia humida est plus eo quod dissol
uitur a substantia sicca esto q̄ in calore essent pes.
sicut videmus q̄ multo plus de aqua q̄ de oleo ī
eodē tpe alijs paribus dissolueret ab eodē igne.

Ubi vero calor puus. In pte. 3ª pbat q̄ se
nes puo cibo indiget. q̄ vbi ē calor paucus ibi ex
pediē cibus pauc^o & in senib^o calor ē paucus & as
suptū p̄ p̄ similitudinez. Nā si carbōes sint pau
ci multa ligna eos suffocabunt. S3 hoc satis dela
ratū ē sup̄ affo. Attēde tñ hic & redde cām quare
dissolutio humidī citra terminuz pueniētē vltimo
instanti consistentie ē cā remissionis caloris nālīs
cum p̄ternālīs calor ibi intensior p̄seruari & figi
possit vt p̄ de ethica. Redde 2° causam quare
in tēperato incipit remitti calor etatiue humido
suo exīte humidiori q̄ quando incipit remitti ca
lor in colico vel sicco tātū. Quod enim dixit.

In hac parte quarta verificat correlariū dicēs
q̄ ex hoc quod ypo. dixit q̄ febres nō sunt in senī
bus. similiter acute minuit q̄ causa est. quia cor
pora senū sunt frigida & tūc causa dicti est clara.

Cum enim febris nō sit aliud q̄ calor natura
lis mutat^o in igneū. i. transmutatio corporis de na
turali calore ad igneū constat non tantum posse
mutari in senibus quantum in iuuenibus ī q̄bus
cum sit multus calor ille faciliter venit ad vltimi
tatem. S3 si aliquādo ita intense februnt senes
vt iuuenes possunt febrere. i. si ad p̄pinquū gradū
febrū iuuenilium veniant significat futura mors
p̄pter morbi magnitudinē & subiecti debilitatem.

Hec dicta omnia fm̄ modum dictum supra in
expositione afforismi limitentur Hec yprocrati
ca. Facit quod dictum est & patz illā epistolam.
Bonū est querere.

Entres hyeme. ypo. in hoc affor^o
itēdit vnā p̄clionē p̄ncipa
lē que ē ista. In tpe veris & in tpe hyemis
oz plurimū dare de cibo. pbat q̄ ī illis tē
poribus ventres sunt calidissimi secundū nām &
sonni sunt longissimi. 3° plurimū debet dare de ci
bo. Probat consequentia quia vbiq̄ est calor
innat^o mult^o multo indiget nutrimento. Et q̄
vbi calor innatus est mult^o plurimo idigemus nu
trimento patz p̄ signum sumptuz ab etate & com
plexione quia etates calidiores vt puericie & iuue
tutis indigent plurimo nutrimento & complexiōes
calidiores corpora a t̄letaz que sunt calidiora.

Quod aut ē ventres v̄e & hyeme sunt calidissi
mi &c. Supponit ypo. Circa afforismū nō. p̄rio
per ventrem hic intelligi omnē cōcauitatez corpo
ris naturaliter nutrimenti contentiūaz vt dictum
fuit afforismo 2°. Quid autē intelligi debet per
ver. & quid per hyemē vide secūda primū ab auct.

Nō. 2° q̄ ventres in hijs tēporibus eē calidissi
mos. potest intelligi duobus modis. vno modo in
tensiuē & hoc nō est veruz vt apparebit in vna qō
ne. Alio mō quia plus eis assistat de spū & sanguie
& corporibus calidis nālīter iuuantibus ad opera
tiones nālīs. & hoc modo intellexit ypo. Et iō nō
dixit absolute sunt calidissimi s3 calidissimi nālī.
plimū habūdātes naturali calo. & hoc ē veruz mō
dicto. Nō. 3° q̄ q̄ causa somni est vaporatio
mulcebzis ad cerebrum & inde sequit spūuz retra
ctio. iō illo tempore fiunt longiores somni ī quo
plurima talis fit vaporatio & diucius anteq̄ dissol
uat p̄seuerat. hoc autē est in vere & hyeme cū tunc
minus acuti vapores eleuentur & temporum frigi
ditate diucius stent anteq̄ dissoluant. Nōndū
4° q̄ causa quare ventres sunt isto mō calidissimi
in hyeme est quia p̄ frigus aeris p̄hibet exit^o spiri
tusū a corpore clausis poris & ita ad intra magis
mouentur. vnde fortificato corde & mēbris iterio
ribus tandem magis multiplicato sanguine forti
ficantur etiam exteriora. In vere autē sunt calidi
p̄pter sanguinis & spūum multitudinem factam
tempore hyemis & quia tempus moderamine &
equalitate vtutis p̄seuerat virtus fortis. & tunc p̄
causa verificans p̄clusionem afforismi. Nā calore
existente nālī plurimo merito hui^o digestio est ap
ta fieri melior & supfluitatis dissolutio velocior &
ideo plus cibi poterit virtus tollerare & decenter
digerere. itē sompnus adiuuat digestionem. ideo
longo existente sompno plus cibi digeri potest.

Nō 5° q̄ ad verificationem p̄clusionis requi
ritur primo q̄ tempora seruent suam naturam ita
q̄ hyems sit frigida sed non extreme. tunc enī de
bilitaret vel extingueret calorem & ver temperatū
Requiritur. 2° q̄ corpus sit robustum. Nā cor
pus valde tenue intus & extra infrigidaret. & ideo

corpus valde sensile et etiam complexionem habens multum frigidam. 3°. requiritur ista corpora uti debito regimine ut panis et administratione rerum non naturalium. Ad sexto quod corpore atletarum sunt calida communiter cum sint audacia et ad motus fortia. id est si multo cibo indigent hoc est quod multum habent calorem. Ad ultimo quod per calorem innatum non intelligit sicut in precedenti afforismo. imo per innatum intelligit unumquemque calorem hunc convenientem et naturalem corpori humano. Ad octavo quod plurimum indigere nutrimento potest intelligi aut quo ad unam cibationem aut quo ad omnes in eoque simul aggregatas. huius autem afforismi concordia sumitur prima quarti causa de cibatione febricitantium. et 2° primi et est utilis in recte ordinando dietam secundum varietatem temporum anni et ampliatur ad regiones et similes causas calorem unites.

Arca afforismum dubitatur utrum corpora humana sint calidiora naturaliter in hyeme quam in estate. Negatiue arguitur sic aliquod corpus temperatum est calidius in estate quam in hyeme et non est calidius nisi naturaliter. ergo tale est calidius naturaliter in estate quam in hyeme consequentia clara est et assumptum patet quod omne corpus convenienter rectum est in estate calidius quam in hyeme ut patet per signa talem caliditatem significatam. scilicet pulsum velociorem urinam citriniorum magis colericas feces ergo etiam temperatum corpus est calidius in estate quam in hyeme. 2° sic si ita esset sequeretur aliquem senem temperatum esse aliquo temperato iuvene in simili gradu temperamentum calidiorum naturaliter per se falsum quia quilibet senex respectu sui iuvenis est frigidus. Et arguitur consequentia quia sit fortis temperatus in ultimo instanti consistentie et sit in instanti incipientium hyemis et regat regimine per servatium optimo et sequitur quod immediate post hoc fiet naturaliter calidior quam nunc sit et immediate post hoc erit senex in medio temperamenti. aliter enim non per servaretur et tunc est persistens ergo conclusio. Et ex eodem sequeretur quod non semper stante debito conservatium regimine caliditas post etatem consistentie minueretur contra auicennam causa de etatibus et contra diffinitionem senectutis et patet reducendum conclusionem ex eodem casu.

Sequitur. 3° ex isto quod in etate senectutis posset fieri verum augmentum consequens impossibile et patet consequentia in casu nostro quia fortis per totum autumnum fuit consistentis. ergo sufficet tantum restaurare quantum resolvere vel dissolvere et continue post hoc restauratium fortificatur. ergo sufficet plus restaurare quam dissoluetur ergo sufficet facere verum augmentum cum nihil aliud videatur esse augmentum quam restauratio secundum quantitatem maiorem deperditam. Sequitur quarto quod saltem in etate consistentie posset fieri verum augmentum. Nam sit nunc ultimum instans adolescentie et principium hyemis et sequitur quod calor incipit habere maiorem proportionem supra humidum quam immediate ante habebat cum merito hyemis incipiat fortificari ergo cum immediate ante talem haberet proportionem quod sufficeret ad augmentum faciendum sequitur quod immediate post poterit idem

facere. Immediate post erit persistens ergo in consistentia possit fieri verum augmentum. Ex eodem sequitur quod non generaliter quod crescit haberet plurimum innatum calorem nec difficilius tolleraret cibi abstinentiam quam non crescentes contra per aphorismo. 14°. precedenti. Et probatur consequentia quod in isto casu immediate post hoc in dato homine calor innatus erit multus respectu eius quod immediate ante fuit cum immediate post hoc erit in hyeme calor naturalis multus respectu autumni et homines plurimum indigent nutrimento ut dicitur in afforismo. 3°. principaliter arguitur sic in hyeme frigus aeris non calefacit nec ab intrinseco calefit spiritus saltem ergo spiritus non sunt calidiores in hyeme ergo nec homo cum maxime merito spiritus sit homo calidus naturaliter. Assumptum patet quia nihil agit in se nec unum contrarium agit qualitatem sibi contrariam. 4° quilibet humor in hyeme est frigidior ergo et homo consequentia tenet. Assumptum patet quod sunt grossiores et magis coagulati ergo frigidiores: assumptum quod hac sola causa difficilius formatur educuntur et sibi obtemperant ut habetur videri quarta primi. In oppositum est per aphorismo.

In ista questione erunt duo articuli. In primo determinabitur principale propositum. In 2°. videbitur utrum per hyemis adventum in principio senectutis vel consistentie possit in aliqua illarum etatum fieri verum augmentum. Quatum ad primum notandum quod corporum humanorum quedam sunt fortis caloris et robusta quedam debilis caloris et imbecilla. Sive hoc sit merito complexionis ut flegmatici sive merito etatis ut senes valde sive a causa alterius accidentis ut precedentis dissolutionis: aut febris aut nimie maciei. Ad 2° quod hec tria. scilicet veritas autumnum et hyems quandoque servant propriam naturam quoniam non ut si veritas erit frigida aut nimis rabide calida et ita e contra de hyeme. et in proposito intelligatur de istis temporibus suam naturam servantibus. Ad 3° quod per contrarium iuxta positionem quoniam aliud contrarium fortificatur ut experientia docet. et notat quod vapor ascendens in aere tempore estatis convertitur et fit glacies cum sit grandis. qui tamen vapor cum medium non est vehementer calidus non ita in glacie convertitur sed fit pluvia. hoc idem videmus quod aque putcales sunt estate frigidiores. hyeme vero calidiores et tamen fortificationem dicit Aristoteles fieri per antipistolam. id est per contrarium iuxta positionem. Ad notandum. 4° quod hec per contrarium fortificatio duobus modis contingit. unum est contrarium circumdatum a contrario undique ab illo fugiens secundum omnes suas partes petit centrum et ita ununtur sue partes et ita unaqueque ab alia recipit maius iuvamentum aliis partibus quam prius. Et hoc modo dicitur quod virtus unita est fortior seipsa dispersa. hec autem fortificatio fit a naturalibus corporum que refugiunt iuxta posito contrario talis autem natura maxime in corporibus vaporosis invenitur. Nam ferrum et lapides aut talia non videntur hanc habere virtutem. Sed vapores et venti videntur et res vaporose subtiles et hoc est magis in libro meteororum videndum. Secundus modus fortitudinis est quod non solum partes magis ununtur sed quali

tas contraria qualitati circōdātī fortius intendat
 q̄ si contrariū nō approximaret. et tūc illud in reb?
 difformibus facile habet causam. qz partes min?
 intense partib? intensioribus appropinquātur et
 ab eis assimilantur et intendūtur ita qz totū reddi
 tur intensius q̄ prius esset. Sed supposito vapo
 re vniiformi frigidō videt̄ quō p antipistāsim inten
 datur nō est tā facile. Quidam tamē imaginan
 tur hunc mōz qz qualitates pme agūt sibi similes
 qualitates p spēs spūales que sunt aliē a qualita
 tibus p̄mis sicut lumē a luce habent tñ virtutem
 generandī similes illis a qbus decidunt. Ima
 ginātur. 2. qz quēadmodū spēs visibilis reflectit̄
 a speculo denso et opaco: ita spēs caliditatis et fri
 giditatis et aliaz qualitatū reflectūtur a corpore
 cōtrario qlitate forti iiformato. Et iō ille spēs sup
 subm suū reflexe talia corpora itēdūt. Quidā
 vero dicunt nō p̄traria oia hoc mō per p̄trarij iux
 ta pōnē vel circōpōnē esse apta fortificari in sua q̄
 litate qua sunt a domīno iiformata verbigrā. aqua
 calida p iuxta pōnē vel circōpōnē p̄trarij siue forti
 siue debilis nō caleficeret s̄ potius iifrigidaret nisi
 forte ppter p̄hibitionē exitus calidi et vaporis et
 sumi sed illa que sunt apta nālīter esse sub intēfio
 ri gradu talis qualitatis q̄nqz p p̄trarij circōpōnē
 intendūtur vt vapor q̄ ē subalīter aqua. q̄nqz ad huc
 ē sub forma vaporis frigidi ē tamē apt? sub inten
 siori frigiditate eē. talia ergo habent in se p̄ncipiū
 intrinsecū reductiū ad maiorē intensionē. Et iō
 cū partes p antipistāsim magis vniūtur et vicinā
 tur pōt totū vna parte aliā iuuāte reduci citi? ad
 pristīnā nām et intēdī. Quidā vō dicūt nō p̄tri
 gere p solā antiparistāsim fieri talē intensionē in
 vniiformi nisi alio agente cōcurrēte. et tūc fm mōs
 dictos p̄z nō repugnare imaginatiōi calorē spūs
 hoīs tempore hyemis p antipistāsim intēdī. et sic
 etiā mēbroz et hūoz calidorū quod vtrū sit verū
 videbit̄ in p̄clonibus. Ad. qnto qz aliud ē vniū
 hoīem esse alio calidiore absolute. et eē calidiorem
 fm nām. nā a'd eē calidi? absolute ē ipsuz intēsius
 calidū denominari p qualitatē q̄ ē caliditas. Esse
 autē calidi? secūdū nām vel nālīter ē esse ita in ca
 liditate et corporib? calidis dispositū vt merito illo
 rū sit forti? nālīū opationū p̄pletūū siue hoc sit
 merito gradus calorē siue merito multitudinis
 sanguinis et spūum licet gradus esset remissior.

Ultimo nō qz tpe hyemis qz aer est frigidus cu
 tis cōdensat̄ que aeri occurrit et pori claudunt̄ et
 spūs q̄ ē calid? petit interiora. vt dicit gal. in cōmē
 to pp q̄ oia p̄hibet sanguinis et spūum dissolutio
 et cibi q̄ sumūtur circa stomacū maiori exīte quā
 titate calorē naturalis sit digestio melior et in epā
 te amplior sanguinis quantitas et in corde spūum
 generatio. Et iō cōiter accidit oīum virtutū natu
 raliū fortificatio saltē respectu ei? qd est intēdēs
 act? nāles exercere cū spūs sit ad ista opa p̄ncipa
 le anime instrumētū vel saltē multū adiūuās. Et
 hoc itelligat̄ eē vtz in corporibus robustis et forti
 calorē et debite rectis et tēporib? suā nām seruan

tibus. Tūc sit prima p̄clō stāte debito regimine
 p̄seruatio sanitatis alijs pibus. corpora sunt frigi
 diora absolute tā int? q̄ extra tā quo ad hūiores
 q̄ quo ad mēbra in hyeme q̄ in estate. Probāt̄
 colera rubea i corpore hūano ē frigidior i hyeme
 q̄ in estate alijs paribus. ḡ omnes alij humores et
 oia alia mēbra tenet p̄na qz colera ē alijs hūorib?
 calidior vt p̄z ex ei? diffinitione ergo si p aliquem
 modū deberet p antipistāsim alius humor intēdī
 ipsa intēderet p̄na p̄z p̄siderātī modos. S̄z p̄muz
 ar. pbat̄ ex mēte auic. 2. p̄mi doctrina. 2. ca. 6.
 vbi ad litterā vult qz in hyeme colera maxime rep̄
 mitur tēporis frigiditate et noctiū longitudine et
 diei puitate s̄z dep̄mi p ista nō ē nisi i calore remit
 ti ergo et. Cōfirmat̄ qz adueniēte vere sanguis
 eliquat̄ a calitate aeris ergo calefit. Et p p̄ns cali
 dior ē q̄ in hyeme cū ē coagulatus quodāmodo

2. p̄firmat̄ qz in estate omnia signa appent iten
 sioris calorē vt dicit̄ in vno argumēto. 2. p̄clō
 corpora hūana robusta hyeme suā seruāte nām
 et debite recta alijs pib? sunt calidissima fm nām.
 pbat̄ talia fortiores et velociores exercent act? nā
 les vt plurimū ergo sunt calidiora fm nām. Cō
 sequētia nō ex 4. nōbili. assūptū ē galī in cōmē
 to. et p̄z vt ipse dicit ad sensum. Ex istis duabus
 cōclonib? seqtur aliquas operationes que a cali
 do sūt multo tñ fieri veloci? a certo calido remis
 siori q̄ intensiori verbigrā. digestio sit velocior in
 sano remisse calido q̄ in febriente acute. Itē vēto
 sitatis dissolutio et sanguinis ex cibo generatio.

Seqtur. 2. qz calorē in corpore nostro intēfio
 ē multotiens p accūs cā generatiōis frigidoz. nā
 nimia itensa calitate epatis ita vt sit preternāz cō
 tingit q̄nqz chilū a stomacho veniētē nō dīgeri nisi
 modicū et residuū eliquari et diuidi ita vt inde mī
 ta aquositas generetur vt in ydrope est videre et e
 cōtra calitate remissa et ad nām redacta nō gene
 rabitur. 3. p̄clō licet calidiora sint corpa robusta
 nālīr hyeme q̄ vere. nō tñ absolute oia talia meli?
 sunt dicēda eē disposita. p̄ma pars ē p̄clō p̄cedēs
 2. pbat̄ qz ver ē tēpus sanissimū sed in sanissimo
 melius disponūtur corpora ergo. Cōfirmatur
 qz in meliori tēpore corpora saltē tēp̄rata se d̄bēt
 melius habere. S̄z ver ē meli? tēpus vt. 2. p̄mi do
 ctrina. 2. ca. sexto dū dicit. Et ver qdē est melius
 tēpus et ē p̄portionale cōploni spūs et sanguis.

Cōtra in hyeme calor innat? ē āplior ergo vir
 t? fortior. Et p p̄ns corpis dispō melior. tenz p̄na
 qz ex augmēto inati calorē nō accidit nocumētū
 neqz virtutis diminutio ergo accidit augmentatio
 cū aliquo mō variet̄. S̄z fortitudo virtutis inseq
 tur tēperamētū ergo ex augmēto inati calorē sit
 corpus tēperatiū ḡ in hyeme ē melius dispositū
 et qz ex augmēto inati calorē nō accidit nocu? aut d̄
 bilitas p̄z. 2. p̄mi doctrina. 3. sūma de pulsib? ca.
 octauo vbi ad litterā dicit. Et neqz estimes qz si ca
 lor inat? fuerit fortis q̄tūcūqz minuat ex virtute
 imo ex ea puenit in suba spūs fortitudo et in aiaz
 audacia. Hic dicit̄ qz fortitudo virtutis dī duob?

modis. vno mō dicit virtus vna fortior alia qz aptior ē opationes p ducere pportionatas intensiori aie vel nature z ista fortitudo in seqtē tēperamētū.

2° mō dicit virtus fortis qz sine pternāli nocu-
mento opationū opationes a nā intentas est apta
facere itensiores. quō dicit sepe a gal. digestiuam
fortificari calitate z hūiditate nāli. iō dicitur i hye-
me virtutē eē fortiozez hoc mō. 2° Et hoc mō dicit
auic. loco allegato qz nō minuit ex virtute calor in
nat°. mō aut pmo minuit p3 cū addat in audacia
q nō ē ita pportionalis forme hoīs sicut fortitudo
vel mediocritas. Quātū ad. 2^m articulū pmittē
dū pmo qz per puericiā z p sistentiā z senectutē itel-
ligatis vt fuit scriptū in qōne de tollerātia teiuntij
sensū. Supponēdū. 2° qz corpore debite recto z
ōductis cāis pternālī ipremētib° p tinue l' qī p tī i
pueritia fit verū augmētū p3 ex auic. p rima p rimi-
ca° de etatib°. vbi ad litterā puer nāqz augeri non
cessat. s3 crescēdo gradit. Si ergo nō cessat seqtē
qz cōtinue auget. Premittēdo. 3° qz ad hoc dica-
tur fieri verū augmētū. requirē qz s3 mēbra spmati-
ca fiat maior restauratio qz dissolutio cū pportio-
nali eorūde quo ad hūidū pexis extensionē fm
qzlibz dyametiz. nā cū nō fiat augmētū p solā iux-
ta pōnē s3 p int° susceptionē p3 qz si debet corpus
crescere fm omnē dimēsiōnē ex oportunitate p pexis
hūidū extēdi. s3 hoc vide meli° pmo de generatio-
ne z pma pmi doctrina sexta. Premittēdū. 4°
cuilibet gradu cōplonalis caloris diuersam corre-
spōdere limitatā extēsiōnē totalis hūidū sui cor-
poris fm varietatē quantitatis hūidū z complo-
nis eiusdē. Nā cū calor nālis nō itēdat corp° au-
gere in infinitū vt. 2° de aīa s3 certū itēdat termi-
nū p3 qz limitata est talis mēsurā respectu cuiusqz
totalis hūidū a calido itenta. p3. 2° qz diuerse sūt
hominū quātitates nāles tā fm pplonē qz s3 hūi-
dū quātitatē qz diuersi sunt huius extēsiōnū termi-
nū a nā itēti fm diuersitates dictas. Supponēduz
qnto cuilibet hūido mēbrali hoīs corrūdere limi-
tatā extēsiōnē sub qua pōt eē nāliter z supra qz si
extēderet esset sibi violenta. Ex hoc p3 qz cū ad ta-
lē extēsiōnē deuenit multo amplius vltiori ex-
tensionē resistit qz ante extensionē resistebat al-
teri. Ex quo seqtur. 2° nō eē in pueniens p p tū-
nū paulatinā hūidū extēsiōnē calore remanente
eque forti subito depdi certā pportionē ad hūidū
extēdēdum. Sexto supponit qz cū hūidū p
uenit ad tātā extēsiōnē qz vltiorē pati nō pōt qz
nō ex qualibz exsiccatione p trahit imo certā tolle-
rat exsiccationē. hoc p3 manifeste in rebus extē-
rius. Et aliter itati post adolescentiā. sequeretur
diminutio cū hūidū p tinue pcedat exsiccādo.

Ultimo pmittit qz quēadmodū ad verū augmē-
tū requiritur z plus quantitatiue restaurari quaz
deperdat z hūidū pexis extēdi. ita e ptra ad verā
diminutionē requirē qz min° restauret fm mēbra sp-
matica qz dissoluat. z qz remanēs hūidū p trahat
pportionaliter fm oēm dimēsiōnē. Ista p3 eo mo-
tuo quo dicitur de augmēto. Ex quo p3 eē possibi-

le in p sistentia qz p3 restaurare qz dissoluatur
qz min° licet in ea nec fiat verū augmētum nec
vera diminutio cū nec pexis hūidū extendat qd
requiritur ad augmētū verū. nec remanēs p trahat
quod requirē ad diminutionē verā. Ibijs habitis
ista sit pma p lo. corpore pueniēter recto deductis
causis pternālīter impremētibus p totā adolescē-
tiam in quocunqz fuerit anni tēpore est restaura-
tio spmaticoz maior dissolutioe. p3 qz est verum
augmētū ergo maior restauratio dissolutioe. Ex
quo p3 tā in autūno qz in estate fieri restauratio-
nē maiorē dissolutioe corpore in adolescentia cō-
stituto saltem quo ad spermatica membra. Se-
quitur. 2° impossibile esse in pueritia corpore ex-
istente nāliter disposito fieri verā diminutionem.

3° seqtur p caliditatem estatis plus pportiona-
biliter respectu dissolutionis remitti restauratiuā
carniformis qz spermaticoz p3 quia in estate na-
turaliter multi pueri demacrescunt. Secun-
da conclusio impossibile est in senectute fieri verū
augmentum vel in consistentia naturaliter. Pro-
batur quia si est consistentia ergo corpus p ruenit
ad augmenti finem. ergo membra spermatica
habent terminum quantitatis quem intendit ca-
lor in illo hūido. ergo calor non intendit vltē-
rius extendere. z nihil est ipsum violentans ergo
non amplius extenditur. Et per consequens non
fit verum augmentum. Tertia conclusio im-
possibile est per causas mere naturaliter imp ruen-
tes fieri in consistentia veram diminutionē. Pro-
batur quia non fit vera diminutio. nisi hūido
exsiccato ita vt p trahat pportionaliter in suis
dimensionibus omnibus quo ad mēbra spmati-
ca. S3 tāta siccitas nō accidit nisi in senectute er-
go minor patz qz per exsiccationē vsqz ad graduz
siccitatis senectutis stat hūidū nō p tractū ergo
per nullā tātum contraheretur. 4° conclusio im-
possibile est esse senex p tēpus in quo nō fiat dimi-
nutio. Nā p nullū adiutoriū pōt ita fortificari vt
plus fm spmaticoz subam restauretur qz dissolu-
tur vel suoz spmaticoz cōtractio impediatur. Ali-
ter enī nō eēt senex cū illo mō disponeret. Ex quo
seqt in quolz anni tpe quo ad spermatica in sene-
p tinue maiorē fieri dissolutionē restauratiōe.

Sequitur scdo qz licet in tempore hyemis in
aliquo sene fiat maior restauratio qz dissolutio hoc
tū nō erit quo ad mēbra spmatica s3 carniformia
solū. Seqtur. 3° in vero p sistentē p tigre quo ad sp-
matica minorē fieri dissolutionē restauratiōe vt
p3. si quis incipiat esse senex in principio hyemis
cum icipit calor fortificari. Sequitur. 4° nō re-
spectu cuiuslibet mēbri necessario fortiorē esse nu-
tritiuam tempore hyemis qz fuerit in estate prece-
dente. Stat enim plus vt in spermatico debilitatā
eē nutritiuā ex pcessu etatio qz ex hyeme fortifica-
tā etiā i robusto corpore ex t pib° suā suātib° nāz.

Quinta p cō z si fortior sit carnificatio hyeme
qz pcedēte estate i corpib° robustis z t pib° suā nāz
seruantibus non tamen oportet melius carnis

humidū aut p opōnib⁹ aut p vita restaurari q̄ in estate. Prima ps pz qz calor ē fortior nālis vt patz ex gal. in cōmento. 2⁹ pars patet vbi in estate fuerit cōsistēs ⁊ in hyeme sit senex. Vt aut calor fortior. nō qz melius humidū possit restaurare. s; ad sensum supra positum. Ad tñ hēo p incōueniēti meli⁹ tā p vita q̄ p opōnib⁹ restaurari hūidū q̄ fuerit dissolutū vt dixi pma primi. Ad argumēta pncipalia. Ad primū negat assu^m. Cōcedo enī qd est calidi⁹ ⁊ qd si ē calz nisi nālī. ⁊ nego qd est calidi⁹ ⁊ rō nālī pz i logica. Ad 2^m cōce^t p^o ⁊ dī qd senex nō est frigidior iuvene nisi alijs pibus. modo nō sunt alia paria sed vnū est in hyeme. reliquū in estate. dico tñ ad argumenti mām qd senex i hie me nō est calidior q̄ fuit in estate sed est calidior naturalit. Ad pfirmationē pceditur qd stat aliquid nālīter dispositū ⁊ puenienter rectū regimie cōseruatiuo ⁊ qd p̄tinue reget deducta dispōe p̄ternām incipe esse senem ⁊ incipere calefieri vt si vltimū instāt cōsistētie sit inuitū estatis aut hora inchoandi exercitiū. sed hoc mō dicim⁹ continue diminui caliditatē p̄ cōsistentiā qz corp⁹ p̄tinue est remissius calm postq̄ si in alijs parib⁹ esset cōsistēs. ⁊ ita est in pposito. Ad cōfirmationē tertiam negat p̄na. ⁊ admissio cāu dico qd si incipit esse senex imediate post hoc minus quo ad spermatia mēbra restaurabit q̄ dissoluet. Et cū dī plus restaurabit q̄ faciebat imediate an pōt concedi. s; dī qd in autūno nō tantū restaurabat q̄tū dissoluebatur licet esset cōsistens. Ad 4^m nego p̄nam. ⁊ admissio cāu dico qd imediate post hoc nō augebitur. ⁊ cōcedo qd plus restaurabit et quo ad spermatia q̄ dissoluet ⁊ tñ nō augebitur vt est dictuz in qōe secūdi articuli. Et pportionalit respōdeat ad alias cōfirmatiōes eiusdē argumēti. Ad 5^m dī qd qd crescūt hēnt inatū calore ⁊ plimo indigent nutrimento alijs parib⁹ q̄ non sūt in illa cōpatione cum ponat adolescēs in autūno cōsistēs i hyeme. Ad tertiu pncipale argumētū ⁊ 4^m. cōcedit illud qd concludit qd in hyeme corpa sunt frigidiora ⁊ eoz humores ⁊ pz in primo articulo tamē sunt calidiora fm naturam.

Tempora anni.

Galie. in hoc cōmento. p^o ponit vtilitatē cū gnālī snia affōi. 2° spālīter exponit. 2° ibi. Neqz calore dixit. dicit primo qd tēpora anni quo ad eas dispōnes quas faciunt in corpi bus hoīuz dant magnū adiutoriū i ordine cibi qd patet. Nam hyems facit esse opportunā cibi materis opōnem ⁊ appetitū ⁊ facit esse minorē egōz sicut manet in sequētib⁹ ⁊ in estate est cōtrariuz. Hoc ḡ est qd ipo. bene diffiniuit. i. declarauit cū dixit qd vere ⁊ hyeme vētres sūt calidissimi nā ⁊ somni lōgissimi. ⁊ cām assignauit qz calor inatus est multus ⁊ id multo indigēt nutrimento. Nota ḡ qd egō paucificat in hyeme r^o assumptoz qz pluri ma ps conuertit in sanguinem. licet alie cause cōcurrāt vidende 2° pmi 2° doctrina cap. 6°. Neqz calorem. Cōmentū spālīter. ⁊ diuidit i duas

Primo verificat ea q̄ dicta sunt de hyeme. 2° ppe finem cōmenti verificat de vere. ibi 2°. Ypoc. non ita. Prima in tres. primo expōit pncipales affōi. 2° ponit vnā conditionē requisitā ad verificationē affōi remouendū vnum dubiū. 3° at. ptra sniam eius ⁊ soluit. ⁊ 4° ibi. Sed hoc nō vlt. 3° ibi. Quibus i tpi^o. In pria pte dic. 5. primo qd ypo. nō dixit hic absolute in hyeme plurimū esse calorem. sed cū determinatōe qz apposuit inatū. i. nālēz. ⁊ ita hētur expō caloris inati ⁊ intellectus prime p pōnis affōi ⁊ talis caloris nām ypo. alibi dixit.

Secundū dictū est qd huiusmōi dicti cā q̄tum ad hyemē alibi ab ypo. ē dicta. Nam dicit qd in hie me calor nālī petit interiora corpis ⁊ id fortificatur p̄trariū fugiēdo sed in estate mouet extra ad suū simile ⁊ ita in corpe minorat ⁊ dissoluitur.

Tertiu est qd in hyeme multū digerit id multū cibis est neccius. Dicit 4° qd somni sunt longissimi pp noctis longitudinē ⁊ bonū est ppendere somni vtilitatē qz ad digōnem iuuat. dicit 5° qd etates ⁊ athlete qui ponūt in fine affōi ponūt ad declarandū qd vbi ē multus calor inat⁹ ibi idigēt multo cibo sicut i pueris ⁊ athletic. Et hec oia sūt in affōi expōne. Sed hic nō vlt. Facit qd dictū est. primo. 2° ex illo verificat p̄nem affōi ibi.

Lū ḡ humana. In pria pte dicit. 4. primū est dubij remotiū qd istud. s. plimo indigere nutrimento in hyeme nō est vep. i. oibus aialibus imo si excipiēda aialia frige nē in hie me i cauernis accūbentia qz istis si multū cibi daret nō digerēt. Dicit 2° qd hoc idem patitur hōies debilis nē cū lauāt frigida aqua id qz in frigidatū ⁊ debilitatū. ⁊ id istū ē in hyeme debilitatū ⁊ id nō indigēt multo. Tertio dicit qd hōies fortes cum lauāt i frigida aqua. primo calor eorum trahitur ad interiora ⁊ postea fortificat ita qd sunt tādem āplioris caloris nālī calore redeunte ad interiora. Et ex hoc habemus cōditionē requisitā ad affōi verificationem qz requirit hōies tales esse robustos vt dixi i expōne affōi. Dicit 4° qd aialia frigide nature superatur a frigiditate aeris hyemis vt q̄nqz inueniātur accūbātia in cauernis insensibilia ⁊ q̄i mortua ⁊ multa ēt eoz peunt. Sed aialia calida multū sanguinē habentia patitur ex hyeme illud qd hōies robusti cū frigida lauātur aqua i quibus calor petit interiora. ⁊ licet a pncipio videāt ifrigidari nō tñ debēt dicere aquā penetrare itus s; potit⁹ it⁹ ingrediunt calor ⁊ san. qd si cā mltitudis cāis

Abi no. p^o in istis aialib⁹ tpe estatis nālīter mltiplicari flegmata ⁊ crudos hūores qd in hyeme tenent locū cibi ⁊ ppter tpiis frigiditatē eoz vaporatio nō dissoluit. ⁊ id dormiūt tota hyeme ⁊ nutritur dictis humiditatib⁹. No. 2° hōies frigidos nō ita posse stare sine cibo qz subtiliū sunt humoz q̄ dicta aialia in cauernis accūbantia. Lū ḡ humana. Adodo ex dictis verificat affōm dicēs qd cum hominis corpus consistat ex spermate ⁊ sanguine menstruo ⁊ spiritu vt ostensum est i libro d spermate in quo est dictū spma esse subalē cāz mēbroz ⁊ qd ex ipso corp⁹ augmentat ⁊ nutritur ma

nifestū est q̄ melior fiet digestio si sanguis ⁊ spūs aggregent̄ i interiorib⁹ in q̄bus debet maxie fieri digō. Et iō ypo. in isto affō non solū testat̄ q̄ melior fiat digestio sed proficitur in hijs corporibus hac causa multum cibum esse dandum.

Circa partem ergo no. q̄ sperma quo ad partē eius corpulentam sit ex sanguine iā aliquo modo appropriato nature spermaticoꝝ vt hēt videri i 8. 3. Et iō sanguis isto mō appropriatus pōt dici quodaz mō sperma saltem i p̄p̄inqua potentia. De tali ḡ vult gal. q̄ ex ipso corpus nutrit̄ ⁊ augetur. ⁊ hoc nō hēt dubiū. Atq̄ aūt corpulenta pars sp̄mat̄ māl̄iter cōcurrat ad fetus gn̄ationem. est qō pro vtraq̄ parte p̄babilis in qua t̄z gal. partē affirmatiuā. Quibus in t̄p̄ibus. Hic arguit cōtra dicta ⁊ dicitur in. 4. nam primo arguit cōtra dicta p̄cipue contra hoc q̄ in hyeme sit plus dandū d̄ cibo. 2. verificat dictū ypo. p̄ sensum ⁊ cām. 3. ostēdit aliq̄ vitatē cōtineri in facto argu. 4. cōplete soluit rōem. 2. ibi. Unde ex ipso. 3. ibi. in quibus nō solum. 4. ibi. *Perpēdis ne.* In p̄ria parte intendit talē rōem. in dictis t̄p̄ibus nō est dandum multū cibi si dissolutio sit pauca q̄z cibus ē neccius⁹ ad dissoluta restauranda. sed supple in istis t̄p̄ibus dissolutio ē pauca r̄. estatis. ḡ nō in istis t̄p̄ibus est modicus cibus dandus ⁊ nō multus. huius rōis nō ponit nisi maiorē cū p̄batione sua. Unde ex ipso. docet ex sensu ⁊ cā vuz esse dictū ypo. di. q̄ ex ipso sensu p̄p̄ebēdit̄ ypo. dicere v̄ez. q̄z in istis t̄p̄oribus nō solum si male digerat̄ vt in q̄busdam debilibus cōtingit sed ēt si pax comedat̄ corpora infrigidant̄ ⁊ maxime ipediūt̄ in suis opōnibus ⁊ si multū cibi detur vltra mōz nō patiunt̄ illud q̄ in alijs t̄p̄ibus. *Ubi no. q̄ sensus oñdit parū cōedētes hyeme isfrigidari ⁊ ipediri.* ⁊ ex hoc p̄ rōnē cōcludit̄ q̄ debēt multū comedere corpora in hyeme nō tantū ad restaurandū dissoluta sed ad multū sanguinē ⁊ sp̄m gn̄andū ⁊ carnem p̄ quos resistat̄ fritati hyemis. ⁊ iō nō oz q̄ si minus dissoluitur minus de cibo def. *No. 2. q̄ si in hyeme cibus detur vltra mōz ita q̄ ēt plus sanguis generet̄ q̄ est opportunū tamē non est talis lesio sicut ex sili vel p̄portionali cibi exhibitione in alio t̄p̄e* Nam p̄rio illi p̄pter virtutē nō esse ita fortē non ita bene digerūt ⁊ peiores humores gn̄ant̄. 2. ēt tales hūores geniti nō ita facile mouent̄ ad putredinē p̄pter vtutem esse fortiorē ⁊ minorem esse caliditatē accidentalē. In quibus nō solū. *Q̄stēdit argumentationē factā habere aliquid caloris di. q̄ in istis dictis q̄ sunt vera non solū a quibusdā redargunt̄ ypo. sed resellunt̄ oēs idem facientes.* Et rō est q̄z nullus ē q̄ nō fateatur corp⁹ ani male. i. aialis dissolui. ⁊ si in cōprehēbiliter aput sensum saltē intellectu hoc cognoscit̄. Et q̄ hoc sit v̄ez oñdit neccitas reficiēdi que est. i. in quolibz tempore. nam si aial cōtinue in eodē statu permaneret ⁊ nō dissolueret̄ nō sibi neccius esset cibus saltē quolibet t̄p̄e. Et ex hoc videt̄ v̄ez esse q̄ cib⁹ neccius ad dissoluta restauranda. qd̄ erat assum-

prum i argu. *Ubi no. q̄ si quis coniungat dicta istius partis cum dictis ptis p̄cedent̄. p̄z solū arguementi.* Nam i p̄cedente parte ostendit̄ vtilitas multi cibi in hyeme ad resistendum frigiditati. lz nō sit tunc multa dissolutio. ⁊ in ista parte dicitur q̄ tamen sine dissolutione cibus nō fuisset neccius saltem in qualibet etate p̄fecta. cum tunc nō esset p̄ augmento neccius. Et iō argm̄ s. nō valet. cib⁹ nō est neccius nisi ad dissoluta restauranda i quo libet t̄p̄e anni ⁊ i qualibet etate. ḡ q̄n min⁹ dissoluitur minus est dandum q̄z stat nō dari p̄pter neccitātē sed vt sit melius. Et hinc est q̄ gal. hoc mō interrogat̄ cōtra oppo^m insurgit in pte sequēte.

Perpēdis ne. Hic ponit gal. integrā solutiōz ⁊ facit quatuor. primo narrat opōnes nālis caloris multas. 2. addit vnā p̄ditionē ex pte tēporū requisitā ad affōm v̄ificandū. 3. tangit cām quā multus est neccius cibus in hyeme. ex qua patet māl̄este argumenti solutio. 4. adaptat dicta ad affōm. ibi 2. *Lursus ergo. ibi 3. Solius si q̄titat̄ ibi 4. Que oia in isto affō.* Dicit ḡ gal. in parte p̄ria a. 5. primo q̄cūq̄z sis impugnator ypo. *Perpēdis ne ex dictis te nō esse dignū r̄sione.* Sz tamē ego mediāte ypo. volo tibi r̄ndere. Dicit 2. q̄ q̄c quid cōstituit aial a p̄ncipio ⁊ cōplet augendo ⁊ regit nutrit̄do sit tripliciter. i. in aliqua triū virtutum. i. generatiue: nutritiue ⁊ augmentatiue. quorum tū oium vnum est p̄ncipiū quod est calor nālis existens gn̄ale instrum ad omnē opōnem viuētis vt sit. Dicit 3. q̄ hic calor p̄cipue hyemalis. i. fortificatus p̄pter hyemē vt d̄ supra augmentat appetitū cōfortat digōem sanguinē auget in corpore ⁊ dissoluta supfluitate a corpore restaurat. Dicit 4. q̄ calor exterior nō tantū dissoluit supfluitates sed ēt rem nālem q̄ custodit corpus. Dicit 5. q̄ dissolutio q̄ a medicis vocat̄ occulta fit a solo calore naturali qui in solis aialibus inuenit̄. vt dictum est in libro nālis virtutum. Et iste non solum facit appetitū cōueniētiblē ⁊ digōez ⁊ assimilationē sz ēt expellit̄ cibi supfluitates Ex quo seq̄ q̄ q̄n calor nālis ē fortior dissolutio tertie digōnis. i. supfluitat̄ eius est occultior. Et iō *Dyosorus dicit q̄ ois sudor est p̄ternaturā q̄z si corpis curi⁹. i. trāsmutationes fiunt i corpore fm nām. ⁊ ipsa vincit̄ cibū t̄nc ad cutem nō mandat̄ humiditas sensibiliter expellenda. ⁊ iō quando sudor accit̄ i laboribus ⁊ nimijs exercitijs aut calore estiuo fit ex nature fatigationib⁹. i. debilitationib⁹.* *Ubi p̄ nota q̄ gn̄atio ⁊ augmentatio ⁊ regimen fiunt per nāles opōnes.* Et iō maxime per ministratas virtutes naturales complent̄ que sunt tres dicte quarum instramentū in omni operatione est calō naturalis vt sumitur prima primi. p̄pter secundū quod notum est sensu calorem hyemalē augmentare sanguinē. Sed vtrum fortificet appetitum videtur dubiū. Et similiter vtrū magis dissoluat estualis q̄z hyemalis. ergo imediate sequētib⁹ dubitandum esse videtur vtrum in hyeme fiat maior dissolutio ⁊c.

Heriſ vtz in hyeme fiat maior diſſolutio:
 q̄ r maior fames q̄ in eſtate. Negatiue ar/
 guit ſic in hyeme fit minor ſitis q̄ in eſta
 te. q̄ minor diſſolutio: r minor fames: p̄baſ q̄ ſeq/
 tur: fit minor ſitis: q̄ fit minor humidi roſidi diſſo/
 lutio cuz ſitis iſtam diſſolutionez ſequatur r vltra
 q̄ minor diſſolutio etiam humidi ſubſtantifici: tenz
 p̄na. q̄ non v̄t q̄ plus p̄portionabiliter reſpectu
 eſtatis vnum reliquo magis citius diſſoluatur. Et
 vltra ſequit̄ minus de ſubſtatifico diſſoluitur q̄ mi
 nor fit fames q̄ fames illam diſſolutionem conſe/
 quitur. 2° ſic in eſtate membra ſunt magis inani
 ta r magis calida. q̄ fortius diſſoluuntur. q̄ magis
 a ſtomaco trahunt: r p̄ p̄ns maior fit fames: tenet
 p̄na: q̄ ſi ſunt magis calida: q̄ a poſteriori diſſolu/
 tione: calido igitur intenſiori exiſte magis diſſolu/
 tur: r vltra magis diſſoluuntur: r plus ante diſſo/
 lutionem ſunt inanita. q̄ citius inſurgit coz appeti
 tiua cum citius ad paucitatem cum qua appetitui
 excitatur deueniant r ſic citius eſt fames. Et aſſ^m
 primum eſt notuz cum tactu ſint calidiora: r viſu
 macilentiora. 3° virtutes ſunt debiliorz in eſtate
 q̄ reſolutio maior cum non niſi p̄ diſſolutionē ſit
 virtus debilis. Aſſ^m p̄ 2° primi prima doctrina c°
 ſexto: r ſumma de pulſibus. ca° de pulſibus 177.
 4° aialia debilia in hyeme poſſunt ſtare ſine
 cibo: r ſine fame tota hyeme non eſtate. q̄ magis
 eſt eſtas famis augmētatiua q̄ hyemis. 5° calor
 in eſtate eſt intenſior tam intus q̄ extra r magis
 naturaliuꝝ humiditatum diſſolutiuus: r membra
 r humores magis diſſolutiōi parati. q̄ maior ſit ſal
 tim naturalium humiditatum diſſolutio. In op
 poſitum videtur eſſe gal. in commento. In q̄one
 ponam duos articulos. In primo videboruz ma
 ior fiat diſſolutio in hieme. In ſo vtz maior fit fai
 mes. Quantum ad primum ſciendum de hac q̄
 ſtione duos inueniri modos communes. primus
 ſupponit q̄ hoc nomen reſolutio ſumitur multis
 modis. primo p̄ corruptione vt 3° huius commen
 to. 13°. ſo p̄ rarefactioē vt tertia primi doctrina. 2°
 c°. 3°. Tertio mō p̄ ſepatione ſupflui a iuuatiuo.
 4° p̄ oi generalr p̄uerſioē corpulentī in vaporem
 5° p̄ p̄uerſioē corpulentī in vapore inſenſibiliter
 expellēdū. Supponit 2° q̄ reſolutionū q̄dā ſūt
 humidi corpulentī in vapores q̄dā ſūt indicantes
 cibi oblationē cū potētia reſtaurādi vt q̄ ſit a forti
 calido nālī q̄dā nō indicat reſtaurandi potētiāz
 vt q̄ ſit a calore p̄ter nām. Tūc iſta eſt p̄ 2° reſo
 lutio p̄ ſepatione ſupflitat̄ a iuuatiuo fortior ſit in
 hyeme: p̄baſ hoc ſit a calore nālī vt nālīs ſz calor
 vt nālīs eſt fortior in hyeme. q̄ r. et iſta ſit 2° p̄
 reſolutio hoc mō dicta ſolū ſit p̄ ſe a calore nālī ſi
 accēntali p̄z q̄ accēntalis calor nō intēdit hāc ſepa
 tionē r hoc° intelligat. 5^m dictū ſupra in p̄mento
 q̄ diſſolutio q̄ oculta vocat̄ a medicis ſit a ſolo ca
 lore nālī nō accēntali p̄z q̄ accēntalis calor nō intē
 dit hāc ſepationē. 3° p̄ ſumēdo reſolutionē ḡna
 liter p̄ qualibz p̄uerſioē rei corpulēte in vaporem
 maior ſit reſolutio cuiuſcūqz mancriet corpulēti i

eſtate q̄ in hyeme. p̄baſ q̄ plura deducta ante op
 poſitū. 4° p̄ reſolutio q̄ eſt p̄uerſio in vapore in/
 ſenſibilē r ſepatio a iuuatiuo eſt maior in hyeme: p̄
 baſ: q̄ virtus nālīs eſt fortior. q̄ ſufficit magis ſup
 flui ſepare r inſenſibilē vapore p̄uertere: p̄z ēt ex
 alio: q̄ calor eſtatis reſoluit in vapore groſſiorē r
 p̄ p̄ns ſenſibilē nō ſic at calor hyemis. 5° p̄ reſo
 lutio cū poſſibilitate reſtauratiōis eſt maior in hye
 me p̄z q̄ virtus eſt fortior in hyeme. q̄ plus pōt re/
 ſtaurare de diſſoluto. r ſi bñ p̄ſpiciat̄ hec opinio n̄
 plus valet niſi q̄ diſſolutio eſt maior in eſtate ſz poſ
 ſibilitas reſtaurādi eſt maior in hyeme. S3 tūc re
 ſtat adhuc ſibi ſoluere argumentū in p̄mēto factū
 p̄ ypo. 2° poſitio ſupponit q̄ nō oz calore intenſi
 orez poſſe magis diſſoluere vt ſupra i p̄ q̄one iſti
 us aſſōi. 2° ſupponit q̄ q̄to calidū eſt potētius ad
 reſoluendū tāto eſt eius reſolutio magis occulta q̄
 tanto magis ſubtiliat in equali tēpe. 3° premitit q̄
 coz vniſormiter r nālī ſe habēte ſm totius habi
 tudinē q̄ cito mēbra innaniunt̄ tā cito fit fames
 r eſt. Prima diſtinctio. q̄ tā a calido intrinſeco
 q̄ extrinſeco triplex corpus p̄tingit diſſolui. Aut. n.
 diſſoluit̄ ſpūs ſiue calor nālīs aut humiditas nu
 trimētal̄ ſub illa p̄prehēdēdo ſupfluitates aut hu
 midū mēbrale aiatū q̄d eſt humidū radicale. 2° di
 ſtinctio tribus modis p̄tingit aliquid corp⁹ fieri ina
 nitū q̄ añ aut q̄ magis diſſoluit̄ aut q̄ minus re
 ſtaurat̄ aut p̄p̄traqz exēpla ſat̄ patēt. Tūc eſt p̄ 2°
 calor nālīs magis diſſoluit̄ eſtate q̄ hyeme iſta p̄z
 ex p̄mēto. 2° p̄ humiditates manētes ſb forma
 nutrimentī fortius r magis diſſoluit̄ eſtate q̄ hye
 me: p̄baſ q̄ cū calidū extrinſecū ſit fortius i eſta
 te ſeq̄ q̄ plus de tali humido trahat ad ſupficieꝝ
 r illud tractū magis diſſoluit̄ cū ipſū ſit eſtat̄ tpe
 magis diſſolutiōi patū r porū ſint ēt magis apti.
 3° p̄ plus diſſoluit̄ i corpe robuſto debite recto o
 radicali hūido tpe hyemis q̄ tpe eſtat̄ tpe ſuam
 nām ſeruātib⁹: p̄baſ: q̄ citi⁹ talia tpe hyemis icur
 rūt: ſz q̄ cito icurrūt famē diſſoluunt̄. q̄ citi⁹ diſſol
 uunt̄ q̄ ad radicale humidū. Tūc at̄ q̄ h diſſolu
 eſt maior eſt q̄ calor nālīs i multa q̄ritate aptior ra
 dicali humido applicat̄ r vehemēt⁹ incētraſ. r iō
 nō obſtate mēbroꝝ maiorē caliditate intēſiue i eſta
 te tñ fortior ſit radicali hūidi diſſolu⁹ in hyeme. p̄
 hāc pōnez arg⁹ q̄ calor nālī vt ſic diſſoluit̄ ſupflui
 tat̄ r accēntal̄ rē nālē. q̄ ex cremēto accēntal̄ calorīs
 oz magis creſcere diſſolutio rei nālīs talis at̄ maxie
 eſt radicale hūidū q̄. 3° mēbra ſūt p̄tinue magis
 diſſoluta i eſtate q̄ vñqz i hyeme cū minorē hēant
 ſāguis r carnis q̄ritatē. q̄ ſi alī i hyeme p̄ diſſo
 lutionē attrahūt. ſeq̄ q̄ i eſtate ſp̄ appetūt aut ſal
 tē ſp̄ trahūt. q̄ ſi citi⁹ merito tal̄ diſſo^o icurrūt ſam
 hyēe q̄ eſtate. p̄ ſepi⁹ ſi cibāda coz eſtate q̄ hye
 me obite regēdo ſz ſi ſepi⁹ q̄ appetūt. q̄ ſepi⁹ appe
 tūt p̄ i ill' locis maxie multiplicat̄ ſpūs i hyēe i qb⁹
 maxie eſt apt⁹ p̄ ſuaſ r digō fieri r pluria ei⁹ q̄ritatē
 iuenit̄ ſz h eſt i corde r arterijs r venis q̄ iſti max
 fortitū ſz ſi niſi p̄mixtū nutrimentali hūidū. q̄ maxie for
 tificat̄ ē nutrimentale hūidū. q̄ ſi hui⁹ merito ſit a^o

Particula

dissoluto humidū substantificū multo fortius fiet a^o dissolutio hūidū nutritivū. In solvendo istā diffi cultatē vī mihi supponēdū q̄ calor ē dissolutivus humiditatū nālū magis vt ē calor p̄ternāz vel accidētalis q̄ vt ē nālū vel q̄ vt naturalis nō dicat dissolutiv^o nālū humiditatū: hec suppo p̄z ex mō loq̄ndi. gal in cōmēto vbi dixit q̄ calor exterior nō dissolvit tm̄ supfluitatē s̄z rē naturalē q̄ custodit corpus innuēs q̄ in hoc d̄t a calore nālū. idē p̄z rōne q̄ calor vt nālū intēdit istaz nālū humiditatū p̄ manētā. q̄ nō tm̄ appetit eaz dissolutionē. Suppono fo. q̄ mēbra z humores corpis sūt intensue calidiores tpe estat q̄ tpe hyemis. p̄z i p̄ma qōne hui^o affōi z in fa 2° ne p̄mi articuli videbis. Suppono 3° q̄ supfluitates 3° digōnis calor vt nālū dissolvit. p̄z q̄ illas nālū mō vt nālū h̄z expellere. Adodus at nālū mō ē p̄ dissolutionē expellere cū p̄ poros cutis egredi debeāt. Suppono 4° q̄ calor nālū cū istas supfluitates dissolvit magis p̄portionaliter eas dissolvit q̄ calefaciat p̄z q̄ multū intēse h̄z eas dissolvere aut subtiliare vt insensibiliter egrediant̄ z nō multū intēse h̄z calefacere. P̄terea sicut calor nālū stōi mō magis eliquat p̄portionaliter q̄ calefaciat ita d̄z eē de calore in supfluitates agēte vt nālū. Ex hoc p̄z cā q̄ magis insensibiliter iste supfluitates egrediant̄ cū agit solus calor nālū. Nā agente accidētali. q̄ ille calefacit z leuigat anteq̄ p̄ subtilitatē faciat insensibiles vt est videre in aqua calefacta iō sēnsibiles a corpe egrediūtur calore accidētali agente.

Ex hoc patet quare gal. dixit ante in cōmēto huius affōi a solo calore naturali fieri dissolutionēz que vocat̄ occulta a medicis. i. solus calor naturalis est ille merito cuius dissolutio multū corpulētū fit occulta. Nam tantū humidū ab accidētali calore dissolvendū a corpe sub forma grossioris vaporis educeret q̄ iā educat̄ cū anteq̄ ad tantā subtilitatē veniret fieret leue z extret. non tm̄ volumus q̄ nullo^o aliqua possit fieri occulta dissolutio ab accidētali calore. Huius habitis hec ē prima conclusio Quilibet naturalis hūiditatis corpis fm̄ spūm maior fit dissolutio in estate q̄ in hyeme alijs partibus. p̄z q̄ quelibet talis est d̄ se magis apta dissolui cū sit calidior z subtilior z calor estatis est earū magis dissolutivus cū dissolvant̄ a calore accidētali magis vt dixit vnuz suppositū z calor estatis ē magis accidētalis z ē intensior z aplior: q̄ in aere multo z membris z humoribus. 2° 2° dissolutio supfluitatis tertie digestiōis in tempore hyemis i corpore robusto p̄uenienter recto z tēporibus seruātibus suam naturam est velocior q̄ tempore estat p̄z q̄ illa est velocior cuz calor agit vt naturalis. z hoc maxime est tempore hyemis. Tertia conclusio cibi non dantur sibi pro restauratione superfluitatum tertie vigestionis. sed pro restauratione humiditatum naturalium: hoc patet: q̄ tales sunt superfluitates abiciende. ergo illaruz restorationē non per se intendit natura. Correlarium nulla est dissolutio propter cuius maioritatem in hyeme

q̄ in state dandus sit in hyeme amplior cibis q̄ cibis propter nullam dissolutionem restaurandā est dandus amplior in hyeme q̄ in estate nisi propter dissolutionem nālū humiditatum: z talis non est amplior. Ultima conclusio. Libus amplior est oportunos magis hyeme q̄ in estate probatur q̄ in hyeme oportet sanguinem z carnem augeri ad debitam corporis permanentiam. Sed non augentur nisi ex multa z ampliori commestione. ergo oportet amplius in hyeme comedere z intelligatur conclusio in corporibus robustis z cum conditionibus supra positis. z hanc conclusionem innuet paulo post gal. in commento. Quātum ad secunduz nota primo. q̄ licet dissolutio humidū mēbroz sit causa famis. tamen multoties famis accidit membris magis restauratis z plus d̄ humido vel nutrimento habentibus q̄ prius habebant cum non aderat famis z hoc patet in vere conualescentibus in quibus contie membra restaurantur z in adolescentibus in quibus continue fit augmentum. patet etiam ex alio: q̄ sumpto cibo. i. 4. aut. 16. horis post in cōsistentibus insurgit appetitus vt apparet de distantia que est intra cenam z prandium z tunc proprie sunt membra magis restaurata q̄ tunc completa est digestio membrorum z nutritio. Ex quo sequitur hanc consequentiam non valere hic fit velocior humidū substantificū dissolutio. ergo citior famis nisi ponant̄ alia paria. Nota secundo q̄ diuersa est mensura paucitatis humorum merito cuius excitatur virt^o attractiua venarum in hyeme ab ea: propter quā in estate: p̄bat. sicut se habet naturalissima humorum mensura z conuenientissima in hyeme ad conuenientissimam in estate ita mensura sui paucitate faciens attrahere. sed minor ē conuenientissima mēsurā humorū estat in corpibus robustis q̄ hyemis. q̄ minor ē mēsurā sui puitate excitās mēbroz attractiua. Nō 3°. fortiorē esse attractiua hyemis i dictis corpibus q̄ estat p̄z pp̄ spūuz multitudinē. Nō 4° ex fortiori vtute attractiua fortiorē fieri attractionē alijs pibus. Ultimo no. q̄ famis a fortiori attractiōe facta alijs pibus pluri cibo indiget vt sedet q̄ illa q̄ fit a debiliori. P̄ 2° state p̄portionalit̄ necessitate in hyeme z estate maior fit famis in corporibus dictis in hyeme: p̄bat virtus attractiua ē fortior. q̄ fortiorē facit attractionē alijs pibus. q̄ fortior fit sensatio in ore stōi accidit et q̄ os stōi frigiditate hyemis ē magis corrugatū z multitudine spūuz magis sensitiuū. 2° 2° nō fit tāta sitis tempore hyemis q̄ta tempore estat patet ad sensum z q̄ non tanta fit humidū roridū consumptio nec tanta intensio. Tertia conclusio probabiliter ponitur stante vtrobiz debita cibatione in dictis corporibus citius incurrunt famem in estate q̄ in hyeme: patet q̄ sepius sunt cibandi z non nisi cum famem. ergo zc. sed de hoc magis infra. Ad argumenta principalia. Ad primum cōceditur q̄ fit minor dissolutio sed negetur. ergo minor famis vt patet in positione.

Ad secundū concedit q̄ membra in estate sūt magis dissoluta s̄z nō seq̄. q̄ fortū attrahūt q̄ virtutem hēnt debiliorē z minorē q̄ntitatē humorū s̄i bi determināt. Ad tertiū conceditur totum.

Ad quartum negat argumentū. nam estas auget famē in aīalib⁹ debilis calor. hyems aut in robustis de quib⁹ hic loquit̄. Ad q̄ntū cōcedit totum q̄ nō repugnat dicti. Ad auctoritatē gal. p̄ alia pre dubij dī q̄ gal. nō dicit in cōmento maiorē fieri dissolutionē in hyeme q̄z estate nisi superfluitatis tertie digōis. nec dicit q̄ in hyeme s̄i plures cibi dandi p̄ restauratōz pluriū dissolutorū. Nam illa littera ītroducīt sup̄ p̄ vno arg⁹. nō pro determinatione. imo op̄m̄ innuit gal. vt p̄z z patebit. Et tu hunc modū nota z modū exponēdi cōmētū. Secūdo solet hic dubitari. vtz oīs sudor sit p̄ternām z pōt dici q̄ oīs sudor sit cōcurrente aliqua dispōne p̄ternām. nā corpe nālissime dispōsito virtus ea q̄ sunt p̄ poros cutis expellenda expellit isensibiliter nō in forma sudoris. iō in oī sudore aut virtus est p̄ternāliter debilitata at mā p̄ternāliter alibi abundās aut qualitas p̄ternālīs ē imp̄c̄ssa. Cursus igit̄. Hic ponit vnā cōdictionē requisitā ex pte t̄p̄z dīctorū ad verificatiōz affōi repetēdo opōnes hyemalis calorē dicēs q̄ cursus corpis. i. dispō inesse trāsmutabili corpis ē in hyeme z vere cōuenibilis q̄ bonus si est tēpe raturus. i. t̄pa seruauerint suā nām. aut mediocritatem in genere suo ita q̄ ver nō sit extremi calorē aut frigiditatis vel alterius qualitatis. z ita hyems r̄ cōuenientis hyemis. nā si hec t̄pa nō fuerint temperata tunc sequēntē cōtraria hijs que dicta sūt q̄z ypo. blasphemauit hec t̄pa que nō seruant suā naturā in fine huius libri. vt dicit nostra trāslatio. s̄z illa Burgōdionis dicit in sequētib⁹ z est verior q̄z hoc sit p̄tula tertia. Et iō si stomachus bene digerit in hyeme tūc virtus nālīs q̄ hāc actiōz facit in dicat hēre bene se. q̄z hoc t̄pe calor interiorib⁹ augmentat̄ somnus plongetur supfluitas tertie digōnis dissoluit̄ q̄uis nō sētūat̄ sumosa supfluitas cū hāelitu egredit̄. z iō māifestior ē hanelit⁹ hīc̄s q̄z estatis. ypostasis vr̄ne ē seculentior q̄z in estate. corpe illā per debitū locū mandante in hyeme s̄z in estate multū ad cutē de ea mittit̄ q̄ntitas vr̄ne maioratur ea cā z corpus magis nutritur z caro augetur z sanguis multiplicat̄ ordinatiōe modū nō excedente. i. corpe cōuenienter recto. Et ē 3^m. addēdū ad affōi verificationē. Et tūc iurgit dñs Joānicus di. q̄ nā dī. 4°. mōis. vno mō de virtute aīe. 2°. de forma. i. de p̄pōne. 3°. de p̄plione. 4°. de cōsuetudine. z hec oīa patēt gal. Si q̄ntitas. Hic spāliter narrat cāz p̄ q̄z est neccius mult⁹ cibi in hyeme. ex qua appet argumētū solutio dī. q̄ si ingratur q̄ntitas corpis quo ad multitudinēz sanguis z carnis in t̄pe hyemis inuenit̄ q̄ est multa r̄ eius quod ē in estate. z hoc nō sit nisi ex multa cōmestione z digestionē nō solū stōaci sed vena tarū z membrorū corpis. Ergo ista ē cā multe neccitatis cibi i hyeme vt multū sanguis z spūuz hēat

vltra mensurā puenientē in estate. z hoc experit̄ vulgus. z iō purgat sanguinē in fine veris z ante initū estatis. Scit enī q̄ maximū piculū subit ad ueniēte calore estatis si nō purgauit se mō dicto q̄ calor estatis dissoluit sanguinē z chimos ebullire facit z vene cōculcant̄ humoribus rarefactis z q̄nz crepāt z humores q̄nz putrescūt z ad debilia mittuntur quibus missis fiunt flegmōnes aut herisipile aut alij morbi. Sūma ergo ē q̄ in hieme plus oz habere sanguis z humorū q̄z in estate. z i estate minus q̄z si tanta habere q̄ntitas piculū esset morborū dīctorū vt vulgus cognoscit. p̄ flegmonē autem intelligendū ē apostema sanguinē: p̄ herisipilā colericū. Que omnia. Hunc ad aptat dicta affōi dicens q̄ oīa p̄dicta ypo. in presēti affōi testatur. q̄z in hijs horis non t̄m plus digerit sed plus cibi est dandum q̄z cibus est dandus ad cōparationē calorē nālīs. i. fm posse naturalē calorē in digerendo nisi subsit calor extrane⁹ vel sit periculū de subeundo. nam illo extraneo calore gnāto in humoribus cibus minoratur ne mali chimi generent̄. Ypo. non. Hic gal. cōmētat̄ affōm quo ad ver. z dicit breuiter q̄ ypo. non ita tractauit de vere sicut de hyeme in libro sup̄ allegato quod gal. nō vult relinquere in tractatu. Hic dicit secundo q̄ initū veris plurimū est simile hyemi sed finis ē similis estati. Dicit tertio q̄ q̄nz totū ver ē frigidū q̄nz totū calidū. Dicit quarto q̄ in vere. i. quo ad eius initū oz ordinat̄ cibū sicut in hyeme cum sibi similetur. Quinto dicit q̄ si totum ver frigerit erit ordinandū cibarium sicut in hyeme. Dicit sexto q̄ in fine veris z toto t̄pe calido ē ordinandū sicut in estate. sed si fuerit mediocre t̄ps mediocritas seruanda erit. ista oīa intelligunt̄ de sanis. De egris autē dicit ypo. statim post.

Amide diete.

Ypo. in isto affozismo dicitur cet qualitatē diete exhibende fm varias indicationes. z diuiditur in tres p̄tes fm tres cōclusiones. ibi secunda Maxie vero. ibi tertia. Et alijs. Prima 2° est ista omnibus febricitantib⁹ competūt diete humide. p̄batur p̄ tales dietas remouet̄ aut p̄hibetur siccitas p̄ternām apta fieri a febre. ergo illa cōueniunt. P̄na t̄z q̄z dispō p̄ternām est abicienda z p̄hibenda.

Circa partem nota primo hic dietam sumi proprie p̄ administratione cibi z potus licet verificari posset de administratione rerum nōnaturalium omnium. Nota secundo quod tripliciter contingit dietā esse humidā. vno modo actualiter z non virtualiter vt decoctio aromatu in aqua aut vinum potens eo quod actu talis dieta est fluida z humida non tamē effectiue. eius tamē effectus in corpore nostro non est humectatio sed exsiccatio. Secundo modo virtualiter z non actualiter vt sūgi z psilium. Tertio modo tam actualiter q̄z virtualiter vt aqua ordeī z decoctio lactucarū z lac. z hoc modo maxime. hic intelligitur vel secūdo.

3° nota q^d licet dicatur oibus febricitatibus cōferre dietas hūidas non tñ intelligit oēm hūidaz dietam cōferre febricitatib⁹ sed pportionatā neccitate humectationis vel prohibitionis siccitatis.

Itō 4° etiā frigidaz dietas cōuenire febricitatibus. s^z ypo. tacuit q^d est notum.

Veritur vtrum oibus febricitantib⁹ cōueniant diete hūide. q^d nō. pbatur q^d paralytico vel ydropico febricitati conueniunt diete sicce vt 2°. tertij et 4°. itij. g^o 2° aliq^s ē febrēs pternāliter aut nāl^r nimis hūidus et tali cōuenit exsiccatio. g^o ibi non cōueniūt diete hūide. Assu^m p^z esse possibile vbi aliq^s esset in extremo latitudis caliditatis in sanitate et in ex^mo hūiditatis et inci^peret calefieri preternām tūc enim citius febreret q^m preternāl^r exsiccaret q^d talibus corpib⁹ est conueniēs exsiccatio vt in cōmento illius affōi. Corpibus hūidas carnes hēntibus famē adhibet remediū est. 3° in flegmatica se. nō cōueniunt hūida cū laudetur decoctio origani et pipis et huiusmōi. prima quarti cap. de cura flēatice. Et idem patet de effimera ex opillatiōe et de febribus sincopalib⁹ in qbus datur vinū et de febre pestilēntiali et cū cadit virtus. In opp^m est affo. Circa dubiū nota primo distinctionē de dieta hūida supra pōita.

Itō 2° q^d febrēs quedā sunt sine mā. vt ethica vel effimera. quedā cū mā vt alie. Item et māliū qdam pendent a mā in suis nāl^ribus qualitatibus pportionata febrē. qdam a mā cōtrariāz qualitatū nāl^rium. Et dico notanter nāl^rium q^d se. mālis in qualitatibus actualib⁹ vel saltē vna. puta calitate semper sue mē pportionat. Aliter. n. non fieret febris a tali mā denōinanda nisi ista esset. causa sat^r preter nām.

Itō 3° q^d in febrē qn^z sumimus indicatōem a morbo ipso q^d est febris. qn^z a virtute qn^z a mā vel cā qn^z ab accidente. Exemplum p^mi cū est se. imāl^ris et virtus cōstat. Ex^m scōi quādo virtus deficit vt in pestilēntialib⁹ sepe. Ex^m tertij vt in sincopali vbi a sincopi sumitur indicatio.

Exēplū quarti vt i flēatica cuius mā est multa et ipsa febrēs nō sit valde intensa. 4° nota q^d qn^z cū febre cōiungit alius morbus a quo et idicatō diete est sumēda. et cū cōtrariānt iste indicatiōes op^z sequi fortiorē altera nō neglecta et cuz essent pars oportet cōtraria equal^r cōmisceri et in hoc oz medicū esse solertē et exptū.

Ultio nō q^d q^d febris est calor extraneus q^d est ignee nē. oīs autē talis ē exsiccatiuus iō febrēs cōiter dī morbus siccus virtualiter et si nō actualiter. et iō q^d quelibet res preternām indicat de sui remotiōe iō indicatiōe sumpta a se. debemus exsiccatiōz phibere.

Prima 2°. cū plures cōiungūt^r indicatiōes cū feb. cōtingit febricitatibus exhibendā esse dietā siccā vel calidam. patet in plurib⁹ exēplis ante oppositū. q^d stat alias indicatiōes se. indicationez supare vt in ydropico palitico in vehemēter hūido in febribus mālibus quaz mā est nāl^rium qualitatū p^rtrariāz qualitatibus febris. 2° 2° sēp idicatione sumpta a febre cōueniunt diete frigide et hūide. p^z q^d

semper hac indicatiōe pueniūt ea que febrē et sust^r preternālem effectū sunt apta remouere cū res p^rternām de sua indicēt remotiōe. ipsa autē est calor et suus p^rternālis effectus aut ē apta esse siccitas p^rternām. hec vero remouentur p^r frigida et hūida.

Ad arg^o. patet solutio. et p^z quō dicitur q^d febr. est morbus siccus virtualiter. s. q^d est apta sibi preternālem siccitatē copulare. quō autē cōtrarie p^r mixte medicine pueniāt in cōtrariis indicatiōib⁹ patebit. in cōmento statī. Maxime vero. 2° 2° humide diete maxime cōueniūt pueris. pbaf. q^d p tales dietas cōseruatur et restaurat hūidū nāle pportionale deperdito. q^d p^z q^d in illa etate mēbra sunt hūida. et iō illud quod resoluūt ē hūmidum. Circa partē no. q^d littera pōt dupl^r intelligi. vno mō q^d humide diete maxie cōueniunt pueris febricitantib⁹. et hic sensus nō est ad mētē gal. in cōmento cū dicit. q^d in isto affō prius tractat ypo. de qualitate diete infirmoz. 2° sanoz. Secundus sensus ē q^d pueris sanis maxie cōueniūt diete humide et iste ē ad mētē gal. Itō. 2° q^d li maxime pōt construi cū li pueris et ē sensus q^d hūmide diete cōueniunt illis q^d sunt maxie pueri. i. isātibus. 2° cū li hūmide et ē sensus q^d pueris cōueniunt diete hūmidissime. et 3° cū li cōueniūt et sēsus est q^d inter diuersos in etate diete hūmide maxie cōueniunt in pueris. et hic tertius sensus ē ypo.

Nota tertio q^d nāl^ria pseruant per similia et iō p^rplio etatiua cōseruatur p^r silia vt puericia q^d p^rseruatione indiget. quō autem hoc sit intelligenduz vide in qōe longa super tertio tegni quā feci i scri^pto. Ultimo no. q^d ad h^oi veritatez supponenda si cetera pia cū puer iuueni cōpatur. vt in nāl^r p^rplione et alijs reb⁹. Et alijs. Tertia 2° est hūmide diete maxie cōueniunt alijs a pueris cōsuet^r refici dieta hūida. pbaf q^d cōsuetudo est tāq^m res nāl^ris. sed res nāl^res pseruant p^r similia ergo et cōsuetudo. et p^r p^rns per hūmidas dietas cōseruat.

Ista 2° pōt habere triplicē intellectū vt pcedēt si in ista intelligat et de sanis. pōt et hic li maxie cōstrui tribus mōis vt sup^r dī: et intelligat. put li. pueniūt construitur vt dī in pcedente cōclusionē.

Quid aut sit p^rsuetudo et quō opetur dicā i illo affō. Ex multo tpe cōsuetus iuuate deo. hic affo⁹ totus est vtilis in actu p^rctico. ampliatur ad nāl^r p^rpliones in vltimis cōclusionib⁹ q^d sunt p^r similia cōseruande. et in p^ria ad oēs morbos p^rplionales q^d sunt p^r cōtraria abiciendi. Cōcordia vero sumitur prima quarti cap. de cibatione febricitatū et 8° te rapentice et 16° continēt et tertio tegni: et.

Afforismus precedens.

Comentū diuidit in tres partes. primo exponit affōm. 2° obicit et rīdet. ibi 2°. qui vero. Prīma in tres. primo cōtinuat ponēdo vtilitatē et vionez affōi. scōdo p^rmittit quedā ad verificationē. tertio verificat. ibi 2°. Res ex nām. ibi 3°. In febribus. De p^o dic q^d pcedēs fmo fuit d^o q^ditate diete. hic ē d^o qualitate. et i h^o affō mltā iuuatia s^o b^o vitate dīr

In q^o. p^o quo ad p^{ri}mā p^{ri}ncipalē loq^ut d^{ic}tū iⁿfirmis. 2° q^o ad scōdaz et tertiā p^{ri}ncipalē loq^ut de sanis. De scōda p^{ri}ncipalē dicit q^ud res p^{ri}ncipalē ē abiciēda p^{ri}ncipalē reducen do corp^us ad p^{ri}ncipalē nāz. S^{ed} res nālis ē p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē. De 3° p^{ri}ncipalē dicit q^ud q^u febr̄s ē morbus calidus et siccus. i. febr̄s ē morbus calidus actu et siccus virtualiter q^u ē calor ignee nē et ille ē exsiccatiu^s: tō d^{ic}t p^{ri}ncipalē hūida remoueri ei^us mala qualitas introducta aut p^{ri}ncipalē ne inducat s^{ed} in p^{ri}ncipalē etate humida et in p^{ri}ncipalē humida et iⁿ p^{ri}ncipalē nō solū nō d^{ic}t p^{ri}ncipalē vari s^{ed} fm p^{ri}ncipalē dinē dabit humida diēta q^u nālis debēt custodiri nō minui sicut o^{mn}is diētare in morbis ad remotionē p^{ri}ncipalē dispōnis. Et nō q^ud res p^{ri}ncipalē maxime remouet p^{ri}ncipalē virtutibus et ita p^{ri}ncipalē. fm cōez viā sūbus virtutibus res nāles. Et p^{ri}ncipalē hec vir tualiter sūba sint sūba s^{ed} formā aut s^{ed} corūtiā sit^u in p^{ri}ncipalē latitudīne illi situi in quo ē hō in latitudī ne hūmāe p^{ri}ncipalē. vide loco. s. dicto. No. fo p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē q^ud remoueri d^{ic}t d^{ic}t p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē debere esse iⁿ effec tu equalia in gradu dispositiōi remouēde q^ud tū re motiua q^uta ē illa p^{ri}ncipalē dispō nō q^ud sēp est di stēt fm denoiatiōne a t^{em}pamēto in p^{ri}ncipalē latitudīne No. 3° ex dicit circa affōm quō febr̄s sit morb^us calidus et siccus et q^ubus glosis dicendū sit iⁿ febre p^{ri}ncipalē diēta hūmāa. Qui vō. hic obicit. et diui dit in quatuor. 1° obicit. 2° soluit. 3° ampliat affo. 4° epilogat. ibi 2°. s^{ed} in megategni: ibi 3°. ypo. aut ibi 4° si g^o corp^us. dicit p^{ri}ncipalē q^ud obicit y. q^ud iⁿ ydro p^{ri}ncipalē cū febre nō p^{ri}ncipalē diēta hūmāa s^{ed} sicca diē ta. illi tū q^ud hoc^o arguūt decipiunt iⁿ ordināda diē ta q^ud nō intelligūt mētē y. De p^{ri}ncipalē fa. dicit p^{ri}ncipalē q^ud megategni. i. interapen. dicit d^{ic}t hac re plentus vbi ostēdit q^ud simplex morbus curat simplici medicina Cōpositus p^{ri}ncipalē et alii ex equalibus p^{ri}ncipalē et alii plus capiēdo de vno minus de reliquo. ydropici g^o cū febre curant sicut illi q^ud sūt simul p^{ri}ncipalē. i. scre antes sanguinē et pleuretici. nā pleuretici ad di gestionē colerice mē dāda ē diēta hūmāa p^{ri}ncipalē ad vlcēris exiccationē dāda ē sicca. et isto mō sūt p^{ri}ncipalē indicatiōes. et tō indigēt p^{ri}ncipalē medicinis et opz in istis vt vnus p^{ri}ncipalē medicet et alter nō negligat et ita in ydrope cuius sūt duo morbi o^{mn}is q^ud p^{ri}ncipalē ad iuuent sicut in egritudinibus p^{ri}ncipalē. De itia parte dicit q^ud l^o y. sit reprehēsus tū nō neglexit h^o s^{ed} ponit partē p^{ri}ncipalē vt febr̄e ad ostēdētū q^ud ois di spō p^{ri}ncipalē o^{mn}is curari p^{ri}ncipalē indicatiōe sūpra ab ip^{si}a. sūt igi^{ter} p^{ri}ncipalē administranda. et ita hic et dixit de etate et p^{ri}ncipalē q^ud sūt p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē dans intelligi p^{ri}ncipalē nālē et t^{em}p^us et regionē. Idē g^o q^ud hic facimus si debite itelligat y. ē faciendū in alijs locis et ē y. obuiādū q^ud vera dixit de quarta p^{ri}ncipalē re petit et p^{ri}ncipalē. No. igi^{ter} p^{ri}ncipalē q^ud hic p^{ri}ncipalē simplices intelligit morbos nō p^{ri}ncipalē alteri rei a qua su mas indicatio p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē illū intelligimus hic q^ud alicui alteri rei a qua sumit indicatio p^{ri}ncipalē tur siue illa alia res fuerit accidēs siue cā siue ali^o morbus. No. fo q^ud cū morbi p^{ri}ncipalē p^{ri}ncipalē sepe damus p^{ri}ncipalē q^ud nā ad vnū quēq^u morbū mādāt si

bi p^{ri}ncipalē cura verbiq^{ue}. Si epar sit calidus et caput frigidū dabo p^{ri}ncipalē ex eduiua et sicados q^ud sicados a p^{ri}ncipalē petit caput et endiua epar. si etiam in eodem membro continetur materia frigi da indigens digestione per calida et membrum sit calefactum do medicinam compositam vt ptisanā cum pipere sperans q^ud q^u virtus agit in materiam calefaciēdo addito pipere potentior erit virtus calefacere materiam. nāz membra respuunt piper et illud miscent cum materia sed ptisanam suis po ris adaptant vel quem ex ptisana genitum habēt sanguinem et ita in frigidantur. quandoq^{ue} vero nō damus ita compositum ex contrarijs extremis s^{ed} aliquod medium approximamus aliquo modo vt si merito morbi acuti non sit dandus cibus calid^us sed merito virtutis deficientis sit oportunū vt iⁿ vino dabo vinum. sed non ita calidū sicut si mor bus nō esset. No. tertio q^ud quādo plures morbi cō plicantur et vnus est alterius causa plerūq^{ue} a cu ra cause incipimus hoc tū aliquando fallit. primo vt si causa curari non possit nisi effectu remoto vt cum est ruptum siphac primo intestina reducim^us. Vel secundo si effectus esset periculosior vt si ma lam debilitatem oris stomachi sequatur sincopis. vel tertio quando effectus fieret independens vt si ex catarro essent facta vlcera. Nota quarto q^ud vna littera dicit q^ud ptisici indigent humidis et hec videtur verior q^ud sunt consumpti et pleuretici sic cis ad materiam minuendam. Alia habet vt dixi econtra. et vtraq^{ue} pōt saluari. nam nec ptisici egrī sunt simplici morbo ad sensum dictum nec pleure tici ideo ambo non indigent exsiccatiuis et hūme ctatiuis varijs intensiōibus. Ultimo nota. q^ud ypo. alio modo dedit intelligi complexionē natu ralem. Alio modo tempus et regionem. nam a tē pore sumitur indicatio de contraia diēta et ita a re gione lapsa vt tertio tegni et octauo terapentice et plures alibi. reliqua sunt satis supra notificata in dubio. Solet autem primo hic moueri dubium vtrum a morbo sumenda sit indicatio de qualita te diēte. Et videtur q^ud non q^ud morbus indicat sibi ablationem. In quo dubio certum est morbus ali quem indicare de cibo dando vt morbus de inanī tione. et item aliqui stomatici a materia petente of stomachi frigidū qui indicant pro sui remotione p^{ri}ncipalē cibi malam qualitatem remouētē esse oport unam. Patet secundo q^ud febr̄s materialis eti am si indicet nullum esse cibum dandū. indicat ta men q^ud si detur pro quanto est febr̄s sit hūmidus et frigidus. Ex quo infertur q^ud dispositio indicans de omni cibi ablatione. Indicat tamen qualitates sibi offerendam nec hoc repugnat. nam non meri to illius cibus offertur. Sed cibus qui propter ali ud exhibetur merito illius ita debet qualificari. Secundū dubium est vtrum a causa sumatur indicatio. in quo dubio dicitur q^ud tam a causa an tecedente q^ud a cōiuncta sumitur indicatio qualita tis diēte: licet causa antecedens non faciat morbū sed tū sufficit quod est factiua nisi prohibetur.

nota

nota

3^m dubiis ut ab accidente sumat indicatio de qualitate diete. Et procedit q sic cu sepe talia acci-
dētia per quantitatē cibi remoueant ut p3 de sinco-
pi de ardoze stomachi et de siti et plurimis alijs si-
milibus.

17

In quibus ^{semel.} In isto affo
doceat quod ordinada

17
sit dieta quo ad numerum vicium quibus cib⁹
administretur et diuidit in duas partes s3
duas conclusiones: ibi scda. et scdm partes. prima co-
clusio est ista. o3 ultra ea q dicta sunt de quantitate
et qualitate diete cognoscere qb⁹ corporibus cib⁹
est exhibendus semel aut bis aut amplius aut minus
pbat illud o3 ultra cognoscere sine cuius cogniti-
tione nō recte possumus dietare sed cognoscere
quibus semel aut bis et. est huiusmodi. q o3 hoc co-
gnoscere. maior est certa et minor p3 qz non sufficit
cognoscere quanta et qualis dieta debet offerri in
generalī regimine nisi sciamus numerum oblationū
et q̄tūtatē particularis oblationis ut patet de se.

Circa istam partem nota primo q cibus exhiben-
dus in toto tēpore precedente statuz vel i tota vna
die posset offerri ita in numero oblationū et quan-
titate vnius vicis q virtus ide recipit iuuamentū
posset at ita dari potius impediret verbigrā. Si
socrates in die debet habere ad sui sustentationē
lib. cibi pot totus dari in vice vna. et tūc forte nō
digeret qz ante digōnē primū. 2° crudus superpo-
nēt q impedit eius digestionē pot at dari tribus vi-
cibus dando quatuor vncias p vice octo horis in-
terpositis et tunc bene digeret prima vice. Et h^o
p3 q ultra illud q est scitū de quantitate exhibēda
cibi et qualitate oportet scire quibus semel aut bis
aut amplius aut minus in quantitate in vice vna
est danduz. Et q ista p̄sideratio est necessaria p3
scdo qz ly. aut amp. aut minus nō itelligitur d nu-
mero vicū tū sed de numero vicū et quantitatē i
vice vna administranda et hoc mō gal. p̄seq in cō-
mento. Nota scdo q cognitio istoz habet prin-
cipaliter a virtute et cā morbi sine humorū dispōne
Et hoc tacuit y. volens q hec per preterita consi-
deremus gal. autē in cōmento modum iudicandi
p ista explanauit et diceat in cōmēto. Nota 3° q p̄-
ter virtutem et morbū et causā eius sunt aliqua p̄ti-
culariter indicantia q explicant in scda particula
affoi tāqz non incognita significare super p̄posito
Et s3 partem. 2° conclusio in indicatione de nu-
mero cibationū et q̄tūtatē vnius cuiusqz indicatio
particulariter sumenda est a tempore regione eta-
te et p̄suetudie. pbat ab illis est sumenda hec indi-
catio particulariter fm quoz varietatem vices exi-
bitōnis et q̄tūtatē vicis vnius variant s3 hec di-
cta sunt huiusmodi igif ab istis particulariter sum-
menda est hec indicatio. Nota primo q qz ista
non significant super quantitate cibi aut numero
nisi p quanto significant virtutem aut in se aut in
cōparatione ad morbum sic se habere vel taliter
habiturā. Et iō ista dicuntur secundoario significan-
tia nō principaliter aut qz significant morbus vel

eius causaz se sic habere vel taliter ad virtutes ha-
bituz. Et ex hoc p3 quō hec littera. f. Et fm
partez: debet exponi. Nā ab istis dictis partiali-
ter colligitur hoc iudicium quōuis posset dici fm
partez. i. limitate. qz virtus etiaz et morbus in disti-
cte significant vices s3 istis p̄sideratis distincte.

Nota 3° q hec particula fm partē a quibusdā cō-
iungit cū conclusioe prima ita q sit sensus. o3 me-
dicuz cognoscere quibus semel aut bis aut amplius
aut minus est dandus de cibo supple quo ad vni-
uersale regimē et fm partez. i. quo ad partiale re-
gimē puta vnius diei. Et ēt sensus verus esset: et
tunc scda cōclusio affoi esset ibi. Danduz vero
aliquid et snia eadem. Ultimo nota q tps esta-
tis significat frequenter cibandum esse et modicū
p vice et ecōtra hyems p̄portionabiliter facit sicut
regio calida estati frigida hyemi. Etas autē pue-
ritie requirit multum et sepe et p̄suetudō requirit varia
fm sui varietatem et ex hoc a3 quō istoz cognitio
iuuat ad hoc iudicium habendum et.

Cum <sup>superius cōmentū diuidit in du-
as partes. primo cōtinuat affo⁹ et</sup>
exponit eius vtilitas cū generalī expositione. scdo
specialiter ostendit quō ex virtute et mā sit indicandū
de multitudine et paucitate tā cōtinua q̄ di-
screta cibationum. ibi scda. Si virtus De p^a
dicit quod superius determinatum est de q̄tūtatē
et qualitate cibationis hic voluit redigere ordines
s. quo ad numerum et q̄tūtatē specialiu cibationum
Dicit scdo q non soluz sufficit ad recte dietan-
dū multuz dare de cibo aut paucum exsiccatiuū
vel humectatiuū nisi scias ēt quotiens o3 dare et
vtruz amp. vel minus p vice et hic habet huius af-
foi vtilitas. et prima conclusio dicit tria quo ad hanc
partez qd hec tu intelliges ex tempore etate et re-
gione sicut superius de quantitate et qualitate. Et
iō subintulit y. danduz vero ad hore et regionē et.
vbi monstrauit y. hec esse p̄sideranda ad cognoscē-
dū si multotiens aut paulatim aut ēt nō dādum
sit de cibo et ista est scda conclusio affoi et totū est cla-
rum. Dicit quarto q ad hec disponēda. i. bene
cognoscenda o3 p̄siderare qualitatez morbi et vir-
tutem infirmi principaliter deinde tempus etatez
p̄suetudinē et similia sicut infra diceat. Vbi tū tu
nota q hic gal. nō innuit y. ponere hanc cōclusio-
nez p prima o3 p̄siderare virtutē infirmi et qual-
itatez morbi ad sciendum quibus semel aut bis et.
ut qdā dicūt seu introducunt. s3 vult istaz q̄ iam
ego posui. o3 scire quibus infirmis semel aut bis et.
Et pbat ut in p̄mento qz p̄sideratio de qualitate
et q̄tūtatē nō sufficit. vnde at cognitio habeat do-
cuit in scda volens q ex dictis principaliter virtutem
et māz p̄sideremus. Si virtus. Ostendit spe-
cialiter quō sit indicandū de q̄tūtatē tā p̄tinua q̄
discreta et diuidit in duas. Primo ostendit hic p̄side-
rationez virtutis et cē morbi s3 p̄siderationē illoz
q sūt quatuor in textu expressa. ibi 2° Scdz vō tps
p^a i qnqz diuidit s3 qnqz p̄nes. ibi fa. Qd si vrus
ibi 3° sūt vtu: ibi 4° v̄tute vō forti. ibi. 5° si vō v̄t⁹ sūt
prima

Prima conclusio est ista si virtus est debilis et corpus extenuatum vel hinc humores corruptos multotiens et parum pro vice est dandum de cibo. Quod parum pro vice sit dandum. probatur quia virtus est debilis. ergo non potest multum cibum in vna vice digerere sed non plene est dandum quod digerere possit ergo etc. Quod multotiens probatur. quia corpus est extenuatum et carens bonis humoribus ergo indiget multa refectio: sed non potest in vna ergo oportet quod vices multiplicentur quod si humores sint corrupti et mali etiam est necessaria eorum restauratio. scilicet quod loco eorum habeantur boni hanc tamen oportet facere cum temperamento. id est cum cautela et arte ne cibis exhibitis corruptio augeatur vel cum temperamento. id est temperando malos humores siue per euacuationem aut cum alterationibus. Ubi non istas conclusionem implicare duo. vnum est quod virtute debili paucis humoribus et non corruptis modicum et sepe cibi est dandum ut in conualescente et de hoc non est dubium. 2^m est quod virtute exite debili et humoribus corporis exitebus corruptis est etiam cibandum sepe et modicum et hoc habet aliquam ambiguitatem quia ista sunt corpora non pura. Et ideo non pura corpora quanto magis nutries tanto magis ledes et quia ista sunt euacuanda non videntur reficienda. Non igitur quod cum humores sunt corrupti intelliguntur mali non sufficientes ad corporum nutritionem. virtus vero debilis per viam resolutionis. Et tunc patet quod in istis corporibus quia virtus stare non potest oportet cibare et frequenter etiam non potest multum sumere in vna. et ideo conclusio est etiam vera. Quod autem dicitur non pura corpora. intelligitur quod si nutries ultra illud quod regulariter accipere deberet ledes. et etiam ex omni cibo leduntur quia aliquid humoris mali generat sed iuuamentum est maius. ideo cibandi sunt ut dicitur. conceditur 2° quod sunt euacuandi et ite sepe cibandi. Nam mali humores educi debent et boni generari. Attende tamen hic quod humoribus corruptis et temperate quantitati non oportet virtute debili exite plus dari de cibo in vna nec est verum quod semper virtus sit fortior cum humoribus sunt corrupti nullomodo virtuti convenienti. patet hoc esse falsum. Quod si virtus. 2° conclusio virtute exite debili corpore si extenuato et habundantibus humoribus laudabilibus non corruptis parum et raro est exhibendum de cibo. probatur virtus non indiget refectio ne et per exhibitionem cibi vltimum grauaretur. ergo parum et raro est cibandum cum omnino sine cibo stare non posset. Circa conclusionem non primo quod virtus cum multitudine humorum laudabilium potest esse debilis aut quod multi spiritus sunt dissoluti ut multotiens accidit in pestilentialibus aut gaudio nimio aut nimia fame in corporibus atletarum. Aliqui vero est debilis non per viam dissolutionis spirituum sed per viam agrauationis ab humorum quantitate ita ut etiam in digerendo impediat. et utroque modo verificat conclusio. Non. 2° quod humores possunt dici dupliciter laudabiles. vno modo quod optime quo ad qualitatem dispositi et hoc non videtur ex toto possibile cum virtuti debilitate. 2° quod ratione sue qualitatis non remouetur corpus a latitudine sanitatis et hoc est possibile ut si sic intelligatur. Nam virtus non

potest bene istos regulare. ideo non sunt omnino in temperamento. non tamen oportet ita malignatos esse ut per suam qualitatem corpus a sanitate sua educeret. Non 3° quod causa quare isti cibantur est eadem cum causa quare corpora atletarum repleta cibantur vel ad spiritus generationem. Similiter virtute. 3° conclusio virtute exite forti cum multis bonis humoribus debemus parum et raro cibare. probatur quia non indiget multo cibo et multum potest expectare. Et non quod ista conclusio intelligitur in egris mali egritudine. nam in sanis tempore hyemis cum virtus est fortior plus cibi datur ut affo. 18°. Et si arguitur contra quod non similiter est faciendum virtute exite forti sicut debili dicitur quod non oino similiter quia cum virtus esset fortis etiam rarius in tali morbo cibamus quod plus potest expectare. Virtute vero. Ponit quartam conclusionem et diuidit in duas primo illas ponit. 2° modificat ibi. quod si interpolatio conclusio est ista virtute exite forti corpore extenuato vel in humoribus paucificato aut corruptos humores habente multum et multotiens erit dandum de cibo. probatur virtus est fortis ergo potest multum digerere et humores sunt paucificati vel corrupti. ergo indiget multa refectio. igitur debet etiam frequenter exhiberi. Non igitur pro intellectu omnium istorum conclusio nam quod cum dicitur virtus fortis aut debilis non intelligitur in istis conclusionibus in comparatione ad sanitatem nam nullus eger hoc modo habet virtutem fortem sed intelligitur respectu alterius virtutis alterius infirmi cui comparamus in multitudine et paucitate cibi alium opposito modo dispositum. Et de virtute fortis quo ad cibi digestionem. Cum ergo dicimus virtutem fortem cum paucitate humorum comparamus ad virtutem debilem cum multitudine que opposito modo se habet. Et constat modo quod stat esse virtutem fortem cum paucis humoribus respectu virtutis habentis multos et stat etiam virtutem esse fortem cum humoribus corruptis respectu virtutis habentis humores non corruptos. in isto igitur respectu illorum intelligamus multum et sepe esse cibandum ex causa assignata et precipue cum humoribus dicantur corrupti a ga. quoniam non sunt nisi pauci boni et residui corrupti. Quod si interpolatio. Remouet instantiam dicentes quod si interpolatio febris. id est proximus nobis obuiauerit quod illo modo inuadat quod non multotiens possumus cibare verbigras. Si omni die interpolaret horum sedecim et octo essent quiete non possumus debite nisi semel in die cibare. oportet igitur quod raro et multum demus. et hoc quia virtus cum multo cibo semel sumpto tollerabit. Si tamen non sufficeret erit oportunum sepe dari non obstante morbo ut supra dicitur. Si vero virtus. Ponit hic quintam conclusionem dicentes quod si virtus sit fortis et morbus ex habundantia fuerit humorum debet dari cibus modicus et raro probatur quia si multum vel sepe daretur nimium aueretur materia morbi sed hoc non est faciendum cum virtus tollerare possit quia est fortis. Ubi nota istam quintam conclusionem intelligi ubi virtus sit fortis et humores a quibus pendet morbus sint mali siue sint naturales siue non. Nam propter habundantiam humorum a quibus pendet morbus paucum et raro

dandū est et tunc ista dicit a. 3. q. 3. dicit virtute existente forti cū multis temperatis humoribus a quibus morbus nō dependet. Hic autē volum⁹ hanc habūdātā facere morbū. Nā possibile ē i vno corpore respectu alterius esse habūdātā humorū laudabilū. et in vtroq; esse morbū a tali habūdātā nō dependēte. Et si dicat q; in. 4. cōclōne pcedit q; virtute forti cū humoribus corruptis multū et sepe est dandū. Rñdet q; ibi intelligit de corruptione cui associat paucitas bonorū humorū et illi ē dādū sepe et multū respectu illius in quo nō ē corruptio cū illa paucitate. Secundū vō tēp⁹.

Comētatur ptē secundā. pmo ostēdit diuersitatē cibādī ex tēporū diuersitate. 2. ex etate et alijs siml' ibi. 2. in fine cōmētū. 2. etiā p̄suetudinē. prima in quatuor fm numerū tēporū p̄missio igitur q; fm tēpora et alia variat cibū dandus multoties et par. Dicit primo q; i estate est dādus cibū multoties et par. Nā q; virtus ē debilis iō p̄m p vice ē dādū s; q; sit i ea multa dissolutio et corpus ē tenue dādū ē sepe vt prima cōbinatione dixim⁹. Dicit 2. q; in hyeme est dandus cibū multus pro vice sed raro multus aut q; virtus ē fortis et pōt digerere multū in vice vna. Rñro autē q; nō multa sit dissolutio et q; virtus digestiua nō possit isto cibo multotiens accepto bene vtī p̄p̄t morbi mān. De sanis vero qualiter cibādī sint dictū ē supra vbi dicit melius digerē in hyeme in sanis p̄pter calorem latentē in interiorib⁹ corporis. nō autē sic i febre digestiua fortificat p̄portionabiliter in hyeme sic in sano qui simul cū nālī calore trahitur intus extraneus phibens digestionē. Dicit. 3. q; in medio vere appropinquāte estate parū cibi et raro est dandū. et rō q; ver p̄portionat morbo de plenitudine in quo cū vtrutis p̄stātā pendet a plurima mā. In quo casu dixit. 5. p̄clo q; cibū detur paucus et raro. Causa autē quare ver similatur morbo de replōne est q; in eo elinquantur humores et currunt p̄ totū corp⁹ et hoc maxime est verū i febricitatib⁹ de qb⁹ hic loqimur. Dicit. 4. q; autūn⁹ si malatur morbo de corruptione humorū. s. cū quo ē paucitas bonorū. In tali autē diximus q; si virtus ē debilis modicū et sepe est dādū. Si vero fortis multū et sepe. Secundū etatē et p̄suetudinē. Ostēdit quōd p̄ alia signa dicim⁹ q; fm hec dicta p̄sideres p̄suetudinē et regionē. nā senectas p̄portionatur morbo de corruptione pueritia morbo de replōne iuuentus estati. Consuetudo vō significat se seruari. Regiones vero significant p̄portionabiliter tēpibus excepta frigida sicca quā nō o; cor respōdere autūno. q; autūnī malitia multū ex estatis opatione et humorū errore et die; inequalitate dependet que nō oia sunt in regione frigida et sicca cū illis modis ipedimētō; causatiua. Ex hijs signatur scōm q; virtutes augēt. aut debilitāt. aut ex illis morbi qualitas innuatur.

ibi 2. hyeme. ibi. 3. vere. Prima p̄clo corporib⁹ infirmis in vice vna modicus est dādus cibū tpe estatis et autūni. Probat q; illis tēpibus ē modicū dādū in vice vna. in qbus grauissime ferūt cibos et digerūt s; hoc ē in estate et autūno igit. Circa ptē nō q; intelligim⁹ p̄clōnē in corporib⁹ robustis et tēpibus suā seruātib⁹ nām et cōuenienter rectis vt in afforismo. 15. et cōpando ad illud quōd alijs tēpibus dādū ē. Nō. 2. q; de cibatione faciēda tēpore morbi in istis tēpibus duplicē habem⁹ indicationē vnā a virtute tāq; potēte ad digerendum et aliā a reb⁹ preternāz morbo coniunctis et p̄tingit istas indicationes esse oppositas verbigrā. in vere virtus digestiua est fortis humores tñ sunt multi sui multitudine causantes morbos a virtute vt digestiua sumit indicatio multi cibi exhibēdi in vice vna. sed a plenitudine sumitur indicatio modici cibi dandī et p̄portionabiliter dicere possumus in hyeme. 3. nō q; in corporibus dictis virtus est fortissima in hyeme. 2. loco ē fortis in vere. 3. debilissima in estate et autūno p̄pter causas dictas. 15. affo. 4. nō p̄clōnes istius afforismi intelligendas ē oēs indicatione sūpta a virtute vt cibi digestiua et tūc p; q; afforismi cōclōnes sunt vere. Cōcedēdū tñ ē q; merito dispōnis annexē stat minus esse cibādū in vere q; autūno cū in vere sit maxima plenitudo. et in autūno paucitas nālīz humorū.

Ex qbus p; solutio quōnū hic fieri solitaz. s. vix minus sit dandū de cibo in vice vna tēpore estatis et autūni q; alijs tēpibus. Et vtrū minus vere q; hyeme rñdet enī q; in corporibus robustis et tēpibus suā nām seruātibus indicatione sūpta a virtute vt potēte digerere plus in vice est dandū in hyeme q; in alijs. et in vere q; in estate vel autūno et minus q; in hyeme et estate et autūno minime. hoc enī ordine se hūt hec tēpora in fortitudine virtutis cū cōditionibus supradictis. Et causa ē caloris fortificatio in interioribus i hyeme et nō i estate imo ei⁹eductio et illa que sunt affo. 15. dicta. sed indicatione sūpta dispōnibus annexis p̄tingit minus dādū in vere et sic p; remotio contradicōis afforismi istius etiā dictorū in precedenti cōmēto

Hyeme. 2. p̄clo tpe hyemis plurimū est dādū de cibo in vice vna. pbatur q; illo tēpore facillime tollerāt multitudine cibi exhibiti g. Vbi nō q; q; in hyeme calor est fortis. iō facillime tollerāt in elligēdo sēp cuz p̄ditionibus supra positis in conclusionē p̄ma. Nō. 2. q; facilitas tollerandi cibū est duplex vna q; facilliter digerat. 2. q; corpus noceat aut minus. et vtroq; mō intelligende sunt cōclōnes indicatione sumpta a virtute vt est cibi digestiua. Nā q; melius digerit igit minus mali humores generantur. Vere. 2. 3. p̄clo i vere post hyemē plus dandū est de cibo q; i alijs tēpibus. pbatur in vere post hyemē facillime tollerant corpora cibū respectu aliorū tēporū g. et c. p; assumptum q; virtus in vere est fortis. 2. loco post hyemē vt p; ex hijs que dicunt affo. 15. Et intelligatur omnino cum eisdē glo. cuz qb⁹ precedētēs

18

State et autūno. afforism⁹ p̄ns diuitur in tres partes secundū tres p̄clōnes

conclusiones intelligunt. Ista e cois afforismi itro
ductio que mihi videt omnino ptra metē galī. z
autē. Suppono igit primo coia dicta exponētuz
q morbus indicat de cibi subtractione z virtus d
cibi oblatione sz etiā p rario mō fortificant indi
cationes a morbo z virtute. Nā p augmētū mor
bi fit fortior eius indicatio p decremētū vō virtutē
fit indicatio fortior z nō p augmentū. Suppono
no. 2° q aliqs ē morb⁹ in quo virtute exiite forti
cibus nō ē dādus. z tñ virtute exiite debili cū cor
dē morbo z alijs pibus cibus eliet dandus indica
tione sūpta a virtute hoc patuit supra. Supponit
3° q magis ledit z cibo. sūpta idicatione a virtute
ille cui nō ē dādus si sibi daret qz ille cui est dād⁹
eadē indicatione sūpta. Tūc sit socrates in esta
te eger egritudine p acuta. in quo tñ virtus pp eta
tē est ita debilis vt cibādus sit. sed in hyeme virt⁹
ei⁹ eēt ita fortis vt cū eodē morbo nō sit ciband⁹
casus pz eē possibil cū in hyeme sit fortior. Et ar
guo sic idicatione sumpta a virtute min⁹ ē dādus
sumentū de cibo in hyeme. imo nō ē dād⁹ in socra
te z in eodē in estate idicatione sūpta a virtute q
talīs ē merito estatis cib⁹ ē dādus. q qñqz minus
dandū ē de cibo in hyeme qz in estate semp suppo
sita indicatione sūpta a virtute alijs pibus cū oī
bus glo. quas ponūt. Ego aliter ergo introdu
co istas cōclusiones ita q prima cōclō sit ista. Et
equali suphabūdātia cibi supra illū q virtuti vt ē
morbo z cause conūcta puenit in vice vna pl⁹ lei
dunt corpora in estate z in autūno qz in alijs tpi
bus. Probat illo tpe plus ledunt quo virtus gra
uissime digerit sed hoc ē in estate z autūno igitur
zc. Et assūptū pz pro maiori qz cū peius digerit
equalis excessus a debita mēsurā in peiores hūo
res puerit z difficilīus supfluitas eius expellitur
z minor pz ex dictis afforismo. 15° seruatis condi
tionibus ibi positīs. Et. 2° cōclō est equali cibo sū
pto supra mensurā pueniētē virtuti vt est morbo
puncta in hyeme corpa minime ledūt alijs pib⁹
respectu alioz tēpor. pz qz virt⁹ digestia facillime
tūc dictos cibos digerit z supfluitates expellit z i
telligit alijs pibus z in corpib⁹ robustis z tpiibus
suā nām seruātibus z pportionabilr itelligat cō
clusio. 3° Quod aut hoc sit mens autē. pma qz
ti pz considerātī sermonē eius cū hūc afforismū
cū snia pmeti pcedētis dicere voluit dixit enī. z
estas qdē pportionabilr p suā resolutionē indiget
additione cibatiōis z sepatione eius. nā v. rtus nō
sufficit ad digerendū illud q multū ē simul. De
hyeme dixit z i hyeme ē res e cōuerso qñ pp puita
tē resolutionis eius nō facit indigere cābio mlto.
amplius si multū dederūt cābiū subito erit virt⁹
tollerās ipsuz z fortis apud expulsionē eius. non
dicit igit plus eē dādū. Sz minus noceri ex eque
pluri dato zc.

Hec verba omnia nō. Sal. in pmen
to facit duo. primo dicit
nō esse hūc afforismū repetitionē. 15° vt qdam exti
mabāt. 2° verificat afforismū differētā ei⁹ a pcedē

tibus ponēdo. 2° ibi. cū enī supius. De pma dicit
q hec verba huius afforismi nō sūt duplicata vt q
dā dicit q extimāt ypo. idē velle hoc qd affo. pri
mo cū dixit vētres vere. Sz nō ē ita z p verba du
plicata intelligātur reperita. Lū enī. Docen
do vriam verificat. z pmo p pando hyemē ad esta
tē. 2° p pando ipsū autūnū ad ver z eo ptra. ibi. 2°
de alijs tpiibus. Primo dicit q cuz supius dixe
rit quantitātē diete debere ordinari fm anni tpa i
infirmis z in sanis hic fuit optimū dicere q mult⁹
cibus nocet vltra mēsurā. s. cōueniētē infirmo. sed
tñ hūc multū cibū ferūt in hyeme facillime z i esta
te difficilīme. i. min⁹ ex isto nocētur dū mō equalr
a debita mēsurā recedat. Et cā est qz calor in esta
te exit corpus z virt⁹ nālīs debilitat z e ptra i hye
me. z si bene pspicis ista ē snia fm introductionez
quā feci. Hic tñ cadūt due difficultates pma pp
qz emplāstra cerota calida z vnguēta z sacculi z
talia q exterius apprimāt iuuāt digestionē stoma
ci calor aut aeris ipedit z debilitat cū vterqz sit ca
lor exterior. hic dicit q ista talia vni determinato
mēbro apprimāt z sui corpulētia poros obstruūt
z calorē int⁹ reuerberāt. qz igit vni pti apprimāt
ad illā trahūt calorē nālē z sanguinē. vñ fortifica
tur qd nō sit cū vlr corp⁹ circōdat a calido. tūc enī
euaporat z nō fortificat i aliquo loco z qz obstru
unt poros phibēt dissolutionē vl exitū calorē nā
lis qd nō facit aer. z qz sūt corpulēta reuerberant
it⁹ calorē qd aer nō facit. Scda difficultas cuz
caliditas aeris adiuuat ad digōnē nocitui in tpe
estatis vñ morbi māles abreuiātur quare calitas
ēt nō adiuuat ad digōnē iuuamētū. n. idē vt eē di
gestionis in nocitio z iuuatio cū vtrobiqz sit calor
nālīs sol⁹. calor enī putredinal putrefacit z nāl vī
gerit vt pmo pnosticoz pmento vltimo. Hic dī
q calor accēntalis nō iuuat fortificādo actionez ca
loris nāl z coagendo cū eo in digōne humoz imo
iuuat p accēs p pando mām qz illā subtiliat z elī
quat z merito hui⁹ p pationis calor nāl pōt multo
facili⁹ digerere. Et iō si oino eque subtil eēt hūoz
in hyeme sicut i estate citius in hyeme digerēt in
iuuatio at hoc nō oz eē qz sūt tā ppatū opz ad pa
tiendū z mittit chilus pueniēt epati prepatus.

De alijs vō. Hic cōpat ver autūno addēdo
aliā vriaz iter pntē affo^m z pcedētē. z dic q d alijs
tpiibus a pdictis. s. vere z estate q sūt ver z autūn⁹
ver pportional hyemi. Et iō minus ē nocumētū
sumere cibū i eo suphabūdātē equalr sup pueniē
tē mēsurā Qd at ver pportional hyemi z autū
nus estati. pbat qz i vere icipiūt pori appiri z dī
solui z i autūno icipit corpus pstringi z pori clau
di z hec dicta satis inuit ypo. q nō duplicauit nec
iterauit Preterea hic loqz de infirmis supra. 15°
loqz de sanis. Circa istā ptē nō qz in autūno
icipiūt pori claudī z pcessit inanitio z debilitatio
estatis iō nō pōt tā cito restaurari hec inanitio z d
bilitatio. In vere at z si icipiāt pori appiri pcel
sūt hyēs repletio z fortificatō igit i vere eque distā
te a hyeme vl estate ē corpus p tinue fortius qz in

illi motus sunt in fieri et precipue primi duo tunc vobis dicitur facta cum illi motus sunt completi. **Ad 3°** quod crisis illa quodammodo est laudabilis ad salutem quedam vobis mala et ad mortem. crisis autem laudabilis quedam est diminuta quedam perfecta. et quodammodo supflua. nam contingit namque materiam peccate non totam euacuare et parte relinquere que facilius vincit. et contingit plusquam oportet euacuare pro irritatione vel pro materia. vnde fit euacuatio disponere. et contingit precedere illud quod oportet euacuare iuxta possibilitatem que cum isto modo fit seruatis alijs conditionibus in commetero dicendis erit perfecta. **Ista** igitur talis dicitur facta equaliter aut fieri equaliter. **Et** de ista loquitur Hippocrates. que posset large hoc modo describi. **Crisis** est illa laudabilis pro qua taliter materia morbi a corpore tota educitur ut inde sequitur morbi remotio sine preparatione ad recidivam merito talis materia qualis fuit illa que dictum morbum causabat. **Et** tunc appetit confirmari afforismum. **Nam** cum namque ita facit non est agendum respectu illius materiae a medico quod tunc operatio supflueret. si crisis fuit equalis perfecta. et si namque ita facit non est a medico stimulanda vel impedienda quod periculum est aut diminutionis crisis aut supfluitatis ex medici operatione. **Appet** igitur 2° ita debere glosari afforismi conditione quod medicus non debet operari in dictis corporibus circa materiam morbi cuius fit vel facta est perfecta crisis euacuando vel mouendo vel puocando cum quo tamen stat quod circa aliam materiam possit operari cum post unius morbi perfectam crisis contingat alium morbum remanere. **Ad 4°** quod dicitur non mouere hoc potest intelligi pluribus modis. vnde quod medicus non debet mouere hec corpora motu locali quod ille posset crisis impedire virtutes debilitando aut materiam nimis agitando. 2° non mouere quod non euacuare. scilicet cum dicimus neque ad nouum facere potest generaliter intelligi de omni operatione medici ut cibatione alteratione clisteri et similibus. vel 2° sumitur spualiter pro alteratione quod medicus hoc tempore non debet alterare. et erit sensus. medicus materiam et corpus in perfecta crisi tamen cum fit quod cum est facta non debet euacuare vel alterare. et tunc residuum neque farmacijs vel alijs puocantibus vnde scilicet siue stabit ad specificandum li. mouere et erit sensus dicendum quod non debet mouere euacuando siue tale euacuationem faceret cum farmaco educete pro ventre vel vomitu siue medicinis puocantibus. scilicet aut sudore aut vrinam aut menstrua. **Nam** illis proprie puenit nomen medicinae puocantis. **Et** causa est clara ex dictis quod tota materia perfecte remota est. **Debet** autem sinere quod non dimittere et non operari pro se ad aliquod dictorum scilicet remouendo impedimenta operum non habet operari ut prohibendo clamores et motus et ea que impedire possunt. de quibus dicit Galenus primo de criticis. 5° causa est cum odoramentis potest virtutem confortare. et ideo aliquo modo operari.

Veri vtriusque medicus cum perfecta sit crisis vel facta est debeat euacuare vel alterare corpus. **Affirmatiue** arguitur sic. nunc quod potest infirmi namque facere crisis perfectam sine adiutorio medici quod etc. **Assumptum** probatur quod non potest in principio morbi et in augmento quod nec in statu. **Assumptum** est Galenus in commento quod perfecta crisis sequitur signa perfecte digestionis que est in statu

vel post. probatur quia quod virtus in statu est debilior. quod si in principio non potest nec in statu poterit. 2° sic materiam peccate facturam morbum non sufficit virtus expellere aut morbum quod nec in morbo. nec valet si dicatur quod hoc est pro digestionem. primo quod sanguinem solo quanto peccate non sufficit expellere quod tamen est summe digestus. 2° quod in morbo symptomatice virtus materiam non digestam ut sepe in crisi mala pellit exterius quod causa expulsionis non est sola digestio. 3° pro adiutorio medici contingit crisis perfectam velocitari et infirmum citius ad salutem perducere scilicet talia sunt a medico facienda igitur etc. **Assumptum** pro quod potest medicus aliqua administrare remedia que materiam non educenda pro crisis non concernet nec euacuare poterit scilicet tamen velocitare materiam crisi expellende motum ad extra. **Confirmatur** quod crisis futura pro fluxum ventris etiam perfecta. Si in intestinis sint feces pure sunt euacuande clisteri cum ideo remoueat impedimentum sine ulteriori icitatione igitur aliquo modo est euacuanda.

4° scilicet namque est completura digestionem virtutem tamen debet iuuari quod et in crisi. 5° virtus faciens crisis agit mere naturaliter igitur in obiectum dispositum agit unico modo. **Et** igitur materia crisi expellenda sit vno modo dispositum. **Sequitur** quod vno modo transmutabitur et non diuerso modo. hoc verum falsum in crisi perfecta quod primo hec materia in crisi perfecta a benigno separatur deinde expellitur ad vias ductuum. deinde extra corpus. Si igitur fieri non possunt sine adiutorio medici a natura sequitur propositum. **Sexto** si contingit ultra materiam crisi expellendam aliquam aliam materiam peccare sed hoc state medicus debet euacuare aut alterare igitur etc. **In** oppositum est Hippocrates in afforismo. **Pro** dubio nondum primo quod hoc nomen crisis in greco significat iudicium vel litem separationem et sicut illos qui sunt expectantes sententiam personale aut absolutam aut pdenatoriam. videmus anxie et moleste se habere vnde quod ad latam sententiam ita contra illos qui sunt in crisi videmus anxiam et medicos precipue imperitos videmus dubitare de fine eorum. ideo sicut primi dicuntur esse in iudicio vel sub iudicio constituti ita medici ante adueniente crisi dicebant contra illos sub iudicio positos esse. **Et** ideo crisis significat iudicium pro quo sepe litem proprie et in medicina transumptiue motum celerem et fortem per quem infirmus aut ducitur ad salutem aut ad mortem. **Et** si tu istis metaphoris delecteris lege primum causam primum de criticis et primum causam. 2° 4°. **Ad 2°** quod iste transmutationes celeres et fortes per quas infirmus ducitur ad salutem vel mortem sunt contra tres. vna est separatio et commotio materiae a suis eius expulsionem. 2° est expulso. 3° est alteratio ut dicitur supra et hoc modo loquitur hic de crisi. putat aliquem de istis tribus motibus importat aut agregatum. **Ad 3°** quod calor naturalis agens ut naturalis agit propter finem a natura intentum. **Et** ideo cum agit in humiditatem benignam vel ad benignum reducibilem et nutrituram corpus agit disponere secundum quam parat illa humiditas in corpore detineri. **Et** non secundum quam parat a corpore expelli. **Et** cum agit in supfluitatem vel humorem non reducibilem ad benignum agit disponere propter ad hoc vtilia a corpore facilius expellat et hec operatio non tamen merito modi subest scilicet etiam merito propter icurrentis in virtutes membrorum et humorum tamen in benigno quod innocuo

nota
 tivo digesto. Ex quo sequitur quod huius sanguis et alij
 naturales humores sunt digesti. etiam magis tempore sanitatis
 quam morbi tamen alius est modus digestionis quem recipit
 sanguis in febre sinoca. verbigra. de putredine et
 alius quem huius in corpore disposito naturalissime. Nam
 per digestionem secundam recipit proprietatem ut a mem-
 bris attrahatur et retineatur. Sed per aliam quam est in nocenti-
 uo recipit proprietatem preparantem ut facilius expellatur
 Ad. 4. quod forme mere naturalis agentes et simpliciter
 corporum diuersis temporibus secundum varietatem circum-
 stantiarum agunt per se et extensione diuersos imo con-
 trarios effectus et naturalis verbigra. aer superpositus
 aque gescit in spera sua quod si aqua superponatur sibi
 videmus aere ascendere naturalis. Et non est dubium quod
 quod in terio a quo est contraria motui ab illo ut suntur
 quanto physicoz et multa alia exempla poni possunt re-
 spectu diuersorum oborum diuerso modo operantur et de mul-
 tis medicinis et venenis et manifestum est. imo ignis
 coagulat luteum et eliquat plumbum. In summa ergo
 non est inueniens virtutes naturales in nobis mere naturalis
 agentes secundum circumstantiarum varietatem agere respectu
 eiusdem obiecti diuerso obiecta agere prius dispones
 et motus. Ad. 5. non est inconueniens una virtutem
 naturalem quam magis conari quam minus est ipsa non forti-
 ficata et debilitata. Nam videmus quod vapores in aere
 calido celerius ad glaciem redeunt quam facerent in ae-
 re frigido vel tepido. ut patet de illis qui in gradine con-
 uertuntur tempore estatis et non in hyeme. Ad. n. dicitur pot-
 estatem immediatam frigiditatem esse aerem calidum nec reflexio-
 nem spirituum frigiditatem ab illo vapore ad aerem multipli-
 catarum cum sit in continuo descensu et non supra reflecte-
 rent nec solam fugam unam a principio. per causam possumus pone-
 re huius causam quam tamen si poneret causam sola: tamen adhuc illa
 fuga sit a principio intrinseco multo celerius pres-
 illa propinquare faciente per prius iuxta positionem hoc
 idem ad sensum manifeste videmus cum fiat rigor et mo-
 tus membri involuntarius cum materia mordacitate su-
 per ipsam mouet quod alias non fieret. Ex quo sequitur
 quod aliqua virtus cuiusdam motus factiva continue de-
 biliter ab. et tamen continue intrinsece sufficit ad illum
 modum causandum. Sequitur 2. quod quibus membrorum
 tus non multum stimulata a materia non sufficiat eam
 expellere quod non potest cum istis circumstantiis tanto co-
 natu conari quantum est opportunum tamen eadem virtus cum
 materia multum molestauerit poterit expellere et si
nota
 absolute sit debilior. 6. no. crisis aliam laudabilem
 aliam vero non. et hic de laudabili loquimur et. item lau-
 dabilium aliam perfecta aliam diminuta et aliam superflua ut
 dictum est. s. affo. Et hic pone definitionem perfecte. hic
 igitur de perfecta loquimur habite sex conditiones in isto com-
 munito videndas. Ultimo no. quod euacuatio aut alte-
 ratio vel est in corpore in quo sit crisis res humoris cuius
 crisis sit perfecta aut respectu alterius humoris vel
 rei ut dicitur in exponere affo. Tunc dicitur prima con-
 clusio. Contingens aliquam esse crisis laudabilem in-
 completa. patet ex hijs qui dicuntur in illo affo. Que reliqua
 tur in morbis. Sed pro parte me euacuata in crisi lau-
 dabilis crescit proportio virtutis ad magis residua: igitur
 si in principio poterat euacuare parte euacuata

poterit euacuare residuum et sic fiet crisis completa.
 Ad. 3. patet. quod non plus decrescit virtus quam magis et
 quo crisis est laudabilis. igitur proportio virtutis ad magis
 crescit. patet prima quod maiori et minori termino alicuius
 proportionis decrescitibus dummodo maior non plus
 decrescat proportio inter illos terminos crescit. Hic
 potest dici quod virtus habet maiorem proportionem ad magis
 remanentem quam prius habuit ad eadem remanentem sed ad
 illam prius non habuit proportionem talem quod illam posset
 expellere. et ita non huius nunc ut si magis fuerit difformis
 et parte subtili digesta potuerit ut euacuare et gros-
 sas non. Ex hoc sequitur hanc primam non valere a magis pl-
 resistit quam b. et virtus potest parte. a. euacuare. igitur et parte. b.
 aliorum parte supposita. 2. dicitur potest quod proportio ab-
 solute virtutis ad magis crescit. Sed propterea quod vir-
 tus huius est corpus regere multum paucificato instru-
 mento intendit regimen totius dimissa euacuatione. ut
 demus. n. sepe facta forti euacuatione fieri syncopis
 corde retrahente spiritus ad se. virtus igitur et si ma-
 iorem habeat absolute proportionem supra magis non tamen
 magis sufficit euacuare aut quod non ita applicat aut
 quod non ita conat. 3. dicitur posset quod virtus absolute p-
 via dissolutionis plus proportionabiliter debilitat quam
 magis minorat et tamen crisis est laudabilis quod virtus et si
 non huius in fine euacuationis maiorem proportionem quam in
 principio tamen est abilius ad maiorem proportionem habenda
 quam in principio habuit vnde facta spirituum restaura-
 tione poterit melius residuum euacuare quam si pars prima
 euacuata non esset. Ad. n. dubium est plus proportiona-
 biliter debilitari virtutem socratis portantis lapidem
 in die quam minores cumulus portandus in anno cum
 sortes forte in die vsque ad sub duplum portatiue po-
 tentie veniat et tamen ad aliquem totum serendum utile et co-
 ueniens est vna die cum tanta debilitatione portare: quod vir-
 tus postea egete et cibis reficit sed non cumulus p-
 portionaliter. igitur imaginari possumus de virtu-
 te et magis educenda. 2. patet quod contingit naturam sine adiutorio
 medici perfectam crisis facere. patet ad experientiam et ex
 communito. 3. patet quod perfectam crisis contingit medicum
 recte operando ab eodem corpore euacuare patet in casu quon-
 dam argumenti. 4. patet quod medicum recte operante natura factura
 perfectam crisis contingit aliquid a corpore euacuare. patet
 de fecibus duris in recto intestino exantibus cum crisi
 fluxus ventris est factura. Attende tamen quod tunc lenitio
 tamen euacuant nec respicit magis crisi pellendam.
 5. patet non debet medicus natura factura in breui perfectam
 crisis aut postquam fecerit operari aliquid alterando magis
 crisi educendam aut eius euacuationem incitando vel
 roborando vel eadem euacuationem resistendo. hanc pro-
 portionem vult per in affo et patet per rationem affo. Ad ar-
 gumeta principalia. Ad primum negat affo. Et cum dicitur si
 potest in principio facere perfectam crisis igitur nec in sta-
 tu. neganda est prima nec valet virtus est debilior in statu
 quam ante si ante non potuit nec posterius poterit quod in
 statu magis est vigam digoe ad expulsionem parte et non
 in tempore precedentibus. Et tu habet considera. dicitur in eu-
 acuationem naturalis inthomaticam et ceticam veram vel
 bonam quam dicitur multotiens naturalis. imo dicitur mul-
 fieri a natura naturaliter operante crisis perfectam

sz nō digesta mā synthomatice. Nam mā nō digesta nā nō expellit mā nisi pp nocumētū. et iō ppter synthoma. sed cū mā digesta ē cā expellēdi ē ppetas currēs iter nām et mā merito cui⁹ vrit⁹ ē nā līter pductiua qualitatis mouētis mā extra cor pus et mā ex receptiua eius ē nālī sicut ppetas iter cibū et mēbū trahit nālī nutrimentū. Ad. 2^m dī q nō repugnaret in sanitate aliqz mā digestā expelli vt colligit 2ª pmi sūma de vrinis. dico tñ nō sp talē māz facturā morbū expelli i sanitate. et hoc qz mā nō stimulat aut ē si stimulat nō ē digesta digestione q i morbo et p3 tūc solutio argumenti de sanguine. Ad. 3^m argumētū pcedit q hoc ē pti gēs qz tñ medic⁹ nō pōt hoc scire imo verisimil⁹ p⁹ d3 credere se aut aucturum aut ipeditur. iō nō d3 facere sicut qñqz euacuatio mē indigeste cōfert vt pma 4^a. ca^o de cura putridaz i generalī. non tñ d3 fieri. Ad. 4^m neget similitudo qz digestio nūqz nocet sz euacuatio bene cū iuuatiuū simul cū nocituo egrediat. Ad qntū respōsū ē i positōne.

Postquam de ordinatōne. Sa. in p^o mēto facit duo pmo p^otinuādo ponit generalē itentionē. 2° spālīter exponit afforismū. ibi. 2° dixit igif. de pma pte dicit q postqz ypo. de ordinatōne diete dixit. hic ofidit qñ nā d3 dimitti opari vt faciat medicus illud qd ē ifirmis oportunū. Et vult in sūma i afforismo. ne poccupem⁹ nām festinātes p aliqz adiutoris nisi diete ordinatōib⁹ et ofidit qñ nā nō ē pmittēda opari sz potius debeat adiuuari. Dixit igif.

Exponit magis spālīter. et diuidit i duas. pmo ponit sniam tā explicitā qz implicitā afforismi. 2° auctoritate ypo. ostēdit q sit pfecta crisis et q ipfecta ibi. 2ª vnde aliud. Dixit pmo ypo. dicere q ea corpa. i. coz cozoz egroz quoz crisis sit pfecta aut ipfecta ē equalit⁹ nā ē pmittēda opari si faciat fm qd oz neqz nos itromittam⁹ de ea ipeditenda. i. pmittēda i sua opatiōe cretica illā augēdo aut minūedo. Sz si nā moueat ad crisis ipfecte oz q d motu ei⁹ deficiat intronittam⁹ nos aut ppleamus.

Ubi nō pmo ex mēte gal. tūc velle ypo. nām dimitti opari cū sit crisis. aut cū facta ē. sz si crisis sit imo sūm⁹ i morbi pncipio et credam⁹ crisis futurā die. xx. verbigra. Nam i puenit medicis aliqd euacuare aut digerere vt morbus abzeuet ga ex istis opib⁹ nā nō ipedit i suis opationibus imo sit fortior ad crisis faciēda qñqz vel sit potēs ad materiā isensibilīter expellēda aut dissoluēda ante tepus crisis qd melius ē qz crisis i illa. xx. die facere. Sz si crisis sit quia natura est in cōmōtione antecede te vel in actu euacuationis nos tūc debem⁹ dimittere naturam operari et non administrare nisi si tantū debitam dietam fm virtutis indigentiam nisi videamus naturam pfectam crisis esse facturam. Nam in isto casu magis est dubitandum de nocumento per huius opera qz sperandum de iuuamento vt dictum est in dubio. et si forte quando qz per aliquod adiutorium facilitaret crisis et velocitaretur tamen propter dubium dictū talia sūt

dimittenda. Et ex hoc p3 solutio ad commune dubium. vtrū natura factura pfectā crisis non cōcurrente adiutorio medici debet medicus digerendo vel euacuādo mā aliquid facere. Nam pcedendum est q sepe est faciendū anteqz natura incipit crisis. vbi multū longinqua sit futura crisis et actio nature in mā debilis. et precipue vbi dubitem⁹ de cōpleto nature opere quod accidit sepi sime. et iō medici i pncipijs morboz vtunt minora tis et digestiuis etiā in augmento. Si at crisis futura sit de ppe nō puto si certissimus de bonitate eius artificialiter aliqd tale esse agēdū sz solū ordi ni diete esse insistentū ppter dubium de nocumēto i diuertēdo naturam a suo opere. Unde illō

hic docet que crisis sit pfecta et que ipfecta et diuiditur fm hoc in duas. ibi. 2^a si enī. In p^o ma p^otinuādo dicit q hac cā ypo. i libro de chimis dixit hoc ad declarandū que crisis ē pfecta et ē bre uiter q crisis pfecta indiget sex pditionibus quarū p^oma sit vt sit p euacuationē. nā crisis cū euacuatione ē pfectior eaqz ē p apostema. 2° vt sit pur gās chimos nociuos q sūt cā morbi et corpi dñantes qz talis est melior opposita. tertia vt purgatio fiat recte a loco vbi est minera mē morbi que melior est sibi cōtraria. Quarta est vt fiat cū quiete et corporis lenitate. hec enī est opposita melior. Quinta vt sit post appitiōē signoz cōplete digestionis iste enī ē melior cōposita. Sexta et vltima vt fiat in die cretica qz est etiā laudabilior opposita. Cū g oēs iste conditōes pueniūt crisis ē pfecta

Circa p^o nō pmo q crisis pfecta de qua hic loqmur est cōpleta laudabilis et manifesta ita q conditionū hic positaz qdā sunt reqsite ad crisis manifestādā p bona et nō sunt conditiones ab alijs differentes quo ad ipsam eē bonā. Sicut pditio. 3° nihil addit supra secūdā ad faciendā crisis bonā sz cognitio eius facit cognoscere secūdā. Et iō additur ad manifestandū tantū bonitatē cris. Nam 2° q pditiones pfecte crisis qñqz magis explicite qñqz minus enumerant ab auctoribus vt. 3° de crisi. 2°. ca^o solū quattuor pditiones vident enumerari a ga. Dixit enī pmi itaqz significantis bonitatē cris pntis et maius ipsoz ē digestio. et signū 2^m ē vt fiat cris in aliquo diez eius quem pcessit et indicauit dies indicationis ei p^otinuus in virtute.

3^m est nā egritudinis et ipsius modus. et per naturā egritudinis et modū intelligit q sit facilis aut maligna. Et paulo post subdit post hoc p^osideranduz an crisis sit pueniens nē egritudinis. Sz ad ista quattuor signa illa sex posita reducūt ita vt quasi in idem redeūt. similiter auic. secūda 4^a vt ponere nouē signa vel pditiones bone cris que et ad has sex reducunt. modus aut reducendū est q nā egritudinis. i. q sit salua et pulsus et bonitas dispōnis virtutis oia reducuntur ad quartam. i. q fiat cū qete et facilitate. Nam vbi opposita ponūt in esse nō sit cris qeta facilis sed molesta difficilis oino. Crisis aut esse indicatiua reducif ad sextaz pditionē cū dī q sit in die cretica. i. radicali et pus

indicata quod aut sit pueniens ne egritudinis in cludens secunda et tertia significationibus hic positus. Ad quod lz dicant iste esse conditiones bone et complete crisis pprie. tñ dicunt signa accntia cu crisi p que cõprebendimus crisis esse pfectam. et io de istis eisdẽ signis determinatũ est et hic et in locis allegatis. Ex quo pz q hic nõ ponuntur rãqz pstituentia diffinitionẽ pfecte crisi sz posita sũt superius q ex dictis signis habet significari vt pz locis allegatis. s. tertio de crisi et secũda quarti.

Ex quo. 2º pz nullũ istoz esse supfluũ. et si per aliud presupponat. Pz. 3º aliqz bonã crisis cõtingere nõ omnibus istis signis pcedentibus et cõpletã sed illã nõ esse notaz dũ fit vt crisis in pma die vel. 4. qz enim non pcessit indicatio nõ sumº bene certi de cõplemẽto eius. Ultimo nõ q cã quare ista significant pfectã crisis e qz significãt dominũ cõplete virtutis sup mãm morbi et morbi sub dominũ. vnde etiã ex cã declarari põt. nã melius est malã mãm pelli a corpore qz ipsã facere apostema et melius humores nociuos qui sunt cã morbi educi qz cõtrarios et cũ a loco minere educunt significat ex isto mãm morbi educi. et qñ e cũ gete et leuitate e signũ q nõ multũ nõbiliter debilitatur virtus pp bonũ q educatur. Et qñ appent signa digestionis iã supra dicta e mãm factã esse obedientẽ expulsionĩ et in die critica. Itẽ iuuatur virtus sup celesti aspectu. Si enĩ minus. Dicit q crisis sit imperfecta dicens q si vna vl altera deficiat de istis significationibus aut alie excedãt istis. s. p trarie nõ erit pfecta et certa qz saltẽ nõ erit certa et legat puctim certa et pfecta qz vt dixi stat esse pfectã in pma die et sic nõ in die critica sz nõ erit certa. Et sic in sũma colligat q hec signa reqruntur ad sciendũ crisis esse bonã et pfectã põt aut esse bona et perfecta sine istis sz non sciet.

21

De ducere opz. Cõclusio affo

rismi est ista humores quos oz euacuare medicus debet p illa loca euacuare p que nã temptat dũ modo sint puenientia. Probat qz ista faciẽdo iuuant et opposito modo nocent igitur etc. Pro intellectu affoismi nõ q cũ dictũ sit in pcedenti affoismo q cũ nã nõ pfecte crisis sed diminute facit medicus debet residuũ euacuare. io yp. voluit hic docere per quã viã talia que a nã nõ vidẽtur euacuanda sine adiutorio debeant a medico educi.

Ad. 2º q talium merum educendarum quibz cognoscit naturam temptare aliquã educere p quãdam corporis regionẽ vt si natura crisis imperfectã fecerit fluxu ventris. Et videamus fieri rugitus i intestis significatur q natura hanc materiã agit versus intestina. Si vero video fluxum sanguinis narium indicabo naturam versus nares materiã deriuare. et hunc motum dicit ypo. repere quia est non completus quemadmoduz animalia sine pedibus se mouentia dicuntur repere habentia imp

fectum motum localem in genere animalium. in his casibus materia est euacuanda per loca per que natura conatur si illa sint conuenientia. et tunc patet causa. Nam multo melius euacuantur euacuante et iuuante nã qz illa renitente. Sed ad euacuationẽ per talem locuz vnde natura conabatur iuuat natura ad aliam differentiam contra nitentem ergo aliis paribus melius per talia loca fiet euacuatio. Quod si dicatur q si natura nõ tentaret educere. dico q educemus per locum qui esset per se conuenientior illi humori cum illis circõstantiis. Ad. 3º q multotiens natura euacuat humorem per locum in conuenientem. aut quia ipsa stimulat et non agit nisi pro quanto agitat a re preternaturam et tunc quandoqz non sequit rectam viã et bonam ad euacuandum. Sed quandoqz ppinquoies aut patorẽ licet pro tunc vadat humor ad nobilius mẽbrũ vt cũ mãm in venis existentem pellit ad subam cerebri faciendo quibz ibi apostema aut cũ materiã pleuresis pellit ad pulmonem vel feces ad os in yleos. Aut. 2º qz viã q naturaliter debet esse pueniens euacuationĩ humoris in tali loco existentis per accidens facta est in conueniens vt si colera continetur in gibbo epatis et in vesica sint vlcera tunc natura materiã emittit ad vesicam quia non habet mentẽ sz tamẽ locus erit ipueniens euacuationĩ pp vlcera. et siliibus modis ptingit q euacuatio nature fiat p loca in puenientia. medicus igit non dz p talia loca euacuare. sz diuertere vt fugiat nocumenta et euacuare per loca puenientia. et hoc innuit ypo. in affoism cũ dixit vndecliqz repit inde etc. Ex quo pz q illud aduerbiũ vndecliqz nõ sumitur ibi vt iportat terminũ a quo sed viã p quã et terminũ ad quẽ. que duo oz pconsiderare vtrqz sint puenientia aut nõ. et si puenientia fuerint seq nãz sin aut diuertere et phibere debem. nõ 4º q loca puenientia euacuatoĩ mẽrũ sũt diuersa fm diuersitatẽ mẽi et loci vbi pntent nã mã in pcauo epatis pntentia melius p secessuz. pntentia in gibbo melius per vrinã. pntentia circa musculos melius per sudores. cõtenta in venis inferioribus p emoroydas. Cõtenta in venis superioribus melius per venas nasi que oia in spẽalibº caplis morboz sunt legenda. et hoc nisi in aliquo istoz locoz aliqua sit lesio merito cuius eductio p ipsum noceret. oium tñ locoz maxime conuenientia sunt communiter vie ductuum a natura ordinate vt anus et vie vrine et stomachus et cutis. nam cum illa loca natura superfluitatibus expellendis dedi cauerit illa munuit vt alijs locis melius euacuationem tollerent et transitum humorum maloz et ex hoc patet generalem rationem puenientis loci per quem euacuantur esse q euacuatio per illã facta sit iuuatiua sine notabili nocumento merito loci per quem euacuatur.

Ex quibus omnibus colligendum est primo q illi sunt humores quos oportet educere qui cum sint euacuandi non speratur materiã per se de

prope euacuaturam. Colligitur secundo q̄ si p̄cipimus naturam temptare illozum euacuationē per aliquam viam que non sit inconueniens debemus per eandem facere. Colligitur tertio q̄ natura euacuante ⁊ temptante euacuare per loca inconuenientia medicus non debet eam imitari sed impedire. Ultimo nota q̄ bonitas euacuationis ex multis solet argui quasi sicut bonitas crisis. p̄mo q̄ euacuetur humor peccans. Secundo q̄ si est alius a sanguine euacuetur post digestionem.

Tertio q̄ per conuenientem locum. Quarto sequitur q̄ leuitas ⁊ bona tollerantia que quo ad partem hic tanguntur. nam cum dicitur que duci oportet datur intelligi de humore peccante quem natura non esset per se de prope euacuatura. Et per li vñdecunq̄ datur intelligi debitus locus ad quem sequitur tollerantia ⁊ leuitas postea. Cōcordia afforismi colligitur prima quarti capitulo de cura putridarum in generali ⁊ utilis est in practica. Et ampliatur non tantum ad motum materie extra corpus: sed etiam ad diuersionem de loco nobili ad ignobilem. Unde pestis tempore ponuntur ventose super loco incipiente apostemari vt venenosa materia a principalibus ad ignobilia membra trahatur ⁊c.

In his uerbis

Cōmentum galeni diuidit̄ i quatuor partes. primo continuando ponit afforismi sententiam. Secundo docet que loca sunt conuenientia. Tertio ostendit quid faciendum sit natura euacuante per loca inconuenientia. secunda ibi loca vero. ibi tertia. Currere enim: ibi quarta. unde dicit q̄ y p̄o. in hoc affō innuit duo. vnuz q̄ purgantur humores qui sunt materia morbi respectu quorum imperfecta crisis est futura aut supple fuerit aut nullo modo crisis est futura. secundum q̄ innuit ē per que loca debet hec materia purgari in quo. secundo duo dedit intelligi consideranda vnuz naturā membri per q̄ debet fieri purgatio. i. per quod debet transire materia purgationis scōz ē quo. i. terminus ad quez humores fluere debeant ⁊ hoc modo intelligendo li. vñdecunq̄ vt significat viam ⁊ terminum ad quem dixit vñdecunq̄ natura maxime ducit esse ducendos ⁊c. i. si loca sunt conuenientia tali euacuationi. Circa quam partem nota in membro per quod debet fieri euacuatio consideranda esse propinquitatem ad locum vbi continetur materia rectitudinem aspectus ad eandem: latitudinem vie fortitudinem virtutis expulsiue eius ignobilitatis membri ⁊ paucibilitatez sensibilitatis ⁊ passibilitatis ⁊ deputationem a nā ad expellendum quibus omnibus concurrentibus locus ē euacuationi conuenientissim⁹ ⁊ si sint contraria sit tñ inconuenientissim⁹ q̄tū a cōtrariis indicatur maxime tñ sunt cauende nobilitas membri per quod trāsit mala materia ⁊ eius sensibilitas ⁊ possibilitas. Et dico notat̄ passibilitatē q̄ p̄pter vicus stat renes a mala materia multuz passibiles ⁊ si non sentiant. Loca vero. Docet q̄

loca sunt euacuationi conuenientia vs. q̄ ista sunt intestina stomachus vesica vulua: cutis. Item fauces ⁊ nares. Nam cum cerebrum debet purgari purgabitur maxime per fluxum sanguis naris directe opposito loco morbi q̄ ibi non fiat isto modo tunc non bene purgabitur. sed contrarie.

Ubi no. q̄ ista oīa mēbra sūt a nā expulsiōi deputata aut cōi aut alicuius principalis mēbrī. naz intestina tamq̄ cloaca corporis oēs superfluitates apte expellunt: principalius tñ superfluitates prime digestionis q̄ etiam stomachus expellit ad intestina Et item in eo vix expulsiua per vomitū fortis inuenitur vesica etiam superfluitatibus scōe digōis expellendis deputatur matrix superfluitatibus totius vt p̄z in mēstruis. Cutis per poros pellit superfluitates tertie digōis quod enīz dicitur. 2° de accidenti q̄ cutis non habet operationem nisi quod est coopertoriū intelligitur de parte quadam subtili que vocatur ymē. Sed hic de vera cute intelligimus in qua etiam virtus tactus inuenitur fm ga. 4° complexionū. fauces aut ⁊ vene naris etiaz expulsiōi deputantur ⁊ maxime materie capitis.

Ex quo p̄z hic numerari debere inguina ⁊ asellas que deputantur cordi ⁊ epati. Mo. 2° istorū quedam principaliter expulsiōi deputata esse vt intestina et vesica quedaz alijs operationib⁹ principalibus vt matrix stomachus ⁊ ideo illa duo sunt euacuationi aptissima. Currere. n. Hic ostendit que loca sūt inconuenientia ⁊ posset diuidi i duas q̄ ponit ex^m sed dico simul. Dicit q̄ p° de parte prima q̄ tūc dicimus currere per loca inconuenientia humorē cū membz sit nobile cū sit valde sensibile cū sit suspectū ad patiendū ex quacūq̄ cā siue nāli siue nō ita ut mai⁹ sit vānū in euacua^o. q̄ si crisis absit. Dicit 2° q̄ exemplū tā puenientis q̄ inconuenientis euacuationis merito loci est hoc ponamus q̄ in epate sint chimī morbi cāntes tñc locus pueniens ē stomachus ⁊ puenientior ē p̄ inferiora stomachi ⁊ per intestina q̄ per superiora vt p̄ of q̄ ille partes sūt nobiliores ⁊ sensibiliores aut ēt loca puenientia erūt renes ⁊ vesica. nam mā exīte multa ⁊ grossa vbiq̄ sit in epate via puenientior erit ad intestina vel ad stomachū pauca exīte ⁊ subtili in gibbo via puenientior erit ad vesicā. Lū aut ē incōcauo puenientior via est ad intestina ⁊ stomachū fm p̄pingtatem. Et hoc vult Auic. quarta p̄mi c° p° ⁊ 3°. Sz si istis locis dimissis mā moueat̄ ad pectus ⁊ p̄currat ad pulmonē vel cor: nō ē bonū signū bone crisis vel laudabilis euacuationis q̄ locus ē nimis nobilis. Et ex hoc ponas p̄ditio nez loci inconuenientez vt fuit dictū in affō. ⁊ tu limita. Unde ⁊ maxime. ostendit qd faciendū nā nō euacuante p̄ debita loca di. q̄ ex hoc seq̄ q̄ oz me dicū maxime inuestigare p̄ quā viāz nā humores destinare velit q̄ si non miserit ad loca apta medicus p̄pret illis humoribus viā aptā ⁊ succurat eis ita vt ad viā aptā veniāt q̄ si nō p̄t saltē quodāmo aut quo quo° ipediat aut repugnet ⁊ nitat̄ ad apta loca ducere ⁊c.

Agesta medicari. ^{In isto}

^{afforū}
 itēdit y hoc. qnq; p̄clusiōes. Et s̄a pars
 ē ibi. ⁊ mouere. ibi 3°. Neq; in ibi. 4° nisi
 sit. ibi qnta. multa. Cōclusio p̄ma ē ista medic^o
 v̄z euacuare materias peccātes digestas: p̄bat qz
 materie digeste sunt expulsionī parate ⁊ sufficien-
 ter separate a iuuatiuis igitur euacuantur cum
 iuuamento sine notabili nocumento. igitur sunt
 vacuande. Circa quā ptē notandū q̄ generalit̄
 digestio ē perfectio in mixtione humidī cōplexiōa-
 lis a sicco facta a calido naturali: ⁊ per p̄iectiōez
 intelligimus complementū huius mixtionis s̄z ca-
 lidi naturalis intensiōem naturaliter agētis itel-
 ligendo per calidum naturale calidum agens vt
 subordinatuz forme alicuius mixti vel vt directuz
 ad p̄ductionem alicuius naturalis forme mixti.
 nam cū humidū ita passū fuerit hanc mixtionem
 cū sicco calidū naturale agens in hoc consequa-
 tur finem quē intendit dicimus completam eē ac-
 tionem calidi ⁊ illud talis actionis complementū
 est digestio. Ex quo p̄z primo q̄ non ōz illud qd̄
 per digestionem generatur eē perfectius eo ex q̄
 generatur. nam in lacte comesto generatur chylus
 per digestionem ⁊ ex chilo sanguis i epate ⁊ ex sā-
 guine lac in mamilla. igitur non est possibile i qua-
 cumq; illaz digestionū generari perfectius cū inci-
 piamus ab vno ⁊ redeamus in idem. Et ideo hoc
 nomen perfectio positū in diffinitione digestionis
 4° methauroz non importat dispositionem melio-
 rem respectu p̄existentis in humido. Sequi-
 tur. 2° q̄ non ōz illud quod per digestionem gene-
 ratur eē magis mixtū eo ex quo fit eius generatio
 Et p̄bat ex simili motiū cū nunc dicto. nā ex ma-
 gis mixto ⁊ magis perfecto contingit datū natu-
 ralem calorem intēdere generare rem aliaz mixtā
 que erit ⁊ minus mixta ⁊ minus perfecta sicut ca-
 lor naturalis stomachi ex carne intendit generare
 chylū. Nota. 2° q̄ digestio apud medicos q̄z sit a
 calore nostro in humido iuuatiuo ⁊ benigno. q̄z
 vero in nocituo. Exemplū primi vt cū ex cibo fit
 chylus aut ex chilo sanguis ⁊ sic de alijs: exemplū
 scd̄i sicut cū sanguis putridus in saniem conuertit-
 tur. Digestio aut̄ i iuuatiuo sic describit̄ digestio
 ē conuersio humiditatis in essentiam aptam opa-
 tioni virtutū in ea permutationē facientū vltra p̄-
 plexionem que p̄uersioni nutrientis in effectu est
 competens. S̄z digestio nocituo aut est eius con-
 uersio ad iuuatiuū ⁊ in essentiam aptam ⁊c. aut p̄-
 patio ad expulsionē p̄ remotionez dispositionū eā
 p̄hibentiū. ⁊ de hac pp̄te digestiōe intelligimus h̄
 q̄ ē p̄patio ad expulsionē. S̄z de ambabus vide
 in questione vbi etiaz videbitur quomodo cū digō-
 ne pp̄te dicta ista p̄ueniant. Nota. 3° q̄ p̄ digōnē
 q̄z itelligimus transmutationē p̄ quā dicimus a
 liqd̄ digerī q̄z vero dispositionē per talē transmu-
 tionē acq̄sita p̄ quaz res venominat̄ digesta. ⁊ hoc
 itez duobus modis. nam q̄z solū terminū cōple-
 te actionis vocamus digestionem q̄z vero comu-

nem terminū cuiuslibet partialis transmutatio-
 nis p̄ quā res digerit̄ dicimus digestionē. ⁊ hoc
 scd̄o loquēdi dicunt medici q̄ materia q̄z ē ocul-
 te digesta ⁊ est primus gradus p̄noiatus. q̄z
 manifeste s̄z in complete ⁊ ē secundus gradus: q̄z
 q̄z vero complete: ⁊ est tertius gradus. Et y. mari-
 me intellit̄ 3° gradu. Nota. 4° q̄ licet medicari di-
 catur q̄z de quolibet operari per artē medicine
 q̄z de qualibet euacuatione p̄ medicinā factā. h̄
 sumit̄ tñ strictius vt impotat euacuationē factā a
 medicina euacuāte exsoluendo ⁊ determinatū hu-
 more eligendo. ⁊ ex hijs verificat̄ 2°. nā qz mā di-
 gesta p̄pata ē expulsionī p̄ueniēs ē eius euacuatio
 ⁊ medicina ipsā faciliter attrahet. Et mouere.

2° 2° ē q̄ medicus nō v̄z euacuare māz crudas
 p̄bat. qz tales materie sūt euacuationī inepte. ita
 vt inde p̄ eaz euacuationē plurima sequant̄ nota-
 bilia nocumenta. q̄ nō sūt euacuande saltem regu-
 lariter. Circa p̄clusionē no. p̄ q̄ crudū sumitur
 duobus modis vno modo qz v̄minute digestū vt
 flegma naturale possumus res̄ sanguinis dicere
 crudū. 2° mō qz carens dispositione quā intēdit
 in ipsū agere calor naturalis. ⁊ hoc mō sumit̄ hic
 a pp̄iate tñ crudū sumit̄ hic p̄ humore malo noci-
 uo a naturali calore non p̄pato ad expulsionem

Nota 2° in humore crudo inueniri dispositionē
 fortē merito cuius resistit euacuationī ⁊ sepationī
 a benigno si secū fuerit mixtus. ⁊ nō currit pp̄rie-
 tas inter virtutez mēbz ⁊ humore illū crudū me-
 rito cuius virtus possit ipsū sufficiēter alterare al-
 teratiōe mouēte extra corpus. Ex hijs mō p̄z cā
 p̄clusiōis. nā cū nitunt̄ crudū humore euacuare
 p̄ farmacū ipsius euacuationē difficili exite nō ml-
 tū ex eo euacuat̄ sine notabili lesiōe virtutis. Itēz
 qz nō facile sepat̄ a benigno cū eo multū de bono
 euacuat̄. Itēz qz agitat̄ residuū ⁊ qz qes ē magis
 necessaria in digōne impedīt digō residui ⁊ sic fu-
 erit ista quatuor notabilia nocumēta vnū ē debilitatio
 virtutis. 2° ē euacuatio boni. 3° ē p̄hibitio di-
 gōnis residui. 4° ē p̄mixtio maior benigni cū ma-
 maligno: ⁊ ita illius ad malignuz p̄uersio. Ult̄
 no. vt in qōne patebit q̄ mā cruda q̄z ē i v̄ijs du-
 ctuū ⁊ nō p̄mixta iuuatiuo: q̄z v̄o lōge ē p̄mixta
 q̄ nō nisi p̄ farmacū exsoluēdo educeret̄ ⁊ de isto
 maxime h̄z 2° veritatē. Neq; in principijs. 3°
 2° ē ista medicus nō v̄z euacuare māz a pp̄iatas
 morbi in principio quo ad digōnez materie. p̄bat
 qz in tali principio mā ē cruda aliter. n. nō cēt p̄n-
 cipis mō dicto. Circa quā partez no. q̄ hic intel-
 ligit̄ de principio vniuersali distincto penes materie
 digestionem in quo materia propria morbi est cru-
 da. Nota secundo q̄ materie que inueniuntur
 in morbis quedam sunt proprie quedam commu-
 nes. proprie dicuntur a quibus morbus specialit̄
 ter dependet vt colera propria est. tertiane commu-
 nes dicuntur que in plerisque morbis diuersaruz
 sp̄ez inueniunt̄ morbū augmētātes sic mē q̄ i v̄ijs
 ductuū inueniunt̄ quaz euacua^o i p̄ncipijs fit vt p̄
 4° de cura putridaz i ḡnali. hic loq̄t̄ de mā pp̄ria

nota

nota

digestio in in

ali qm accipit
mutatione aliq

*Annus ap[osto]lic[us] in xpo . quem sequitur
 habe[n]t ubi multa notata d[omi]na in uanis.*

Nota 3° q[uod] intelligitur de regulari euacuatione
 Nisi sint. Quarta 2° affo[m] m[ater]ia exite furiosa r[ati]o
 n[on] e[st] digesta d[icitu]r t[ame]n i[n] principio euacuari. p[ro]bat. q[uod]
 p[er] huiusmodi euacuatione[m] euitat[ur] mortis aut maxi
 mi nocum[en]ti piculuz. r[ati]o. Circa parte[m] nota. primo
 dupliciter dici aliquam materiam furiosam. vno mo
 large q[uod] i[n] paruo tempore est maximi nocum[en]ti
 illatua r[ati]o hoc siue propter multitudinem suam vt
 m[ater]ia p[re]focare parata siue propter qualitate[m] vt ca
 lida acutissima vel venenosa aut propter locum vt
 materia ignantie siue quacunq[ue] alia causa. Se
 cundo modo dicitur materia furiosa stricte r[ati]o a p[ro]p
 ato modo qui dicitur i[n] commento q[uod] est mobilis
 de m[em]bro ad membrum acuta leuis maligne qua
 litatis licet gal. de sec[un]da videatur intelligere: t[ame]n
 verificatur conclusio etiam de materia primo mo
 do furiosa. Nota 2° i[n] commento dicitur ma
 teriam stricte dictam furiosam dici per similitudi
 nem aialium furientium ad coit[um] que i[n] vno loco
 stare non possunt ita hec materia cu[m] sui maligni
 gnitate stimulet membrum i[n] quo est r[ati]o sui subtili
 tate r[ati]o leuitate non multum expulsion[em] resistat mo
 uetur sepe de loco ad locuz r[ati]o propterea iminet pi
 culum mortis r[ati]o maximi nocum[en]ti i[n] principali
 membro. Cum g[itur] euacuatur excitatur huiusmodi
 periculum: licet non sine forti nocum[en]to. accidit
 etiam propter sui motum facilius educi eam. Ex
 quo sequit[ur] tales euacuatione[m] esse coactaz. Ad ul
 t[er]o. 5° 2° n[on] sunt m[em]bra furiose multe i[n] cor[por]e hu
 mano p[er] q[uod] secundum plurimum non inueniunt
 m[em]bra ita extreme malicie p[ro]pter virtutem gubernan
 tem r[ati]o q[uod] ante q[uam] ad hanc extremam maliciam ve
 niant plerunq[ue] aut euacuantur aut corriguntur vt
 monstrat experiētia. Concordia affo[m] sumitur 4°
 primi cap[itulo] de cura putridaz i[n] generali.

Veritur vtz ante euacuatione[m] humoruz
 q[uod] sit a medic[o] expectanda dig[estio] qua[m] q[ui]onez
 sepate hic applico. Negatiue arguitur
 sic. Si sic esset nunq[ue] esset euacuanduz nisi i[n] de
 clinatione. p[ro]bis est falsuz. Et p[ro]bat p[ro]na q[uod] m[ater]ia n[on]
 est dig[est]a nisi i[n] statu r[ati]o declinatione igit[ur] n[on] e[st] eua
 cuanda: nisi i[n] statu r[ati]o declinatione. Sz i[n] statu si
 lentium habere melius e[st] igit[ur] r[ati]o. 2° sic nulla m[ater]ia
 n[on] reducibilis ad benignu[m] digerit a n[atu]rali calore vt
 p[otes]t digeri sz aliqua talis t[ame]n d[icitu]r euacuari: igit[ur] i[n] eua
 cuatio[n]e alicui[us] m[em]bra dig[estio] n[on] e[st] expectanda. Ass[er]t[ur] p[ro]
 bat: q[uod] ois dig[estio] est p[er] se i[n]t[er]ta a calido n[atu]rali digerē
 te sed disp[os]itio q[ue] acq[ui]rit i[n] m[ater]ia n[on] reducibili ad beni
 gnum non est a calido n[atu]rali i[n]t[er]ta. igit[ur] talis non
 est dig[est]o. Maior patebit infra. minor e[st] p[ro]bo q[uod] nul
 la dispositio oio corpori disconueniens r[ati]o nature e[st]
 per se a calore n[atu]rali i[n]t[er]ta. Sz quelibet talis dis
 positio i[n] m[ater]ia n[on] reducibili acq[ui]sita est disconueniē
 n[on] e[st] cu[m] oio talis m[ater]ia sit abicienda. igit[ur] nulla talis
 est a calido n[atu]rali i[n]t[er]ta. 3° sic i[n] nullius humoris
 euacuatione e[st] expectada dig[estio] q[ue] e[st] s[um]me aut super
 flue digestus sz sanguis e[st] p[er]fecte digestus r[ati]o colera
 supflue digesta. g[itur] saltē i[n] istoz euacuatione n[on] est
 expectanda dig[estio]. maior p[er] 3 r[ati]o minor est Auic. p[ri]ma

primi cap[itulo] de humoribus. Confirmatur: q[uod] t[ame]n
 sequeretur q[uod] coctum posset incrudari consequent[er]
 falsum: r[ati]o p[ro]bat p[ro]na. nam sanguis summe digest[us]
 posse fieri crudus sanguis igit[ur] r[ati]o. Ass[er]t[ur] p[ro]bat. n[on]
 posito q[uod] ille incipiat facere sinocam vt e[st] possibile
 i[n] principio illius morbi vbi m[ater]ia erit cruda r[ati]o n[on] ni
 si iste sanguis. igit[ur] iste erit crudus q[uod] tunc est sum
 me digestus. Quarto sic aliqua colera non cōple
 te digesta regulariter est radicatiue euacuanda. i[n]
 non semper est expectanda digestio. Ass[er]t[ur] p[ro]bat.
 r[ati]o suppono p[ro] q[uod] alijs paribus colera est facilioris
 euacuationis q[uam] sit flegma r[ati]o p[re]cipue colera me
 diocris ingrossicie. hoc supposito p[er] 3 q[uod] colera e[st] sub
 tilior r[ati]o n[on] ita viscosa r[ati]o subtilitate n[on] p[ro]hibente eua
 cuatione[m] vt suppono. 2° suppono q[uod] flegma summe
 digestuz potest regulariter operando a corpore e[st]
 radicatiue euacuari. 3° suppono q[uod] illaz dicamus
 regularem euacuationem per quam fit iuuamen
 tum sine notabili nocum[en]to r[ati]o sint socrates r[ati]o p[ro]
 In quorum primo nunc primo sit digestum flegma
 r[ati]o i[n] 2° naturaliter primo digesta colera. r[ati]o arguit
 sic difficilior euacuatur hoc flegma q[uam] colera. igit[ur]
 alijs paribus maius est nocum[en]tum i[n] eius eua
 cuatio[n]e q[uam] colere. Sit igit[ur] q[uod] per. a. sit maius no
 cum[en]tum r[ati]o arguo sic. naz immediate ate. a. erat
 maius nocum[en]tuz euacuare hanc colera[m] q[uam] n[un]c
 sit igit[ur] aliquā ante cum minori nocum[en]to pote
 rat colera hec euacuari q[uam] hoc flegma iam p[otes]t eua
 cuari sine notabili nocum[en]to r[ati]o immediate ante fu
 it incomplete digesta g[itur] r[ati]o. Quinto m[ater]ia apostema
 tis ante complementum digestionis est euacuanda
 igit[ur] r[ati]o. Ass[er]t[ur] p[er] 3 q[uod] i[n] augmento ponuntur reso
 lutua ad materiam euacuandam que t[ame]n n[on] e[st] di
 gesta. Sexto i[n] flegmatica non o[mn]i expectare cō
 plementum digestionis igit[ur] nec i[n] alijs. tenet cō
 sequentia: q[uod] flegma est difficile euacuabile r[ati]o assump
 ta est Auic. prima quarti cap[itulo] de cura flegmatice vbi
 dixit. Ego vero non diligo expectationem digesti
 onis r[ati]o lenificationis cum eis que diximus p[ri]us
 imo oportet vt euacuetur ex ea aliquid. Septio
 materia existente m[ul]ta a principio est euacuanda
 minoratiue ergo etiam eradicatiue: probatur con
 sequentia: q[uod] parte euacuata virtus est potentior
 super residuam. r[ati]o igit[ur] cum minori nocum[en]to
 ilius euacuationem tollerabit r[ati]o cum equali iuuam
 ento. Confirmatur materia existēte multa eua
 cuatur q[uod] maius est iuuamentum nocum[en]to sed
 illa existente pauciori nocum[en]ta sunt valde mino
 ra vt constat i[n] eius euacuatione r[ati]o equalia iuuam
 enta: igit[ur] a principio materia existente pauca
 euacuanda erit. Octauo flegmata cruda colericā
 cāntia sunt euacuanda igit[ur] non semper est expe
 ctanda digestio. Nono euacuatio debet prece
 dere digestionem vt prima quarti igit[ur] non sem
 per i[n] euacuatione est expectanda digestio i[n] op
 posito est ypo. i[n] affozismo. In ista questione
 faciam duos articulos. In primo declarabitur
 q[uod] est dig[estio] r[ati]o cruditas cu[m] suis p[ro]prietate. In 2° r[ati]o
 debet de quesito. Quātū ad p[ri]m[um] premittendum

¶ Aristoteles 4° metha^o hoc^o diffinit digōne. i. digestio ē pfectio in vno quoq; humido a pprio et nāli calido ex oppositis passiuis v^t p^riacētib^o passiuis. **¶** No. fo q^o hec descriptio a diuersis diuersimode intelligit. p^ro^o igit^r ponā alberti magni intellectuz cū eius im. pbatōe. 2° ponā illā q^o mihi videt verior ostendendo oīa q^o p^ruententer de digōe et cruditate dicunt scōm intellectuz meuz verificari. **¶** Dicit g^o albertus in hac diffinitōe pfectionē eē genus: et p^r eaz intelligimus pplementū dispōnuz humidi: p^r hoc at q^o dicit^r in vno quoq; humido. intelligitur subm digōnis q^o ē humidū. p^r hoc v^o q^o dicit^r a p^rio et nāli calido intelligit agēs p^r se digōne et ex i^o tēsiōe ad forme mixti introductionē vel suaz dispōsitionū pfectionez siue fuerit calor celestis siue calor generabilis. et dicit^r hic calor pprius q^o vere et d^r terminate tale pplementū in humido intendens. et hucusq; videt mihi albert^o optime dicere. S^z id q^o addit ex cōtraiacentibus passiuis vel ex oppositis passiuis fm mētez alberti importat dispōsitionem humidū a qua debet remoueri p^r digestionē et qua opponit nē mixti generādi vel complendi.

¶ Cū. n. humidū v^o digerī necessario aliquas h^z dispōes qbus p^riacet vel opponit nē mixti generādi vel p^rplēdi quaz remotio et deductio ad p^rplēmētum ē digō. s^z ipsum g^o qualitercunq; recedat hūidū a p^rueniēti dispōsiōe forme mixti. Si p^r nāle calidū ab illa dispōsiōe remouet et ducit ad dispōsitionē cū qua cōpleat illius hūidū p^rueniētia ad mixti formā hoc p^rplēmētū vocat digō. **¶** Hūic moduz salua tāti viri semper auctoritate nō video p^rformē aristoteli et aueroy. p^o ex illo sequeret q^o simpliciter calefactio erit digō. nā cū stet hūidū p^r frigiditātē recedere a complemēto intēto a nāli et pprio calore tūc seq^r q^o eius calefactio a nāli calore eēt digō

¶ Sequitur fo. q^o nō repugnaret rōni digōnis q^o eēt humectatio cū stet p^r nimia siccitatē humidū esse forme mixti incōueniēs. Et p^r p^ris nō p^rtinne p^rcederet ingrossando. Seq^r 3° aliq^o eē idigōez pp^r humidū defectū et paucitatē p^riaz in eodē. nā cū i^o digō dicat^r de oī tali in cōplemēto et multotiens ex paucitate humidū nō pōt viri^o p^rplete ad mixti formā ipsuz deducere. s^z si d^rficat stabit eē in digōnez p^r humidū paucitatē et sicci habūdātā. Seq^r 4° q^o esset possibile coctuz incrudari vt si cōpleat hūidū in calido et e^o incipiat infrigidari. **¶** Hūis et pluribus alijs motis v^t mihi aliter eē intelligēdā illā p^rticulā ex oppositis passiuis. p^r intellectu igit^r istius vltime p^rticule notādū ē nō oēm opationē calidi nālis in humido p^r quē sit forme mixti p^rueniēs dicit digōne vnde infrigidatio calefactio eliquatio et multe tales nō dicunt digōnes neq; merito hāz formaliter aliq^o dicit^r magis digestuz s^z humiduz p^rportioatū forme mixti o^z q^o a sicco t^reo et igneo patiat^r et e^o agat ita in mixtiōe vt merito istius cōsurgat in vtroq; p^rp^rlo q^o est qualitas fa media in humiditātē et siccitatē q^o d^r p^rplexio ad aliq^o tū illaruz magis declinās vt dixi prima primi ca^o de cōplexionibus. Cū igit^r humidū hoc mō patit a sic

eo q^o secū p^r actionē calidi nālis p^rmiscet ad p^rplexionez dicimus ipsuz digerī et passionē eius cōple^ri ex opposito passiuo. i. p^r actionē passiuū q^o est oppositū humido et illud in rei veritate ē siccū: ita i^o ponit^r hec p^rticula ad specificādū q^o p^rplementum passiois humidū ē digō: q^o nō oē q^o p^rplēmētū passiois facte a calido nāli ex passiuo opposito. i. per p^rmixtionē sicci q^o ē oppositū passiuū humidū. Et hoc mō sit exposita digōnis diffi^o ab aristotele posita. vt tū sciant^r multa q^o de digōne et digō p^rnter p^rcedunt sūt aliqua notāda. p^o q^o nō quelz generatiōne actio caloris nālis admixti ordinata est digō. nā applicato obo in q^o calor nālis pōt agere multoties. p^o eliquat^r et ante oīa supflūū terre stre sepatur q^o q^o p^rperionaliter p^runctū est nimū difficile esse ipsuz separi et sepatis p^rtibus aliā p^rez limitat calor p^r p^ruenienti ad digōnez recipiēdā. Et hoc vocatur a Commentatore subiectum stabilitum digestionē et illam incipit agere digerendo. **¶** No^o secundo q^o illi materie quam a principio limitat sibi calor naturalis tanquam digerendam non intēdit idem calor aliā coniungere que cum primavel eius parte ita misceatur vt inde sit apta sequi cōplexio prima a naturali calore in materia intēta s^z p^rosequitur miscendo partem huius materie secū dum finis exigentiam et complexionis prime in illa materia intente. **¶** Nota tertio q^o huius masse materie pars terrestris maxime tenetur a calido naturali tanquam fundamentum mixtionis. Et ideo non est amplius de natura caloris naturalis agere ad partem terrestrē separati sed pars hūida q^o fuit opportunum ipsam esse multam in principio propter facilitatem mixtionis continue vsq; ad certum terminum paulatim a naturali calido dissoluit^r et residuum continue magis et magis a sicco secum coniuncto complexionaliter patitur. Et hec est causa quare omnium mixtorum que p^r digestionem generantur p^rincipia sunt humida et post generationem proceditur exsiccādo vt in plātis et animalibus licet inspicere et in materialibus et lapidibus. **¶** Nota quarto q^o postquam elementa cum certo modo mixtionis et proportione sunt cōiuncta. ita adinuicem vt certa sequat^r complexio non oportet per simplicem alterationem quamcūq; illam complexionem permutari in gradu verbigrā. Caro habet certam complexionem stāte isto mō mixtionis. et hac elementorum proportione q^o nunc est licet ergo aqua sibi vel alia res quantumcunq; humida appromaretur stante ista elementorum proportione et modo mixtionis et constante forma substantiali complexionalis humiditatis sequens hunc modum mixtionis cum elementoruz tali proportione nec intenditur nec remittitur licz intendatur humiditas elementaris que est in carne. hinc est quod dicimus multotiens aliqua humectari qualitatiue sed nō substantifice. **¶** Nā hūiditas complexionalis est illa que vocatur substantifica quia ab illa magis esse forme in materia pendet immediate q^o ab humiditate elementari.

hific

Non solum qualitatis primarum gradus concurrunt
 ad preparationem generandam: sed plura alia que dixi prima
 causa de preparationibus in principio. per se quod impossibile
 est aliquem humectari vel qualitatively vel substanti-
 ce. per 3° quod ethica 3° species est incurabilis quo ad sicci-
 tatem. per 4° nullam malam et perennem preparationem siccam con-
 firmatam esse curabilem et que dicitur dici confirmata. et que non
 quanto quod potest aliqua mala pro se sicca curari et non
 esse confirmata. Quorum difficultatem Galenus inuit 6° de
 regimine sanitatis 3° cum dicit qualitatem autem aliqua sic-
 ca egritudo est doctrinaliter habet cognitionem que scrip-
 ta est in de marasmo. i. tabe lege non semel vel bis nec
 transcurras sed ad discendum et attendendum mente versus quod
 quod eorum que dicta sunt. Ex his ulterius sequitur omnem di-
 gonestem precedere ingrossationem hoc modo sumendo digonem
 nem respectu eius quod digerit siue illa prepet ad formam
 mixti terminati siue non habet alias super priam primam lo-
 ques de digone ad modum medicorum dixerit aliquam
 digonestem precedere subtilitatem. Sequitur et quod impossi-
 bile est coctum eo remanente eiusdem species in crudari. Nam
 nullus calor habet humidum dissolutum eodem modo remit-
 tere humectando: sicut est in dissolutum cum exiccatione
 copulata siue sit calor naturalis siue accidentalis. Ex re-
 tui cocta corrupta statim generari crudum et ex sanguine
 statim generari chylum crudum. non tamen ita quod sanguine ex-
 te in se cum ad chylum convertit acquirat tales dispositiones:
 quales in chilo reperiuntur in epate cum ad sanguinem
 convertit. Sequitur et omnem in digonem siue cruditatem
 esse propter calidam impotentiam que aut sequitur calidam effectum
 aut humidam abundantiam vel resistenciam ut Aristoteles
 vult expressisse locis allegatis. 3° principaliter quod
 ad istum articulum notandum hic quod habet notio digonem
 valde equivoce quod non accipit hic terminus proprius
 me ut importat preparationem passivam humidam a sicco
 per eius preparationem cum eo factam a calido naturali res-
 pectu illius quod principalissime tale calidum ut sic intendit
 verbi gratia. Calor preparationis epatis ut calor pro toto gene-
 rativo humorum intendit sanguinem coleram: flegma et melleam
 secundum mentem medicorum. Sed inter istos humores princi-
 palissime sanguinem intendit preparationem. igitur passivam
 humidam a sicco secum a calido naturali mixto respectu illi-
 us dispositionis humidam quam intendit iste calor in sangui-
 ne est proprie digestio. nam vere preplet ultimam
 caloris intensio. 2° sumis magis large ut importat pre-
 parationem passivam humidam a sicco secum commixto secundum
 aliquem finem per se intentum a naturali et pro pro calido siue
 ille sit principalissime ab illo calore ut sit intensus si-
 ue non principalissime et hoc modo dispositionem humi-
 di in flegmate naturalissimo genito ab epate que est ac-
 quiritur in preparatione sicci sui preparationis dicimus digonem
 Et sicut est dicendum de humido colere et humido melleo
 et hoc modo nullus humor naturalissimus in specie sua ge-
 nerat aut pro superflua decoctione aut pro diminuta quod
 aut dicitur prima primi flegma per diminutam et
 colera pro superflua digonem generari intelligit in prepa-
 ratione ad digonem in sanguine ab epate intendit. 3° su-
 mis digonem magis large putat est preparationem talis passio-
 nis humidam a sicco non solum respectu eius quod pro se in-
 tendat naturalis calor: sed et respectu eius quod pro accis intem-

dit sicut verbi gratia digonem secum et urine et humorum malo-
 rum non convertibilium ad benignum in qua plurime si-
 militudines cum natura membrorum acquirunt ut sumis pro-
 stico pro pro merito ultimo. Et dico calorem pro accis intem-
 dere tales dispositiones quod non intendit eas nisi pro discor-
 uentem dispositionem in paciente repta. 4° modo sumi-
 tur digonem pro omni preparatione humidam siue a calido natu-
 li siue accidentaliter siue a quocumque alio completa in res-
 ad aliquod opus faciendum. Sicut laterem dicimus co-
 ctum aut crudum et cibos elixos aut assos et humorem
 subtilitatem vel incisum dicimus digestum. nam later co-
 ctus est proportionatus muro construendo instanti et ci-
 bus esui et humorum expulsionem et omnes isti modi qua-
 tuor possunt sub analogo diffinitionis posite ab Ari-
 stotele quodammodo analogice reduci et tangunt 4°
 methicorum ab Aristotele. Sed preter istos modos
 medici transumpserunt nomen digonem ad varias
 secundum diversas maneries transmutationis unam: quam fa-
 cit virtus in materia benigna. Et aliam quam non fa-
 cit nisi propter materie malignitatem. Et quod magis be-
 nigna que digerit quod parat ut convertat in subst-
 tiam nutriti ut sanguis cum sit humiditas. Ita quod
 convertit ad hoc ut sit instrumentum perveniens opera-
 tioni virtutum naturalium et animalium cum ex sanguine
 sit spiritus aut sperma: ideo digonem in iuvatione An-
 tuz disunctione descripsit dicens quod digonem est puer-
 sio humiditatis in essentiam aptam operationi virtu-
 tum in ea transmutationem facientem vel complexio-
 nem que conversioni nutrientis in effectu est compe-
 tens. Sed quod magis est maligna quod habet magis convertibi-
 lem quod habet malignitatem incorrigibilem ita quod ad
 benignum non possit humorem reduci. ideo etiam
 digestionem in nocivum descripsit cum distinctione
 scilicet digestio in nocivum aut est illud quod est sta-
 tim dictum de iuvatione aut eius preparatio ad
 expulsionem: verbi gratia. Subtilitatio si impediens est
 grossitudo incisio si impedit viscositas et sic ultra
 et constat quod capiendo digestionem pro digestionem in iu-
 vatione ut dicunt medici in multis differt a digesti-
 one proprie accepta secundum philosophum et in multis p-
 uenit. Conuenit primo quod utraqque fit a calore na-
 turali. Conuenit secundo quod utraqque est alicui forme
 mixti conueniens. Sed differentia est quod non omnis
 digestio ad modum loquendi philosophorum est di-
 gestio secundum medicos. nam complementum quod
 acquiritur humidum nutrimentali cum in substantiam
 nutriti convertitur non dicitur apud medicos
 digestio sed nutritio. Apud vero philosophos
 dicitur proprie dicitur secundo quod secundum medicos
 digestio est transmutatio sed secundum philosophos
 digestio est terminus transmutationis. Ex quo
 sequitur. Tertia differentia quod secundum medicos
 dicimus aliquid diminute digestum aliquid mani-
 feste aliquid complete: sed secundum modum lo-
 quendi philosophorum solum complete digestum
 cum digestio sit ipsum complementum. Quar-
 ta differentia quod secundum medicos digestio est tam
 acquisitio modi sube quod preparationis cuiuscumque si-
 ue in humiditate siue in siccitate siue liquiditate

4us

nota

de digestionem

via inter dig-
apud medicos &

ple
 ple
 op
 ta
 um
 pas
 per
 Et
 po
 er
 rat
 go.
 nul
 epa
 cle
 itat
 hoc
 um
 Ho
 at si
 nte
 vel
 cor
 a
 s
 ecum
 n il
 asse
 do
 Et
 alis
 hui
 orin
 foz
 do
 gis
 tur
 e p
 a
 pla
 us
 ne
 ant
 xio
 ac
 rbi
 isto
 e q
 un
 ten
 te
 se
 uz
 icz
 car
 au
 ui
 an
 en
 ub
 ifia

nota

siue grossicie s3 s3 phos e solū comple^m passionis hūdi a sicco tereo secū pūcto p actionē clidi nālī
 Ex ista quarta seqnē multe alie. pma q digestū s3 modū medicorū pōt incrudari. 2° qz nō sp i iuuatiuo vel nocitiuo pcedit digō s3 modū medicorū in grossādo vt dixi pria quartū ca^o de vtutibus. 3° qz cruditas digōni oppōita s3 medicos multotiēs ē ex habūdantia caloris aut siccitatē quorū nullū est in digōne de qua loq̄t phs ppe vel cruditate. Ex hīs plures alie assignari possent. Ultimo quo ad istū articulū memorādū q in digōne nocitiui nō solū remouent maligne dispōnes mē p̄hibent ei⁹ expulsionē vt calor grossicies viscositas ꝛc. S3 ac grīf p illā pprietas currens merito cuius virtus mēbroz pōt talē mām alterare alteratiōe mouēte exterius vbi prius nō poterat. ita q humor multotiēs ingrossatus in hac digōne fit tñ faciliōz ꝛ pa tior expulsionē pp hāc pprietatē acq̄sītā. In titulo igit qōnis nostre intelligam⁹ de digōne ad modū loq̄ndi medicorū in nocitiuo nō reducibili ad benignū. Ultimo nō. q s3 varietatē tenoris digōnisvariantē modi cruditatē q ē p̄cipalissime op pōita digōni. nā s3 ppriū modū loq̄ndi phoz oē humidū nō cōplete passuz a sicco terreo p calidū nāle ē crudū. si ē ita possibile s3 fm modū medicorū oē receptibile alicuius spēi digōis ea carēs aut eius cōplemēto pōt dici crudū siue aliquo modo passū fuerit siue nō Scio q plurime alie res hanc mām circōstāt. S3 p loco satis video dictū eē.

nota

Venio igit ad fm articulū. Quātū igit ad fm articulū sit hec prima distinctio mēz peccātū q debēt a corpore euacuari qdā sūt in vijs ductuū vel valde vicine illis qdā vō remote. exēplū primi vt p̄tēte in stō vel i intestinis. Exēplū si vt p̄tēte in venis post epar. 2° distinctio talū materiez qdā si valde permixte cū iuuatiuo qdā nō. 3° distinctio materiez talū qdā sūt cōes qdā pprie. Et intelligunt hic mē ille esse cōes q nō dāt morbo specifi caz denoiationē: nec sūt ille q p̄cipaliter peccāt s3 cū p̄cipaliter peccātib⁹ ipse vel sibi similes in ueniunt male morbū augmētātes ꝛ p̄cipue febrē sicut flēata in stō ꝛ intestinis inuēta. Quarta distinctio mēz talū qdā ē sāguis qdā ab eo diuersa

Quinta distinctio humorū alioz a sanguine: qdā si sanguini valde permixti ꝛ cum flobotomia educi biles cū sanguine faciliōz qdā nō. Sexta disti^o dictaz mēz qdā sūt furiose qdā nō ꝛ per furiosaz intelligo mām furiosā largo mō supra exposito.

Septia disti^o euacuationū qdā sit pharmaco exsoluēte qdā alijs modis. s. flobotomia pharmacia lenitiua balneo scarificatiōe vel plurimis alijs mōis.

Octaua distinctio euacuationū qdā ē eradicationē illā per quā talis mā morbi ita a corpore educit. vt morbus remoueat per minoratiuā vō illam per quā pars materie morbi educit ꝛ nō totalis vel tanta vt inde morbus remoueat. Prima suppositio materia pp̄inqua vijs ductuuz vel in ipsi vijs existens quāuis nō sit digesta multotiēs tñ si

ne notabilis nocumento pōt educi. Secunda suppositio. In euacuatione materie indigeste cūz farmaco solutiūo virtus debilitatur ꝛ residuum maligni cūz bono permiscetur ꝛ illius residui digestio propter agitationem impeditur ꝛ benignum i malignum couertitur vel si hec non fiant tamen ap̄ta sunt hec nocumenta ad totalem euacuationem sequi. ista patent ex supra dictis ꝛ potest colligi p parte quarta primi cap^o quarto dum dicit. Omnis preterea medicina que ventris est solutiua cū nō ipsū soluit aut soluit s3 nō id qd est matuz mouet humorem quem debet soluere ꝛ debilitat ipsū in corpore superat ergo corpus ꝛ couertuntur ad ipsū humores alij. Tertia suppositio nulla euacuatio quā est melius dimittere q̄z facere est regularis hoc patet de se. Quarta suppositio nulla euacuatio que fit cum forti indicatione ad oppositum est regularis hoc patet de se ex mente doctorū

Quinta suppositio q materia colerica faciliōz est euacuationis q̄z alij humores per farmacūz solutiūuz alijs partibus. patet qz euacuatio ante digestionem in tertiana est minoris erroris q̄z in alijs vt quarta primi cap^o de cura tertiane: ꝛ non nisi ob istam causam ꝛ qz fortiori medicina indigemus i alioz euacuatione vt quarta primi c^o. quinto. Cum dicit illis vero qui stantes bibunt aquas et habentibus splenes fortes medicine sunt necessarie. Sexta suppositio materie in venis exites facilius alijs partibus euacuantur pharmaco solutiūo q̄z exites in medijs regionibus aut iuncturis patet quarta primi ca^o tertio. Septima suppositio materie febrū complete digeste que sunt aut in venis aut in toto ambitu sunt regulariter deductis alijs ipedimentis pharmaco euacuāde si natura non euacuat. dixi notanter in venis aut ambitu totius existentis qz ille que sunt in a postemate ita ad sanem deducte non sunt pharmaco solutiūo euacuande. Et dixi deducto impedimento. Nam esto q materia esset digesta tamen stat propter multa alia eius euacuationem non debere fieri pharmaco solutiūo perventrem vt sumis. quarta primi ca^o 4°. Suppositio hoc modo intellecta patet ex commēto fo ꝛ primo huius particule. Octaua suppositio alijs partibus maiora sunt nocumenta exhibitio nis pharmaci solutiui materia existente multum digesta ꝛ in morbi augmentatione licet in complete q̄z materia existēte cruda hoc patet sicut supra diximus de cibatione. nam impeditur operatio nature q̄ ē valde velotioz q̄z p^o erat ꝛ sic mai⁹ fit ipedimentū. Hīs ḡ hit h sit p^o 2°. In aliqua euacuatione mē ppe n̄ furiose ppe ꝛ cōit electiue n̄ ē expectāda digō h p3 p^o i egritudine sāguinea cū mā p flobotomia euacuat a p̄ncipio sine notabili nocu^o. p3 2°. de mā in vijs ductuū exite vt sūt mē cōes in febribus vbig. feces ꝛ flēata in intestinis exitia. p3 3° de mā apātis incōplete digesta fm partem euacuanda per emplm cuius pars est resolutiua. ꝛ tales euacuationes sunt lenificationes nature clisteri aut medicina lenitiua in p̄ncipijs febrū.

2° p^o: aliqua mā i venis remota a vijs ductuuz
exis nobilis q̄titatē nō furiosa pōt a cor^o cū nota
bili iuuamēto r sine notabili nocumēto educi p
medicinā solutiua. Esto q̄ non esset p̄plete digā.

Conclusio p̄bat mā flēatica cū istis p̄ditionib⁹
pōt cōplete digesta educi p̄ farmacū solutiua sine
notabili nocumēto. igit colica poterit añ cōplemē
tū digōnis eiusdē sine notabili nocumēto educi:
tenet p̄ha: q̄ in certa p̄portioe ē difficilīus flēaticā
educere sūme digestā q̄ colericā r in nulla p̄por
tioe ē difficilīus educere sūme digestā colericā q̄
nō sūme digestā vt deductū ē in vno argumēto añ
oppo^m. 3° p^o ē vna soppō supraposita. Cōfirmat
mā flēatica sūme digā i iūcturis pōt sine nobili no
cumēto p̄ farmacū educi vt dicit suppositō. 7° igit
flēatica in venis añ p̄plemētū digōis cū minoris
sit difficultatē talē euacuare q̄ illā q̄ ē in iūcturis
s̄z supponē vna. 3° p^o p̄state virtute generaliter
vbi p̄ expectationē digōis magnū iminet piculū
deductū alijs ipedimētū mā ante digōnē ē euacuan
da. Ista p̄clusio ē p̄ mēte auctoz q̄ q̄n ē multa vel
furiosa vel currēs ad principale mēbz intrinsecū
apostemādū vel aliud notabile mēbz a principio
p̄cipit euacuationē. 4° p^o mā exite notabil⁹ q̄ti
tatē vincibilē a virtute r ex vias ductuū educēda p̄
farmacū nō furiosa p̄prie vel cōiter imo v̄silit a v̄
tute supabilis añ ex euacuationē p̄ farmacū ē ex
pectāda digō. ista sit p̄ mēte y. r diuz aucto. 5° p̄
clusio ois eductio mē indigeste ex vias ductuum
exitē notabilis q̄tittatis p̄ farmacū solutiua facta ē
irregularis. ista patēt ex mētibus doctoz. Cōtra
aliqua talis sit sine notabili nocumēto r cūz nota
bili iuuamēto igit aliqua talis ē regularis. 6° p^o ē
2° p^o huius qōnis hic dicit negādo p̄ha. 7° ad
hoc vt aliqua dicatur regularis requiritur q̄ sit
melius eā facere q̄ nō facere. mō in casu 2° p^o nis
melius ē eā dimittere quousq̄ p̄plete digerat vt di
cit 4° p^o: q̄ ita dimittēdo sit equale iuuamētū cū
minorē nocumēto q̄ fiat eā euacuādo r nō dimit
tēdo p̄plete digeri. 6° p^o p̄babiliter ponit p̄ oēs
expositores l̄z mā in principio sit magis indigesta
r difficilioris euacuationis q̄ i augmēto tñ euacua
tio mēi in augmēto vt plurimū ē magis coacta q̄
in principio. p̄ha ps p̄z: q̄ in augmēto mā ē magis
digesta. 2° p̄bat: q̄ nocumēta istā euacuationē sei
quētia sūt valde maiora in augmēto cū. n. tñc mā
sit malignior disp̄sa p̄ corpus magis alios humo
res malignabit. Itē q̄ tñc virtus ē debilior. Item
q̄ ex talī euacuationē velox opatio bone mē impe
dit. tñc. n. veloci⁹ digerit v̄rit⁹ vt dixit q̄nta suppo
r hec ē mēs y. 2° p̄tula illo affō. in instantibus mor
bis r. 7° p^o l̄z mā venenositate aut furiositate
p̄prie dicta peccās si in principio eradiciue eua
cuāda plurimū: tñ cū euacuationē faciēda p̄ mē
multitudinē nō p̄ furiositate p̄prie dictā v̄z in p̄n
cipio euacuationē fieri minoratiua. Idec 2° quo ad
oēs p̄tes colligit plene prima 4° c^o de cura putri
daz in generali r ex cā. nā mā exite furiosa p̄prie
dicta furiositate si dimittat p̄ notabilis maius ē

piculū in dimissioe q̄ in euacuationē. S̄z cū mā est
multa nō peccās ista speciali furiositate aut vene
nositate p̄te dimissa nō ē tñ piculū q̄tū in euacua
tioe: s̄z cū mā ē multa nō peccans hac furiositate
spāli aut venenositate p̄te dimissa: nō ē tñ piculuz
q̄tū iminet in v̄teriori euacuationē. Ihs igit ha
bitis respondet ad argumēta ante oppo^m. Ad
primū negat p̄ha. Et dicit q̄ ille afforismus. 2° p̄t
cule vult nos silere in statu q̄n nos sumus certi q̄
nā nō faciet crisi. Ad fm negat minor. Ad p
bationē dicit q̄ v̄sipo p̄ accūs ad sensū datū in qō
ne a calore nāli intēta ē digō. Et hoc patuit in p^o
articulo. Ad 3° p̄cedit q̄ aliqs humor p̄ supflu
am digōnez factus ē crudus nō cruditate opposi
ta illi digestionē p̄ quā erat supflue digestus. vnde
carnes min⁹ cocte cū a stō recipiunt sūt cib⁹ cru
dus respectu c̄bili generādī. Ad p̄firmationem
p̄z q̄ coctū nō pōt in crudari cruditate opposita il
li digōni ad sensū philosophoz s̄z bene cruditate
opposita alteri digōni. p̄z ē loq̄ndo ad modū me
dicoz nō esse incōueniēs. Ad 4° p̄z q̄ nō valet
hoc argumentū istius colere euacuationē ē faciēs iu
uamentū notabile sine notabili nocumēto. igit est
regularis s̄z ōz q̄ melius sit eā facere q̄ dimittere
q̄ nō ē hic. Ad 5° p̄z q̄ nō euacuat farmaco ex
soluēte per cuius agitationē multiplicat humor i
toto de illa dixi in conclusione. Et intēdit y. in lit
tera. Et p̄z q̄ similitudo nō valet. Ad 6° p̄z auct.
loqui vbi mā sit multa q̄ minorāda ē a principio.
Ad 7° negat p̄ha. Ad p̄firmationē negat añs.
Ad 8°. dicit q̄ illa flēata sunt in vijs ductuum
Ad 9°. dicit q̄ in euacuationē p̄ flobotomiā nō sep
ē expectāda digō: mō hic nos loq̄mur de euacua
tione p̄ farmacū solutiua r auctoritates gal. r aut.
nō sūt nisi de flobotōia vel ēt de euacuationē cōium
mēz q̄ aut sunt in vijs ductuum aut digeste r.

Lum medicari. Bal. commētā
do hunc affōm
facit tria. p^o exponit duo vocabula. 2° verificat cō
clusionēs affōi. 3° docet quomō iste afforismus inue
niat 2° ibi. q̄ sūt huius. 3° ibi. hic at afforism⁹. De
prima dicit duo. primū ē q̄ ypo. cū dicit medicari
intelligit euacuare cū medicina laxatiua. 2° est q̄
hoc nomē furiosa sumit trāssūptiue. nā animalia
cū ad coitū furisūt p̄pter p̄cupiscētiāz nō possunt
in eodē loco q̄scere r mouent de loco ad locū. ita
igit inueniunt qdā humores q̄ mouent de mēbro
ad mēbrū r nocēt infirmo nō permittentes eū q̄
scere s̄z perturbātes nature opatioez: r isti p̄pter
similitudinē dicunt furiosi. Iā q̄ q̄ medicinarū
educētū p̄ ventrē qdā dicunt lenitiue qdāz lubri
catiue. qdāz labificatiue: qdāz at dicunt laxatiue v̄l
solutiue r iste sunt q̄ per eaz virtutē habent deter
minatū humorē euacuare alterādo ipsuz ad inte
stina vel stomachū trabēdo: sicut turbit flegma: sca
monea colerā. Et de istis intelligit y. vt dixi i affōi
expositione. Iā 2° illud qd supra dictū ē q̄ du
pliciter dicit mā furiosa hic at apud gal. sumit p̄
mā furiosa p̄prie licet de in p̄prie furiosa ē v̄sicef.

Qui sunt huius. Hic verificat conclusiones. Et p^o quartā. 2° primā. 3° qntam. Sz tertā relinqt intel lectā in primā: 7 2° pars incipit ibi statiz. Si at qe scāt. 3° ibi: bene at. De prima dicit q humores q sunt furiosi mō dicto debent euacuari supple nō expectādo digōnem: etiā si oporteat p farmacū so lutiū. Et cā p3 ex dicit qz si dimitterent imminēt piculus magnuz qd per eoz euacuationē euitatur Et nō qhuius mā eradicatiue euacuāda est ppea q in parua quātitate etiāz imminet piculū. Et in telligat deducti alijs indicationibus excepta mate riei in digestiōe ad opposituz indicatibus. nā si vir tus esset ita debilis vt euacuationē tollerare non posset nō sūt euacuādi. Si autē qescāt. Probat hic primā 7 scōdaz conclusiōez simul: 7 diuidit i tres nā primo pbat eas. 2° limitat conclusiōē primā. 3° oñdit a qbus causis fiat digō: 7 a qbus euacuatio materiei. 2° ibi. Cū tā nā. tertia ibi. Nos autē. q prima dicit parte. dicit p^o q si humores qescāt in d terminato mēbro vel pluribus ibi inhabitatibus 7 se nō moueāt nō sūt mouēdi medicaminibus. s. la tatiuis quousqz maturent. nā ex hoc dat intelligi q cū sint maturi sint euacuādi. Et cū dicit nō sūt mouēdi medicationibus añqz maturent qz tūc sūt crudi. Iste sic pbantur Tūc d3 fieri euacuatio electiue 7 nō ante cū nā nos adiuuat in expellen dis humoribz bene sz qñ humores sūt digesti: nā nos adiuuat in humoribus expellēdis bene 7 nō ante igit sunt tūc mouēdi 7 nō ante: Ad aior sup ponitur 7 minor p3: qz hoc tpe qñ. s. morbus ē ma turatus. i. mā morbi digesta: nā qñz abscondit hūo res illos a corpe expellēs eoz superfluitates q sūt nociue 7 cē morbi. Et hoc eodē tpe solet accidere crisis 7 supple ita accidit vt in pluribus: igit hoc tēpore nā bene nos adiuuat in expellēdis humori bus. Mō igit q motiū ad oñdendū q mā est eua cuāda regulariter post digōnez ē qz nā ante nimi um in eis expellēdis laboraret cū tunc nō habeat super talē mām expellendā puenientē pportione Sz cum maturata ē natura pōt faciliter expellere vt notat crisis q solet plurimū tali tēpore accidei Et no. Ypo. cū vrina trāsmissa qñ mā est digesta 7 nō est qñ est crudissima. Cū tamen mā. nūc mo dificat primā conclusiōē dicēs q mā existēte dige sta. Si nā mouet ad crism perfectā faciendā non est a medico euacuanda. Sz si nō mouet perfecte ad crism tunc post digestiōē debet medicus illā euacuare vt fiat crisis ppleta vtroqz pcurrente 7 natura 7 medicina. Nos at. oñdit a qbus cāis fiat 7 digō 7 euacuatio dicēs q i libro de virtutib^o oñdit q cuiuslibet mēbrū nā h3 quatuor virtutes attractiua attrahentē puenientia: digestiua 7 corru pentē 7 digerentē retentiua 7 expulsiua q expellit superflua nociua. Et idē oñdit in alio libro q me dicina solutiua attrahit sibi similia. Nos igit pri^o ex hijs edict colligi q digō fit a nāli virtute attrac tiua mēbroz. Euacuatio at exhibitio pharmaco fit p currete virtute attractiua medicie 7 virtute expul siua mēbroz. Nos 2° q medicinā attrahere sibi

similia nō ē intelligēdū de similitudine pponali. Nos euforbū calidū exns attrahit flegma qd est frigidū: 7 ita colloqntida. Sz similitudo de qua hic loqmur ē quedā pportionalitas 7 cōuenientia in forma specifica: qz talis currit ppietas iter am bo vt medicina possit per suā ppietatē humorem ad se trahere. Bene at. Oñdit qntā affōi pclu sionē di. q ypo. bene adiuuat nos cū dicit q non multū sint furiosa qd p experientia ē manifestuz. Hic afforismus. In hac tertia parte cōmēti facit qd dicitū ē 7 p3.

Orum que egerunt. Ypo. in pnti affō intēdit do cere per q signa cognoscit pueniēs qz titas purgatiōis: 7 diuidit i tres partes pri^o remouet vnū qd videt prima frōre magis p si derandū. 2° ponit principalia ad debitā quātitatē significādā. 3° remouet dubiū. 2° ibi. Sz vt egerūt ibi 3°. Et vbi oz. In pria parte vult istā conclusiō nez ad cognoscēdū purgationez esse debite quāti tatis nō oz medicū p si derare absolutaz humoris euacuatū quātitatē pbat in oi morbo in quo humor est euacuandus nulla ē quātitas absoluta humoris per quam vt sic significamus puenientē esse quāti tate purgatiōis vt significare possumus igit illa nō est p si derāda. Ad p3: qz quacunqz quātitate data debite materie purgāde stat sub illa quātita te euacuari humorē nō euacuādū 7 sic euacuatio nē factā in illa quantitate nō esse pueniētez. Cir ca qz ptē nō q quātitatē euacuatōis eē puenientes pōt dupliciter intelligi. vno^o qz euacuatio sit bo na p infirmo in quātitate illa. s. qz euacuatio sit suf ficiēs ad humorē peccātez totū vel quasi euacuā dū q euacuari d3 7 isto^o s. euacuatōis quātital nō tūc dī pueniēs s3 sufficiēs. Ad ppo^o in isto affō nō ponunt signa sufficienti s3 pueniēt mō prio s3 que modū quātitas absolute cōsiderata nō h3 illaz significare s3 bene bec tria q in fa conclusiōe affōi ponunt. Nos 2° q per ea q egerunt intelligunt qñqz sola emissa per secessū 7 per anū qñz vō po nunt oia q a cor^o emittunt qualitercūqz siue vomitu siue stomotomia siue fluxu mēstruozuz et sic de alijs. 7 hoc mō sumit hic. Nos. 3° p multitudines ypo. intelligere quātitatē in se p si deratā sine p iunc tione qualitati 7 alioz 7 ita vt dixi nō per se signifi cāt supra puenientē quātitatē euacuationis. Et iō ad habēdū signuz talis puenientē quātitatē nō oz cō siderare per se quātitatē hūoris egesti. Nos 4° q exeuntia sua quātitate multoties significāt aliquas dispōnes vt cortices intestinoz grossi vlceris signi ficāt magnitudinē 7 qd sit in grossis itestinis vuz tñ talis quātital in se p si derata nō pōt esse signū cō ueniētis quātitatē euacuatōis. Et iō Alu. 2° 4° p^o c^o accntia 7 significatiōes cū dicit q exeuntia signifi cāt sua quātitate nō p dicit huic loco qz hic vult y. quātitatē exeuntiaz nō p tractā ad quātitatez determi nati humoris nō posse significare pueniētē quāti tē euacuatōis s3 bñ pōt alia significare 7 ita solua tur dubiū qres vtz in euacuatōe p si derāda sit quātitas

titas egestoz. dicendū enī q̄ sic. s̄z nō tāq̄ signuz
 se solo potens significare quantitātē cōuenientiaz
 euacuationis. S̄z vt egerant. 2° cōclusio affo
 risini ē ista ad cognoscendā euacuationē eē conue
 nientis quantitātē ōz p̄siderare qualitātē egestoz
 ⁊ bonā tollerantiā ⁊ p̄ferentiā. ⁊ p̄robat sic illa
 sunt cōsideranda p̄ que cōprehēdit euacuationē
 cōuenire ⁊ nō supfluere ad hoc vt cognoscat quā
 titas cōueniens euacuationis. s̄z vnū q̄d̄q̄ horuz
 triū ē hui^o mōi igitur ista sunt p̄siderāda. Vult
 igit in sūma ypo. q̄ hec sunt tria signa p̄siderāda
 ad cognoscendū q̄ euacuatō est quantitātis pue
 nientis. p̄mū est qualitās hūoris. i. nocibilitas tal
 vt sit dignus euacuari. 2^m signū est p̄ferentiā q̄
 infirmo p̄ferat. 3^m signū ē q̄ bene tolleret ⁊ hoc si
 gnificat nō supfluere euacuationē. quō aut̄ disse
 rant p̄ferentiā ⁊ bona tollerantiā dictū est afforisi
 mo. 2°. Mō tñ q̄ qualitās quedā ē sp̄alis quedā
 generalis. Et de vtraq̄ p̄tinet afforismus veritatē
 nā si cōphendo humorē esse nociuū ita vt si dign^o
 euacuari cōprehendo eius euacuationē esse con
 uenientis quātitatē q̄ conferre iuxta dicta in. 2°
 afforismo. Mō. 2° q̄ vnū q̄q̄ istoz triū signoz
 significat per se puenientem quantitatem euacua
 tionis nullū tñ eoz per se nec oīa tria significant
 sufficientē quantitātē euacuationis. stat enī eu
 cuari humorē talē qualē ōz ⁊ p̄ferre ⁊ infirmū be
 ne ferre ⁊ tñ nō esse cōpletā euacuationē. Mō
 3°. q̄ nō ōz in oī puenienti quantitāte euacuatōis
 cōcurrere hec tria signa. Mā stat eē cōuenientem
 quantitātē euacuationis ⁊ infirmū nō bene ferre
 .i. sine nobili nocumēto vt p̄z de euacuatione vsq̄
 ad sincopim. s̄z ista signa bene significant pueniē
 tiā euacuationis ⁊ vnū q̄d̄q̄ eoz per se. Mō. 4° q̄
 ad cognoscendum sufficientē quantitātē euacua
 tionis vltra hec tria ponūtur alia signa vt scitis d̄
 qua dicit p̄ricula 4° illo affo. q̄cūq̄ i farmatijs. s̄o
 n^o de quo dicit auic. 4° p̄mi ⁊ mutatiōes egōnū
 q̄ hic nō ponunt q̄ nō sunt p̄ se signa significātia
 pueniētē quantitātē euacuatōis cū vnū quodq̄
 illoz possit esse quantitās purgationis exitis con
 uenientis ⁊ eadē exite in pueniēte. Mō q̄nto q̄
 bona tollerantiā significat quātitatē euacuatōis
 q̄ significat nō euacuari nobiliter. S̄z p̄ferentiā
 significat euacuari malū nō euacuato bono nota
 biliter ⁊ sic ambe significant euacuari maluz non
 euacuato bono notabiliter. S̄z tu hūc mod̄ intro
 ductionis afforismi p̄sidera differre a cōmuni ex
 pōne modernoz. Dēs enī dicit ypo. hic velle poi
 nere signa sufficienter quantitātis. dicit. 2° q̄ i p̄
 ma p̄clusionē vult q̄ q̄titas nō sit p̄sideranda p̄
 se ad cognoscendū sufficientē quantitātē euacua
 tionis. sed tūc videt̄ mihi q̄ ōz dicere eodē modo
 q̄ nec tollerantiā nec p̄ferentiā nec qualitātē p̄side
 rare ōz cū nullū istoz hoc sufficiat significare. Itē
 vt videbit̄ in cōmēto Gal. intētionē ad quā me ex
 pono comētas Et vbi op̄z. Remouet hic du
 biū ⁊ diuidit̄ in duas. qm̄ p̄mo remouet vnū sc̄do
 aliud exprimi d̄claratōe p̄sequēs. ibi. 2°. ⁊ hoc face

re. In p̄ma pte intēdit̄ istā p̄clonē q̄nq̄ pp nei
 cessitatē infirmus est euacuādu vsq̄ ad sincopim
 p̄batur q̄nq̄ ex tali euacuatione euitat̄ mortis pi
 culū igit̄ ⁊c. Assūptū p̄batū ē ex multis exp̄ientijs
 ⁊ patebit̄ ex notatis. Mō igit̄ primo q̄ inueniū
 tur ista vocabula sincopis lipotomia defectio ani
 mi defectio virtutis. Et sunt p̄pinqua in significā
 do iuxta modū loquendi medicoz. Mā lipotomia
 d̄ defectus animositatis. sicut animi defectio in
 latino ⁊ est cū corde retrahente multū sp̄itū def
 ficit magna p̄s audendi. imo hoīes cū difficultate
 ambulant s̄z tñ nō tollit̄ maior pars opationū sen
 sus ⁊ motus defectus aut̄ virtutis significat oēm
 nobilem virtutis vitalis puitatē. S̄z sincopis alio
 mō a ga. describit̄ ⁊ alio mō ab auic. nā a gal. d̄scri
 bitur sic. xij. terapen. q̄ ē casus virtutis subito fa
 ctus. vnde valde nobilis defectus virtutis cordis
 subito factus d̄ sincopis. s̄z apud auic. sincopis ē
 destructio maioris partis aut plurimū virtutis se
 sibilis ⁊ motiue pp debilitatē cordis ⁊ retractionē
 sp̄is totalis ad ipsum pp cām mouētē ipsum ad i
 teriora aut pp cām ipsum p̄focantē iterius quare
 nō inueniat spiraculū aut pp debilitatē ⁊ sensibili
 tatē suā quare nō superfluit vltra illū q̄ inuenitur
 in mīnera. ⁊ fm modū p̄mū sincopis est cordis de
 bilitas sed iuxta modū 2^m sincopis est acc̄is p̄ns
 istā cordis debilitatē. Mō. 2° q̄ sincopis quedā
 est repabilis quedā nō. Mā in sincopi q̄nq̄ cor re
 manet ita debile vt nō possit aliquomō regenerari
 novos sp̄is ad totius regimen necessarios. Et iō
 cū tali sincopi moritur homo. Sed q̄nq̄ remanet
 cor tante virtutis vt possit post sincopim regenera
 re tātos sp̄is vt itez sufficiat ad totū regimē etiā
 ista sincopis est repabilis que cū hac cordis dispō
 ne p̄tingit. Ad p̄positū intelligat̄ q̄ medic^o d̄z
 ducē infirmū vsq̄ ad defectionē repabilē. Mō
 3° q̄ sincopis cū euacuatione acc̄is q̄nq̄ sit p̄pter
 cursuz alicuius mē ad os stomachi q̄nq̄ ex timore
 vel acc̄itibus aie q̄nq̄ ex nimia sp̄suz dissolutiōe
 pp quā cor cogit̄ retrahere residuū q̄nq̄ ex aliis
 causis ab euacuatione vt in cōmēto notat̄. mō hic
 loq̄tur ypo. de sincopi p̄tingente merito euacuatō
 nis. Mō. 4° ex hīs talē euacuationē vsq̄ ad sin
 copim nō eē electiua s̄z coactā ad modū loquendi
 medicoz q̄ nobili nocumēto s̄z pp iuuamētū ma
 gis. Vltimo vide q̄ hec p̄clo imouet dubiū. pos
 set enim qs querē vtruz sit aliqua euacuatō pue
 niētis quātitatē q̄ nō bene tolleret. ⁊ r̄ndet̄ q̄ sic
 q̄ aliqua ē talis vsq̄ ad sincopim. ⁊ p̄z q̄ ista non
 bene tolleratur. Et hoc facere. ponit 4^m p̄clu
 sionē remotiam alterius dubij ⁊ est q̄ euacuatō
 vsq̄ ad sincopim nō d̄z fieri nisi infirmo valde for
 ti. p̄batur q̄ aliter nō resurgeret a sincopi talī mō
 nūq̄ medic^o d̄z vsq̄ ad sincopi irrecupabilē eua
 cuare. vbi nō q̄ corpora robusta q̄ h̄nt cor forte i
 cōplone sua ⁊ mō sube ⁊ cū hoc h̄nt sanguinē lau
 dabilē. iō facile a sincopi releuant̄. Mō. 2° q̄ h̄
 valde rare fieri d̄z propter magnuz timorē in tali
 euacuatōe huius afforismi p̄cordia colligitur. 4°

sincopis.
 lipotomia
 defectio virtutis
 defectio virtutis

nota

nota

primi. de qñ r qualiter euacuare oz quantũ ad cõclusiones pmas duas. Sz quantũ d alias pclusiones nono terapen. r prima quarti capiº de cura febris sanguinis &c.

Oporet purganda. Sal. in pmo ponit generalẽ intentionẽ affo. 2º pmentat ipsuz specialiter. ibi. 2º. Si eni tm. dicit primo q mē purgande hñt limitatã quãtitatē puenientē sicut qualitas siue sint purganda nãliter siue artificialiter. r iõ cũ Sal. loquitur sit supra de qualitatē purgatiõis puenientis. In pñti ponit signa quãtitatē purgationis puenientis qz de hac nũqz ē supra dictũ. Si eni tãtũ. Cõmētat spãliter. r pmo duas pmas pclusiones. 2º alias. 2º ibi. quod dicit. dicit pmo q si euacuet tãtũ mã r cã egritudinis que supple non sit utilis ad pseruatões virtutũ quod addo pp humores leprosoz r sanguinẽ patientis sinocã tunc infirmº gescit leuiº. nã qz remota cã deficit effectº tali mã euacuata egritudo r accñtia minorãtur r virtº exonerat. Et per pñs infirmº gescit leuiº. sed si cũ mã purgãda pmiscet r simul euacuet humor bonº r nãlis tũc infirmº generat r angustiat qa debilitat sua virtº. Ex hijs duobus sequitur q ad sciendũ puenientē quãtitatē purgationis nõ opz pseruare quãtitatē absolute humoris euacuatũ. sz opz q cognoscat ex hijs signis dictis ab ypo. s. leuitate infirmi r pferetia r qete eiº. i. bona tollerãtia r ex qualitate noctuoz humorũ exeũtiũ. Nã qz quacũqz quãtitate data q eēt pueniens stat in ea educi hũores nãles. r qñ nãles hũores purgarẽtur nõ eēt puenientē quãtitatis purgatio vt dñ. iõ quãtitatē in se nõ oz p signo talis puenientie pseruare. r qa dñ purgãtur hũores digni purgari si ne purgatione bonoz vel saltē virtutē pfortãtiuz ideo virtº alleviatur r bene tollerat nõ bene autē tollerat cũ boni r nãles euacuãtur. iõ bona tollerãtia spãl r generalis qualitas r pferetia sñ signa cõuenientis quãtitatē purgatiõis. Nã tñ vt supra dicitur q ad sciendũ q purgatio fuit sufficētis qñtitatis alia ponũtur signa. 4º. pmi caº. de sciendo qñ catarticũ est cõstringendũ. r iõ ex mō pmentãdi videt cõueniens supra posita expõ. Quod dicit. Nãc cõmētat alias duas pclusiones. r diuidit in duas ptes. pº cõmētat eas. 2º pñt vnũ nõtũ ibi 2º oz tñ discernere. In pte pma facit 4º. nã primo pponit itetũ. 2º ostēdit de qua defectiõẽ ypo. loquat. 3º specificat quosdã casus i qbus oz euacuare vsqz ad sincopim. 4º verificat pclusiones p causas r expientia. ibi. 2º. vñ pus. ibi. 3º. sicut i acutissimo. ibi. 4º. nõ tñ temere. De pma dicit q utile est dictũ ypo. cũ dicit q oz vsqz ad deflectionem ducere. Sz tñ oz videre pmo de qua defectiõẽ dicit. Et ponēde sunt significationes p quas cognoscimº necessitatē eē euacuãdi vsqz ad sincopi. De parte scõda dicit q oz cõsiderare sincopim accñtez si accidat pp flobotomiã vel aliã medicinã. i. euacuationē a medicina factã aut accidat nõ pp quãtitatē purgationis. sz pp hũores acutos currētes

ad os stomaci. r qz iste accidit pp sufficētes purgationes sepe vt nõt expientia. iõ nõ ē verisimile q de istis ypo. intelligat r sñr nõ intelligit de illa sincopi q accidit febricitãtibº pp suos inordinatos motus. iõ cõcludēdũ q qz ypo. intelligit de sincopi q est post sufficētē purgationē. Et iste oēs non sunt cũ sufficenti purgatione iõ intelligit de illa q sit pp purgationis quantitatē. Dicit de tertia pte q vsqz ad talē sincopi ducendũ est i acutissimo apostemate aut in febre pacuta aut i dolore fortissimo vel in similibus casibº. Dicit. 4º q nos debemº in dictis casibus euacuare vsqz ad sincopim sz nõ temere nos intromittamº ad talez euacuationem faciendã nisi virtº custodiatur. i. nisi eger fuerit fortis ad talē euacuationē tollerãdã. r qz hec sñ faciēda pfirmat expientia qa facta rõnabiliter multum contulit euacuatio vsqz ad sincopim. Et causa est qa in febre pacuta facta euacuatione vsqz ad sincopim puta flobotomiã corpus statim refrigeratur r febris extinguitur r in multis ventres soluunt r alij sudores patiunt r multi pfecte sanant. r iõ in maximo dolore nulla medicina est pfectior ista euacuatione vsqz ad sincopi. r de omnibº istis vñ debet statim in qõne. Opz tñ discernere. Pñt documētũ dices q oz discernere vtrũ euacuatiõ faciēda sit flobotomiã aut farmacia. nãz bñoz peccans si est sanguis aut ita sanguini mixtus q cuz flobotomiã possit educi nõ remanente magna in equalitate faciēda ē flobotomiã. Si vero fuerit aliter danda est medicina laxatiua &c.

Veritur vtrũ in aliquo casu cõueniat euacuatio vsqz ad sincopim inclusiue. Nãga tiue arguit pmo ex auerroy. 7º colliget ex intentione volente nũqz esse euacuandum vsqz ad sincopiz. r sunt eius due rõnes. prima qz nũqz nã euacuat vsqz ad sincopim nisi in crisi mala. medicus igit nõ dz talē euacuationē facere cũ debeat imitari nãz tñ nõ sintomatice opantē. scõda rõ ē qz medicº nõ dz euacuare nisi humorē peccatē. sz qz diu talis solus humor euacuat infirmº bñ tollerat r nõ sequitur sincopis gº &c. 2º pncipaliter arguitur qz in tali euacuatione nõ pseruat virtº igitur nõ est faciēda cũ intentio cõis vtriusqz opusculi sit vite custodia. 3º pncipaliter si eēt talis euacuatio faciēda maxime esset in casibus expñtis a ga. in littera. sz arguit q nõ pmo de febre pacuta. nãz in ea euacuatio talis nõ eēt faciēda farmaco qa mã est in venis cũ sit pñtua. r p pñs mã ē sãguis vel sanguini pmixta. r iõ flobotomiã ē faciēda. sz q nõ flobotomiã arguit qz talis febris materia ē colera citrina vt plurimum. sz tũc nõ est faciēda minutio aut flobotomiã vt pma 4º caº de cura putridaz in generali. flobotomiã est melior res r proprie cũ vrina fuerit rubea grossa nõ citrina ignea ex qua timeat apõ flobotomiã victoria colere r acuitas eiº. Itē ē. 4º. pmi caº de flobotomiã. Laue ne egrũ ad alterũ duaz rez pducas &c. pari rõne arguit q nõ in acutissimo apostemate. Quod at in acutissimo dolore nõ sit faciēda. pbat qa talis

dolor est fortissime prostratus virtutis et euacuatio iterum igitur si ambe cause coniungantur infirmus tollere non poterit pro hora fortis doloris non est flobotomandum ut quarta primi capitulo primo. Et in eodem capitulo. vult quod cum manum ad diuersum trahere volueris dolore loci prius seda igitur appi in euacuatione. In oppositum est hic ypo. et ga. in commento et nono tera pen. et auic. prima 4. capitulo de cura febris sanguis.

In questione primo ponit preambula 2. conclusiones et questionem. Quartum ad primum nondum ut supra dicitur quod sincopis est destructio maioris partis aut plurimum virtutis sensibilis et motie pro debilitate cordis et retractione spiritus totalis ad ipsum. hec est descriptio sua posita scilicet tertij. ex qua patet primo quod res est sincopis non est nisi illa ablatio aut diminutio operationis virtutis sensibilis et motie non tamen quilibet talis est sincopis nisi fuerit pro cordis debilitate et retractione spiritus totalis vel quasi totalis ad ipsum. ita enim oritur glossarij. Et vide tunc oriam inter somnum et sincopim licet aliquando cum somno sit sincopis. vide 2. oriam inter apoplexiam et sincopiz licet cum forti apoplexia semper sincopis coniungat. 2. principaliter patet ex definitione quod in omni sincopi oritur spiritus retractus ad cor aut retractos esse. 3. potest comprehendere causa quare in euacuatione accidit sincopis. nam cum spiritus plurimi dissoluantur ad tantam puenit corporis paucitatem ut naturaliter fortissime conetur attrahere a toto corpore spiritus qui sunt instrumentum principale virtutis ut vniuersi in eo vigorent virtutem spirituum generatiuam et ita sit retractio a toto residuo in tantum ut ibi non remaneat mensura sufficiens pro operationibus sensus et motus. aliqua tamen remanet mensura quod aliter membra morientur. 4. appetit causa quare sit sincopis magis in non suctis flobotomari. Nam pro insuetum motum nam terrefactum et agitat colera que ad os stomachi profluit. vbi sit sincopis et etiam quod tanta paucitas est cordis inconueta ideo magis et citius stimulat cor ad attrahendum.

Quinto patet causa quare plurimum facta clausione vene accidit sincopis in flobotomiz magis quam dum sanguis egreditur. nam dum sanguis egreditur pro motum sanguinis spiritus cum eo extra mouetur et ita impeditur retractio a corde. scilicet cum gescit non prohibetur illa retractio. 2. principaliter non quod duplex est sincopis quodammodo reparabilis quodammodo non ut dicitur super afforismo. 3. notandum ut dicitur in commento quod sincopis accis post euacuationem multotiens est merito magnitudinis euacuationis et multotiens pro alias causas. hic autem intelligitur de sincopi primo modo accite. 4. nondum quod paucificato spiritu totum corpus refrigerat et est eo re tracto ad cor. Et ideo cum pro humorum putredinem totum corpus erat super calefactum et sic membra nimium a suo temperamento remota et corpore restaurato a sincopi membra recipiunt calorem puenientem a spiritu unde resultant fortiora ad operationes naturales et quod manum aut nulla remansit post tale euacuationem. aut modica ideo aliquando contingit quod infirmi post sincopiz tale plene liberantur ut narrat gal. nono tera pen. de illo iu uene ab eo usque ad sincopi flobotomato. quibus autem pauca exite manum que remanet et cui dicitur virtus sit

ei expulsio aut fluxu aut sudore aut talibus modis. Ex quibus appetit quod sincopis aliquando iuuat per accis ad virtutem confortanda pro quanto temperat morborum conclusiones. Quinto nondum quod tanta febris pacuta quam acutissimum apostema quibus pedet a manum que est sanguis aut sanguini mixta ut pro flobotomia sit educibilis quibus autem pendet a manum que non est sanguis vel sanguini isto modo mixta. Sexto non ex vino et lacte dupliciter dicitur dolorem fortissimum. vno modo quod sit valde intensus. alio modo quod valde virtutis prostratiuus non enim inconuenit dolorem vnum esse alio fortiozem et minus virtutem prosternere. et hoc autem contingit ex varietate virtutis hominum vel consuetudinum. aut ex varietate membrorum dolentium. nam dolor oris stomachi eque intensus multo magis prosternit virtutem quam dolor in iuncturis pedis ut notat experientia. 7. non quod etiam cum dolor sit sensus male conclusionis vel solute continuitatis vel ambax contingit ad locum aliquem sensibilem valde congregari manum et sui corpulencia diuidente pro tinuum. aut sua qualitate et malax propleione faciente. et ideo hec manum quibus est sanguis vel manum secum mixta quibus alia non secum mixta. huius habitus prima conclusio sit ista in 2. articulo. nisi quibus medicus usque euacuare usque ad sincopi regulariter. probat quod talis euacuatio est cum notabili nocumeto. Secunda conclusio nullo modo usque medicus euacuare usque ad sincopim irreparabilem patet quia non debet occidere. 3. conclusio quibus debet medicus usque ad sincopim euacuare. probat ex afforismo et commento et causa assignata ibidem cum pro tale euacuationem maximum effugiat periculum. Quarta conclusio tanta per farmacum quam per flobotomia licet medico quibus usque ad sincopim euacuare patet ex commento in fine. Quinta conclusio tutius est per flobotomia euacuare usque ad sincopim quam per farmacum ista patet quia illa est tutior euacuatio vltimata quam medico potest ad libitum constringere quam illa quam non sic potest sed euacuatio pro flobotomia est primi modi pro farmacum autem est modi. 2. igitur etc. Sexta conclusio tanta pro farmacum quam per flobotomia usque ad sincopim in acutissimo apostemate aut in acuta febre aut in dolore fortissimo. probat quod si talium disponuntur causa est sanguis aut humor mixtus cum flobotomia educibilis. usque flobotomia fieri. Si vero non farmacum est exhibendum scilicet vtriusque est possibile igitur etc. Septima conclusio in dolore fortissimo modo. 2. non est facienda euacuatio usque ad sincopi. probatur quod virtus non posset simul duas causas tante debilitatis tollere per hec respondetur ad argumenta in oppositum.

Ad primum dicitur auero. intelligere de regulari. et prima ratio est ideo probatur. nam que admodum nam in crisi non perfecta tamen salutifera quibus pro necessitate euacuat usque ad sincopim ita facit medicus quibus. scilicet ratio arguit quod regulariter non est usque ad sincopim euacuandum scilicet de irregulari non probatur quod medicus in tali euacuatione ut euacuet malum euacuat etiam bonum.

Ad 2. principale dicitur quod virtus conseruatur. nam pro per via exonerationis iuuat quam debilitat per via resolutionis. ad 3. principale dicitur quod in illis casibus commentum facienda est euacuatio usque ad sincopim quibus

qz flobotomia qñqz farmacia vt dictum est in con
clusionibus. 7 pz q auctoritates nō repugnāt cō
clusionibus. id aut q dicitur dolorē prius esse se
dādū. quarta primi itelligit regularit 7 si coacte.

17 24

Ma acutis egritudinib⁹. Istius
afforismi sunt due cō

clusiones. scda ponit ibi. 7 hoc pus. cō
clusio pma ē ista. raro ē vtēdū medicina
laxatiua in principio morboꝝ acutoꝝ. 7 clusio pro
batur raro est in principio morboꝝ acutoꝝ mā fu
riosa 7 solū tunc est vtēdū ab initio medicina la
xatiua igit 7c. assumptū pro maiori fuit conclusio
ultima. 22°. afforismi 7 pro minori fuit 7clo quar
ta eiusdē. Circa igit hunc afforismū nō q p acu
tis passiones itelligit hic nō absolute acutas sed
pacutas in qbus modicū ē tēpus inter pncipium
7 statū puta que in 7ª vel ante terminande sunt.

Ma. 2° q in pncipio ad huc mā nō ē mota nota
biliter a virtute nec etiā valde debilitauit virtutez
respectu eius qd facit qñ est in augmento. itē mā
nō ē ita calida 7 putrida vt dicitur infra sicut i aug
mento. Et quo pz q mīn⁹ nociuū ē vt plurimū ta
les māz euacuare in pncipio qz in augmento. 7 iō
ppo. dixit. 7 in pncipijs ad denotandum q tales
euacuaciones faciente sūt in principio. Si sint ne
cessarie ante digestionis 7 plementū in talibus pa
cutis morbis. Et hoc est qd gal. dixit in commēto
huius afforismi. Cū dixit in egritudine q acuta nō
nisi ab initio farmacia ē danda. i. si est oportunum
dare ante digōnē melius ē q detur in principio qz
postea. 7 hoc idē vult auic. pma 4^a ca^o de cura pu
tridaz in generali cū dixit. 7 si humor nō est dign⁹
nō moueas nisi in principio. itelligo enī q debes
mouere in principio si ante digestionē sit euacuan
dus si potes hoc facere. Ma tñ q ptingit aliqñ
dimitti puenienter euacuatiōnē in principio 7 fie
ri in augmento puta si in principio virtus est debi
lis vel dīc nō sunt ita apte omnino 7 multis talib⁹
casibus sed deductis omnibus alijs significatiōi
bus post significatiōnē pncipij 7 augmenti mor
bi melius est in principio acutaz dictaz qz in aug
mento mouere. Ultimo nō q hic itelligim⁹ de era
dicatia euacuatiōne maxime. nā sepe ptingit māz
esse multā 7 ab initio minorādā. Et hoc pus.

Scda 7clo talis euacuatiō est facienda pceden
te prius recto iudicio 7 scrutinio. 7 clo pbat i ta
li euacuatiōne ē maximū piculū sz illa in quibus
est maximū piculū nō sunt faciēda nisi precedente
rōnali iudicio 7 scrutinio ergo. Pro pte nō q hic
loqitur de euacuatiōne facienda cū medicina laxa
tiua eradiciatue vt dictū ē in cōclōne precedente.

Ma. 2° q in exhibitōne talis medicine in febre
acuta est vehemēs piculū. Ma pmo farmacia ē ca
lida fm plurimū 7 iste egritudines sūt calide 7 sic
farmacū calefaciendo nocet multū. ergo videndū
vtrū sit maius iuuamētū euacuatiōis an nocumē
tū calefactionis. 2° agita^o mē etiā multū pturbat
7 debilitat. itē spūuz dissolutio que fuit in farmaci
exhibitione. pz igit magnū esse periculū. 7 p pns

subtile requiri scrutiniū. cōcordia. huius afforismi
habet prima. 4^a ca^o de cura tertiane. 7 a gal. in li^o
de temporibus morbi 7 primo de crisi.

Ante dixit ypo. Sal. i cōm. p^o ponit
gūalē afforismi itētōz. 2°.

spāliter pmentat. ibi. scda. quod autem. in prima
dixit q prius afforismo. xx^o ypo. dixit nāz 7 modū
purgādi nō cruda qz. f. talia non debent purgari
nisi sint furiosa. Hic igit tangit tātū euacuatiō
nes faciendas in principio pp necessitatem 7 raro
in febribus pacutis. f. cū passiones sint de furiosa
mā. 7 ista pncipit fieri cū consideratione maiori qz
fiant euacuaciones in cronicis morbis qz in croni
cis expectamus saltē pro eradiciatua euacuatiōne
signa coctionis qb⁹ appentibus nō ē piculū i dan
do farmacū solutiū sicut esset in principio febrū
acutaz. Qd at. Hic exponit spāliter primo
secūdā pclōnē. 2° primā. ibi secūda. in egritudine.
prima in quatuor primo vbitatū pponit quosdā
sensus. 2° pclusionis afforismi. 2° generalē ei⁹ po
nit itellectū verificādo eū. 3° ponit pditiones sign
tes nō esse euacuādū. 4° ponit pditiones indican
tes de euacuatiōis humoris facilitate. 2° ibi. sed
qdqd. ibi tertia. quoz enī morbi. ibi quarta puenit
dicit primo q oz videre qd ypo. itelligit nos pus
debere bene diudicare verbigra. bene diudicandū
dicat si oz corpus infirmi prepare ad farmaciā
capiendā vel vtrū oz expectare opus nē vt corpus
infirmi sit appatū farmacie aut aliud intēdat nos
debere bene diudicare. Ubi nō q preter humoris
dispōnem opatur ē debita corpis dispō ad facilez
euacuatiōnē vt aptura canalū 7 laxitas vel eozuz
mollificatio 7 sic de talibus. Sz qdqd. Poi
nit generalē itellectū dicens q qdqd psiderauit
ypo. tātū vult in genere dicere q custodiēdū 7 ca
uendū ē ne errem⁹ in talibus euacuatiōibus aut
purgatiōibus. Et iō oz psiderare oia arguentia
vel indicantia euacuatiōnē eē faciendā 7 illa com
pemus 7 opemur fm fortiores indicationes. Et
rō est qz si erret in dādo aliqd tale solutiū i febr
ibus acutis erit valde piculosum pp virtutē a mor
bo multū molestari 7 mām si agitet 7 nō euacuet
plurimū nociuā esse. Et plures alias causas vt in
exemplo dicat omne farmacū saltē forte solutiūz
7 a remotis est calidū 7 siccū. febris ē acuta ē ca
lida 7 sicca. iō medicina pro quanto est alteratiua
non est danda qz nō indigemus calefacientibus 7
siccātibus sed potius infrigidātibus 7 humectan
tibus. Si ergo ē dāda hoc ē cā euacuatiōis hu
moris q ē mā febris. Et hoc faciem⁹ cū intellexeri
mus q plus pfert purgatio qz sit timor angustie 7
laboris. Et est maxime qñ mā morbi sine nullo
corporis nocumēto purgari pōt. Et ita supple ml
te alie cōtrarietates indicationū psiderande inter
quas est pprendū si corp⁹ est farmacie appatū.

Circa ptē nō q principaliter quattuor modis
ptingit errare i dando medicinā aut ex parte hu
moz qz nō sunt digni pro tunc euacuari vt nimū
grossus vel viscosus vel alia cā vt qz non nimū

nec furiosus et non dignus. 2º ex parte corporis quod sit ineptus ad pharmaca tolleranda ut quod nimis debile aut nimis strictos poros habens aut lesum in visceribus ductibus 2º ex parte medicine quod sit in non conveniente dosi aut non convenienter correctum. aut non convenienter proprietatis cum humore. 4º ex parte intrinsecorum ut quod non suppeditent necessaria pharmaco ut aeris dispositio vel constellationis vel ciborum et potuum deficiat vel dormiendi facultas non deficiat et sic de aliis quod omnia sunt consideranda. per igitur conclusio quod talis euacuatio procedente recto scrutinio est facienda. **¶** Ad. 2º quod si omne pharmaca laxativa est calida et sicca ut mirabolani viole rose. sed tamen ut plurimum fortia laxativa sunt calida et sicca. **¶** Nam eorum proprietates caliditate iuuantur in attrahendo. Quorum enim. **¶** Ponit conditiones indicantes de non purgatione. et dicit quod si morbi sunt pro humorum pinguedine. id est grossitate cum viscositate vel sunt facti ex multis grossis et viscosis cibariis aut sit apostema sub diafragma vel sunt de nimio calore aut sit in aliquo membro apostema puta interiori membro. omnes isti sunt merito istarum visponuntur pharmacie inepti pro. dicente primo regimini acuto. quod omnes isti sunt pharmacie non proprii. et ideo nisi purgatio veniat sine indicationibus contrariis non debet aliquod horum inueniri. **¶** Ubi non quod possunt indicantia purgationem esse faciendam ut cum istis vel aliqua istarum conditionum sit euacuandum ut per quod in pleurest pro. docet administrare fellichinisi et in apostemate epatis aut. id est. tertii. sed tantum vult pro. quod merito istarum conditionum indicat ideo esse euacuandam pharmaco exsoluente. **¶** Loueuit. **¶** Ponit conditiones arguentes et indicantes euacuationem conuenire. id est. quod conuenit per facilitate purgationis humores esse subtiles et faciles et sine viscositate et via excrementum esse apta sine constipatione aut rebus extraneis in ea contentis ut essent feces dure in intestinis. aut sine constipatione. id est. siccitate viarum vel sine apostemate. **¶** Et iste conditiones tunc aliqui artificialiter faciende sunt ut quod nobis datur tempus et egritudo expectat damus apientia vias et mollificata et subtiliata humores hoc est igitur quod pro. innuit hic considerandum et confirmabit hoc in sublequenti afforismo ut illo. 2º particule corpora ubi quod vult purgare oportet prius fluxa facere

¶ In egritudine **¶** Hic commentatur pro. prima conclusionem dicens quod in egritudine acuta pharmacia non est danda nisi in principio si purgatio sit factenda ante digestionem. et hoc ad sensum super in afforismo expositum et in prima et secunda die. et pro hoc non habetur spatium ad appandum corpus ad hoc suscipiendum. id est. pharmaca quod spatium si daretur bonum esset dare corpori mellicratum. id est. aquam mellis in qua coquantur ysoopus herba calamitum herba ameos semen est minutio et omnia sunt appetitua subtiliatiua. **¶** Et per sequens corpus euacuationi propantia. cum aliter esset opila aut grossities pro impedimento. Sed aliis existentibus alia essent propatoria danda et pro hanc cam raro est danda pharmacia in principio. primo quod raro est materia furiosa. 2º quod raro inuenitur corpus partem pharmacie maxime tamen danda est cum materia est furiosa

sa. Sed quis sit cauenda illa materia. **¶** Et per sequens euacuanda corpore exite impato et pro breuitatem temporis non datur indutis appandum. et per etiam multo rarius esse euacuandum etc.

25

¶ Qualia opz. **¶** Iste afforismus

habet duas conclusiones. ibi. 2º contraria vero. et abe posite sunt afforismo 2º. et ideo est repetitio prima conclusio. opz medicum euacuare humorem nocuum. probet ut in 2º. 2º. conclusio. medicus debet cauere euacuationem humorum bonorum. probatur quod horum purgatio fertur importune. et exponit totum ut in secundo afforismo.

¶ Iste afforismus. **¶** Sal. in comento

to dicit istam esse repetitionem secundam. et causa est quia iam locutus fuit in tribus afforismis de artificiali purgatione. ideo non fuit ei graue repetere qualiter fieri debet secunda causa est quia vult quod oino recordemur prioris dicti sui.

¶ Finis est prime particule afforismorum yppo.

¶ Ista est secunda particula afforismorum.

¶ In quo morbo

somnus laborem prestat etc.

¶ Ista est secunda particula afforismorum in qua ponuntur multa signa pronostica boni vel mali salutis vel mortis in morbis et afforismorum non est inuicem tanta colligantia ut sit oportunitas continuare vel veniat unum contra alios diuidere. sed unumqueque per se exponat ut plurimum feci in particula prima. **¶** Iste afforismus duas habet partes secundum duas conclusiones ibi 2º. si vero iuuerit. **¶** Conclusio prima est ista nocumentum factum ex somno in morbo est signum mortale. probatur quia tale nocumentum significat virtutem a morbo superari et non posse contra materiam vincere igitur etc. **¶** Circa partem non primo quod in somno calor naturalis retrahitur ad intra et multoties simul cum eo vapores et humores tam boni quam mali retrahuntur pro motum naturalis caloris cui coniunguntur. item si solus calor naturalis puta spiritus retrahat contingit quod intus sint humores mali non receptibiles operationis caloris ut est naturalis sed ut est calor absolute quos contingit alterari propter somnum ad malum et magis ledere. **¶** Ex his patet quod contingit quandoque somnum ledere precipue in morbo. **¶** Ad. 2º quod tribus modis in genere contingit somnum facere nocumentum. vnus modus est quod spiritus simul cum naturali calore mali vapores aut humores ad interiora ducantur. **¶** Secundus modus est quod ipse spiritus qui et calor naturalis dicitur sit malus a qualitate nocua infectus. **¶** Tertius est ex dispositione corporis. quia aut sit nimis vacuum aut malis humoribus repletum vel alia dispositione non bona me-

rito cuius per actiones huius spiritus ut est absolute calidus fiat nocumentum. Nota 3°. per laborem hic intelligi nocumentum ut dixi afforissimo octavo prime particule. Talia autem nocumenta sunt aut magnificatio febris aut dolor aut apostema aut distemperantia aut debilitas aut aliquod aliud nocumentum. Nota 4° quedam esse tempora morbi in quibus generaliter somnus nocet si fiat scilicet principium paroxismi quedam autem in quibus ut plurimum solet somnus prodesse ut declinatio quedam vero medio modo ut status ut dicitur in commento. Et ab Auic. prima quarti ca^o de cura putridarum in generali. hic igitur intelligatur de nocumento eueniente in tempore morbi in quo merito somni comuniter non consuevit fieri nocumentum puta de nocumento in declinatione particulari et vniuersali contingente. Nota 5°. q^o tale nocumentum quandoq^{ue} est perseverans et multis vicibus quandoq^{ue} vero non modo nocumentum perseverans et magni est illud de quomax^{ime} hic intelligit. Ex his colligim^{us} istud esse sensum affe^{ctum}. nocumentum somni magnum est perseverans accidens in morbo in tepe in quo non dicitur somni sequi nocum^{entum} est mortale. Et ea verificans est. q^{uia} in tali tempore retracto calore deberet virtus fortificari et accidentia mala remoueri. Si igitur crescunt significant q^{uia} materia interior est maligna que non superat a calore ut naturalis est. sed ab eo patitur ut calor absolute et pueritur ad peius faciendo nocumenta. Ex quo significatur naturam non posse superare hanc materiam. et per consequens mortem esse futuram

Circa hanc partem dubitatur utrum in omni morbo nocumentum sequens somnum sit signum mortale. Negatiue arguitur sic.

Somnus est res non naturalis. igitur potest inconuenienter administrari in morbo. sed non ex qualibet inconuenienti administratione eius sequitur mors. 2° sic aliquae sunt egritudines non mortales in quibus omnino somnus nocet. igitur si quodlibet tale nocumentum est signum mortis. Assumptum probatur in appopleia minori subeth litargia et similibus. 3° sic generaliter somnus quantumcunq^{ue} naturalis nocet. igitur si omne nocumentum somni est mortale in morbo. Assumptum probatur: q^{uia} saltem in principio somni naturalis debilitatur digestio in membris exterioribus cum in eis paucificetur calor naturalis. et sic illa membra nocentur. 4° sic somnus est res naturalis cum sit operatio ergo non nocet. nam si noceret esse res preter naturam iuxta ea que dicuntur quarto de accidenti et morbo. Quinto ex errore in cibo et potu contingit in salubri egritudine somnum nocere. ergo non quodlibet tale nocumentum est signum mortale. Assumptum patet. q^{uia} hoc potest in sanitate facere igitur et in morbo. Sexto in aliqua egritudine ex toto salubri contingit somnum nocere. igitur non quodlibet nocumentum est mortale. Assumptum patet in tertiana pura in qua in augmento et principio paroxismi somnus nocet ut prima quar

ti ca^o. de cura se. putridarum in generali. In oppositum est ga. in commento et Ypo. in prima conclusione. In dubio primo videbitur utrum somnus possit nocere. 2° de quesito principali. Quantum ad primum. nota primo q^{uia} de somno plures ueniuntur descriptiones et hoc q^{uia} in somno plures concurrunt simul dispositiones. et alij doctores vna illarum magis expresserunt alij aliam. In somno namq^{ue} primum quod apparet est in potestate sensuum exteriorum ad sentiendum et membrorum motuum voluntarie ad mouendum exceptis instrumentis banelitis. 2° percipit spiritus ad interiora moueri non solum ad cerebrum sed ad cor et ad epas et interiores venas ut in istis fortificatur digestio. Quidam igitur describunt somnum ab illo primo q^{uia} apparet dicentes q^{uia} somnus est in potestate siue est vinculum primi sensitiui ut dicit aristoteles in libro de somno et vigilia et ab aueroy. primo de somno dicitur. Somnus est sensus in potentia respectu rerum existentium. et per sensum ut ipsemet exprimit intelligit sensum comunem et iste ambe descriptiones videntur conuenire licet non eodem modo sumatur in potestate apud ambos. nam in definitione ab aristotele posita licet in potentia sumitur per non sufficientiam. q^{uia} somnus est dispositio per quam sensus comunis est insufficientis ad sentiendum actu exteriora sensibilia. Sed aueroy dixit sensum comunem esse in potentia non in actu respectu exteriorum cum dormit. Et ideo significat descriptio collecta ab aristotele in fine primi de somno. cum dixit q^{uia} est primi sensitiui comprehendendo. ut non possit. id est non sufficiat agere. scilicet comprehendendo per actiones exteriorum sensuum. Et nota q^{uia} omnes iste descriptiones volunt non quantumlibet impotentiam primi sensitiui esse somnum. vnde in defectibus onibus ut in sincopi est talis impotentia. et illa non est somnus sed dicunt impotentiam ex certis causis contingentibus esse somnum. Quidam autem imo isti met quandoq^{ue} somnum describunt per illam caloris retractionem. vnde prima tertij cap^o. de subeth. dicitur q^{uia} somnus est reditus spiritus animalis ab instrumentis sensuum et motus ad suum principium cum quo priuantur membra ab exitu in operationes exceptis illis que sunt necessaria ad hanc ut vita permanet. Et quasi similem descriptionem ponit aristoteles. primo de somno cap^o. quanto dum dixit. quare manifestum est ex his que dicta sunt q^{uia} somnus est quedam conueniens caloris intrinsecus et naturalis reciprocatio. propter predictam causam vaporacionis nutrimenti ad cerebrum. Et auer. dicit in libro de somno. somnus est introitus sensuum comunis ad membrum quod est suum principium.

Nota secundo principaliter q^{uia} in secunda parte somni postquam spiritus multi sunt regenerati itaq^{ue} ad exteriora membra spiritus plures transmittuntur et est tunc expansio spirituum. hoc sumitur plane ab aut. secunda primi. Summa depulsibus. cap^o de pulsibus somni cuius dixit. Et si alitibus digestus est in somno redit pulsus et fit fortior. p^{ro}pterea q^{uia} virtus

aug^m recipit a nutriente et p^opea q^o recipit illud q^o ad s^oduz descenderat a regēdū nutriēs ad exteriora etc. 3° no. q^o s^onus ē passio sensus cois vt sumitur p^o de s^ono ab aristotele c^o 4° 5° et 6°. et ab Auer. in li^o de somno et vigilia. Ex hijs infero. q^o illa res q^o i veritate ē s^onus nō ē motus spūs. siue naturalis siue animalis siue vitalis ad suū p^onci^m p^obat et p^o q^o in vltima parte somni nālīs nō ē talis mot^o spūs ad suū p^oncipiū s^o pot^o expan^o ē vt dixit 2^m notabile g^o etc. Cōfirmat talis motus iucunq^o spūs nō ē passio p^oncipiū sensus. g^o non ē s^onus. Seq^o 2° magis p^oncipiū s^oni eē descriptioes illas q^o dicit s^oni esse aut vinculū. aut cōphensioem p^oncipiū s^oni ita vt non possit agere p^ouenienter per exteriores s^ons q^o sint ille q^o dicit q^o somnus ē motus spūs etc. It^o 4° q^o in exprimēdo causam talis dispositiois merito cuius talis dispositio dicit somnus inueniunt quodāmodo summi p^oncipiū discrepare. nam aristo. p^o de somno vult q^o sola impotētia p^oncipiū s^oni. p^oncipiū euaporationem nutrimentū ad membrum i quo est primum sensituum ē somnus vnde sic dicit ad litteram. s^o vt diximus non somnus oīs in potētia s^oni sed euaporatione circa nutrimentū passio sit hec. Auer. ut in libro de somno et vigilia plures videt ponet causas huius p^oncipiū caloris naturalis ad intra facti in somno merito cuius illa impotētia dicit s^onus al^o. n. apud ipsum sit p^oncipiū cogitationem. nā sicut dicit. et non omnis somnus sit ex debilitate v^o tutum s^oni. sit. n. maxime a cogitatione i aliq^o re quando s^ons cois p^oncipiū adiuuādum cogitationem non p^oncipiū debilitatem p^oncipiū. 2° cā ē p^oncipiū i frigidatione factam a nutrimento cerebri et vaporib^o nutrimentū merito c^o v^oncipiū cerebri nitit istos spūs ad se trahere. 3° cā ē necessitas digerēdi. nā q^o aia ē vna et h^oz multas virtutes q^o ē necessarium vti plus vna virtute aia p^oncipiū ad locum illius operatiois. verbi g^o. Si ē necessitas digerēdi non obstat. g^o q^o nō sit facta refrigeratio tū sit retractio. Quarta cā ē permixtio grossiva poris cū spūs ex quo turbat spūs et turbati naturaliter recurrūt ad suū p^oncipiū vt ibi purificetur. 5° cā est diminutio spūs in quantitate vnde retrahuntur interiorius ad alioz generationem. 6° cā ē i frigidatio p^oncipiū p^oncipiū diminutionem vnde ē sit remanētium retractio a toto corpore. et hec s^ont auer. videt magis p^oncipiū mare se cū snia suic. prima tertij cap^o. de subeth. et locutionibus medicorū. s^o ut ex omnibus istis tandem fm hāc viā medicorū colligamus aliquā verā et vniuersalē somni diffinitioem debetis scire q^o ad hoc vt vera dispō p^oncipiū s^oni dicat s^onus regit q^o per ipsā p^oncipiū s^ons. i. cois sit ipotēs recte percipit per s^ons mediores exteriorū s^ons et q^o cū ea p^oncipiū retractio spūs aialū ad cerebrū a mēbris exterioribus s^ons. i. et motus talis vt per ea illa membra p^oncipiū ab exitu in operationes nisi sint necessaria ad hoc vt vita permaneat qualia sūt instrumēta spūs. et retractionē nō itelli

go q^o actu retrahatur vt moueatur ab exterioribus ad interiora sed aut q^o sic moueatur aut q^o sint moti vt retracti vt retēti vt merito illi^o mēbra exteriora p^oncipiū ab exitu in operationes s^ons et motuas volūtarie recte p^oncipiū mediores promouētia. et tūc p^oncipiū descriptionem hoc modo. somnus ē comprehensio vel dispō p^oncipiū s^oni per quam est insufficientes ad percipiēdū recte per mediores s^ons exteriorū s^ons cui associatur redditus spūs ab instrumētis s^ons et motus merito cuius illa p^oncipiū ab exitu i operationes debitas per mediores p^oncipiū exceptis instrumētis que sunt necessaria ad vite permanētia. sicut instrumēta hanelitus In hac igitur descriptioe dicitur dispō p^oncipiū s^oni pro genere. Hec autem dispō aut est qualitas sicut verbigra. acquisita in cerebro ab euaporatione aut est modus compōnis vt opilatio vel coartatio v^oncipiū cerebri et viaz que sūt medie ab ipso ad instrumēta s^ons vel spūs i concavitate vbi s^ons comunis perficitur perturbatio vel aggregatum ex omnibus istis. Quicquid enim tale fuerit idisponēs ita organum vt non sufficiat modo dicto sentire cum sibi cōsistitur reliqua in descriptioe posita est somnus. 2° dicitur p^oncipiū s^oni siue s^ons comunis ad declarādū quid est subiectum somni et i quo membro debet esse. nam si propter cordis defectum vel omniū exteriorū mēbrorum nulla facta mutatio in cerebro non sufficeret vel organū s^ons comunis percipere oba talis res non diceretur somnus. Et dicitur tertio p^oncipiū esset insufficientes ad percipiēdū recte p^oncipiū mediores sensationes exteriorū s^ons ad differentiam aliarum dispositionum que non sunt s^ons et ad specificandū ad quid sit in somno impotens primum sensituum. nam q^o somnus ē quodam s^ons vinculum et precipue p^oncipiū vt dicitur primo de somno. non prohibetur autē p^oncipiū s^oni in s^ono recipere ab imaginatione vel memoria vel cogitativa vt notat experientia somnorum. ideo non debemus dicere q^o s^ons comunis sit impotens absolute in somno respectu omnium operationum. et hoc etiam voluit auer. loco allegato. sed impotens respectu sensationis recipiendo ab exterioribus. Et q^o in somno videmus q^o vocādo respondent ad propositum sepe esto q^o non excitetur. ideo non possumus vniuersaliter dicere q^o s^ons comunis in somno non potest per sensationes exteriores percipere sed additur per mediores. et q^o quandoq^o in somno leuia sensibilia percipiuntur per s^ons exteriorē et comunem. et apparet matorā vt dicitur tertio de somno cap^o primo q^o ex defluxu flegmatis dulcis per os videbitur quādo q^o in somno dulcissima gustare. ideo nō dicitur absolute q^o non possit per sensationes mediores sentire. Sed dicitur recte sentire. nam apparet q^o cū certo errore percipiuntur iste mediores. Quarto additur cui associatur redditus spūs animalis ab instrumētis etc. Ad denotandū q^o de ratione formali somni est d^oncipiū hūc redditū et hāc i

Somni
descriptio

sufficientiā exteriorū sensuū ad sensandū. et per re-
ditū intelligo vt dixi non solū motū sed redire aut
reditū aut retineri imo in vero et perfecto somno
reditū de p̄terito spiritus ad primū sensitū. et p̄
istā partem differt somnus ab impotentia que est
in sincopi vel appoplexia vel alia deffectione. Nā
coniuncta somno licet plurimū coniungatur illis dis-
positionibus somnus. Quinto additur merito
cuius reditus priuantur mēbra ab exitu in opera-
tiones p̄ mediocriā sensibilia promouētia. nam si
reditus esset ita paucus vt adhuc mēbra cōmunia
oba recte p̄cipere non diceremus vere dormire
nec tñ oz ex toto priuari operatione vt dictū est in
tertia declaratione declarata. Ex prima et secūda
conditionibus sequitur q̄ stat somnū esse morbū cō-
plexionalē aut cōpōnalem s̄z nō simpliciter s̄z cō-
positū. sequitur 2° q̄ stat somnū esse accūs. 3° sequi-
tur q̄ somnus nō est p̄prie impotentia cū illa non
sit nisi virtus ipotens sed dispō per quā virtus est
ipotens. sequitur 4° vt supra dicitur q̄ non est mo-
tus spūs. sequitur q̄nto q̄ talis motus vel reditus
spūs nō vlt̄er est causa somni. sed q̄nq̄ e contra
causatur a somno. Ex quo vltimo sequitur et auic.
diffinitionē nō esse cālem vt dicit Jacobus de forli-
uio super isto afforismo nec eē cōpletissimā et opti-
mā vt affirmat gentilis prima tertij et plurima pōt
l̄ferre ex declaratione tertie ptis. P̄z primo quō in
somno cōtingit somniare. q̄z per representationē
fantasmatis ab aliqua priori virtute ad sensum cō-
manē. nā respectu illoz nō opz esse ligatū sensum
cōmunē. p̄z 2° virtutē localiter motiam p̄cipiētes
motū posse operari et p̄cipue instrumētū motus
voluntariū vt moueantur. et q̄z ista instrumenta n̄
ex toto sunt priuata in vero somno virtute motiua
et sensitua vt dicit in explanatione q̄ntē conditio-
nis. iō forti ex̄te precepto tales dormientes vere
possunt moueri admodū vigilantū. S̄z tñ isti mo-
tus in vero somno nō fierent a mediocri p̄mouen-
te. Et ideo in somno nobis putantibus ambulare
aut natāre nō tamen mouemur sed in forti timore
mouemur. et alii in forti cupiditate p̄ fortitudinē
precepti virtutis p̄cipientis et promouentis motū
exteriorū mēbroz. et sic clare habetis qualiter sūt
ista opera similia opibus vigilantū in somno ex̄te
vero somno. et q̄ in istis instrumentis mouēdi sūt
spūs sensitui sed quēadmodū p̄ paucitatez spū-
um nō obediūt virtuti motiue imperanti que ē ap-
petitus cū sensu vel intellectu vt dicit. 3° de anima
et 4° pte sexti nālū. et in libro de causa motus ani-
malū. Ita etiā nō p̄sentit recte ex mediocri obo
sensibili applicato. Nota tñ nō esse incōueniens
aliquos non ex toto dormire nec ex toto vigilare
vt in subeth vigilatio. hec sunt aliquo qualiter dicta
diffusius q̄m ad medicos p̄tinet si prius naturali-
bus studerent iuuenes añq̄ ad medicinā veniret
l̄dis igit̄ habitis pono aliquas dist̄inctiones p̄ma
est ista. Quidā est somnus naturalis qdā nō natu-
ralis qdā preternām. hanc dist̄inctionē intellexit
auic. prima tertij ca^o allegato cū voluit q̄ aliquis

est somnus naturalis aliq̄s est naturalis p̄p̄inqu^o
licet non sit absolute naturalis. alius est absolute
nō nāl̄s fm gal. de istis sequendo modū exposito
rū voco mediū nō nālem et 3^m p̄ternaturā. per sō-
nū igitur nālē intelligit auic. illū qui sit nō p̄curē
te aliqua cā preternāl̄ter iprimente ad ipsuz cau-
sādū et cū quo est retractio spūuz a nā mere nāl̄i
ter operante. Et est fm auic. p̄ncipaliter duob^o
modis vno mō q̄ reditus spūs aīalis ad suū prin-
cipiū coniungatur p̄fundatiōi spūs vitalis facte ab
anima vt cibus digeratur deducto quocunq̄ alio
adhuc reditū p̄mouente. 2° modus est vt spūs
retrahat̄ ad restaurādū illud de spū qd̄ fuit disso-
lutū in naturali et p̄uenienti vigilia. Somnū autē
vi cinū nāl̄i qui tñ nō est absolute nāl̄s intelligit
auic. illuz q̄ sit post nimīā spūuz dissolutionē etiā
preternaturālē. sicut accidit post potū medicine et
p̄ualescentibus et post multū exercitiū somn^o pro-
fundus. hic aut̄ iō nō dicit absolute nāl̄s q̄z causa
p̄pter quā remouendus sit nō ē nāl̄s vt puta spi-
rituū paucitas et resolutio nimia S̄z tñ iō nō dicit
absolute p̄ternām. q̄z per se effectiue ad reditū spi-
ritus in tali somno nō cōcurrit causa p̄ternām sed
virtus mediātibus suis nāl̄ibus instrumētis siue
positis preternām incitantis. sōnū vero vocat pre-
ternām vel absolute nō nālē oēm somnū factū p̄
cām preternālē iprimētē vel sic positie p̄currētes
ad reditū spūs causanduz siue talis cā fuerit cib^o
siue potus siue medicina siue extrinsecus aer siue
q̄cqd̄ aliud preternām posituz iprimens et per ta-
lē impressionē concurrens ad reditū causandū.

Ex quo sequitur nō iō dicit somnū nō nālē q̄z illi^o
cā sit aliqua res nō naturalis intra tamē latitudi-
nem p̄prie sanitatis corpore remanente vel quia
fiat a cibo frigidus sicut lactuca vel potu vini. nam
oēs isti sunt in 3° mēbro fm modū auic. vt pōt pa-
tere legenti capitulum. 2° dist̄inctio dupliciter
possumus imaginari sōnū nocere aut p̄ se aut per
accūs. 3° dist̄inctio siue per se siue per accūs du-
pliciter possumus aliquid dicere esse causam nocu-
menti. vno mō q̄z aliquod sequitur nocumētuz ex
ipso nō obstāte q̄z et sequat̄ iuuamentuz aut mai^o
aut minus suo nocumēto. 2° mō q̄z absolute nocu-
mentuz sequēs ipz n̄ sequit̄ cū maiori l̄ equali iua-
mēto. Tūc sit p̄ma p̄clo possibile ē p̄ternālē sōnū
p̄ se nocē. p̄bat̄ possibile ē talis sōnū eē morbū vel
malā p̄plonē cerebri l̄ cōpōnē vt sup̄ d̄r igit̄ possi-
bile ē p̄ se nocē. 2° sōnus sup̄flu^o p̄ se nocet infrigi-
dādo q̄z. 2° p̄clo nō nālē sōnū p̄tigit̄ et p̄ se no-
cere mō p̄mo p̄z q̄z p̄ ipz mēbra extēroza pl^o debi-
to infrigidant. Cū. n. sūt in vigilia min^o frigida et
in somno infrigidat̄ p̄ maiorē retractionē plusq̄
in nāl̄i sōno igit̄ pl^o debito infrigidant. 3° p̄clo
possibile ē somnū nālē p̄ accūs nocere. p̄bat̄ possi-
bile ē sōnū nālē ex concursu alterius cause verbi
gratia mali cibi sūpti vel q̄ hora nāl̄is somni sup-
ueniat paroxisus tertiane. Ita quod cum illo
sompno coniungatur p̄ncipium paroxisui.

Quarta p̄clusio cōiter ponitur ipossibile est sō-

nuz nālem per se esse causam nocumēti. pbat qz si est per se cā nocumēti. igit ē res preternām. i non est sōnus nālis. Cōtra arguit r suppono q in socrate sint exteriora mēbra ita frigida q per qz tūqz modicā infrigidationē egrediat latitudinez sanitatis. Et pono p tūc supuenire somnum nālē r p3 qd exteriora mēbra per se ab illo infrigidant. Et per pns a latitudine sue sanitatē trabunt r sic per se fit a somno nāli nocumentuz. Preterea sicut ptingit aliquā famē nālez esse minus intēsā r aliqz minus remissam. Ita ptingit aliqez somnum nālē esse maiorez r aliqez minorez. pono q in sorte fiat somnus nālis lōgior oportuno r se qf q ille per se nocebit. puto igit potius tenendā esse oppositā pclusionēz. nec valet argumētuz. sōnus est res nālis igit non pōt per se nocere. nam virtus voluntarie motua est res nālis r tñ pōt p se nocere ponendo q vnū membrū aliud effodiat nec est incōueniens rē nālē esse cām preternām.

Quātū ad fm articulū pono aliquas distinctiones r pclusiones. prima dīstinctio morboz qdā sit in qbus de nā eoz somnus sp est aptus obesse. qdā vero in qbus alī pdest r alī nocet. Exempluz primū vt subeth appoplia lītargia r silia. Exēpluz sēcūdū febris. nā in declinatōe pdest in pncipio nocet. Et nota q nō dico in illis morbis sp somnum obesse qz semper sit in eis peius dormire qz nō dormire. nā etiā in illis per virtutis sustētatiōez ē oportunū dormire s3 tñ aliquod sit nocumētū merito nē morbi. 2° dīstinctio. Tempoz morbi qdam sunt in qbus merito nē eozum somnus est aptus obesse. Quedam in quibus somnus est aptus prodesse quedam medio modo. Exemplum primū pncipiūz particulare. Exēplum secūdū declinatō pncipularis. Exemplum tertij status aut pars augmenti statui vicina. Requīr ista in commento istius afforismi. Tertia dīstinctio nocumentozum sequentium somnum quedaz sequuntur somnuz ex dīstīnctōe intrīnseca corpori dormienti quantumque stante regimine debito rerum non naturalū. quedā vō propter indebitum regimen. Altima dīstīnctio nocumentozum somnum sequentium quedaz sunt magna r perseverantia quedā uero parua r non perseverantia. Et intelligo illa esse perseverantia que pluribus vicibus facto somno consequitur: r diu post excitationem remanēt.

His habitis sit prima conclusio non omne nocumentum factum ex somno in morbo est signum mortale. probat primo de nocumento facto i morbo in quo semper de natura debet somnus obesse sicut subeth r similes. patet secundo de nocumento facto in pncipio paroxysmorum. patet tertio. de nocumento paruo non prosternente virtutem r non perseverante. patet quarto de nocumento facto propter indebitum regimen vel alicuius rei extrīnsece occursum. Secunda conclusio omne nocumentum magnum est perseverans factuz ex somno in morbo materiali in quo nō debet somn⁹ semper obesse de natura illius morbi in tempore in quo merito temporis non v3 somnus obesse nō

pendens ex indebito regimine vel causa extrīnseca occurrente est mortale signum. Ista conclusio patet de mente y. Et qz si solentia iuuare suo tempore non iuuerit est mala r mortalis significatio. r per rationes commentū r alias que in questione sequenti tanguntur. Et per hec respondetur ad argumenta facta in oppositum. Ad primū patet quia dico tunc nocumentum factum ex somno signum esse mortale. cum est inconueniens administratio regiminis: modo si indebite somnus administraretur non est conueniens administratio.

Ad secundum patet. Respondeo p primam cōclusionem huius articuli. Ad tertium concessio antecedente pro possibili non tamen necessario illud tale nocumentum est magnum r perseverans de quo hic est sermo. Ad quartum patet q psequētia non valet ex vltimo dicto in primo articulo.

Ad quintum patet ex prima conclusione secūdi articuli quod probat verum sed non contra cōclusiones dictas quas ypo. intendit r.

Si uero iuuerit. Sic ponitur secunda conclusio afforismi. Et est ista iuuamentum factuz ex somno in morbo non est signum mortale. probatur quia non significat virtutem succumbere. ergo non significat mortem. Circa conclusionem nota primo q non semper iuuante somno in morbo ex hoc possumus pronosticari salutem. Nam existente apostemate duro in epate contingit tñ sōnum multotiens iuuare r tñ infirmus morietur. Et ideo oportet hanc conclusionem intelligere si somnus iuuerit significat morbum esse mortale sed vt dictuz ē q non significat morbū eē mortale. Nota secundo totum afforismuz verificari maxime in morbis materialibus r precipue febribus aut vere interpollatis aut continuis proportionabilibus vt dicam in commento. Nota tertio iuuamenta somni esse remissionem morbi aut accidentium aut virtutis confortationem. vltimo circa totum afforismum collige eius concordiam. 16°. continentis r 25°. eiusdem r 22° quartū.

Ad demonstrat et cetera. Sal. i cōmento facit quatuor primo exponendo vnum vocabulum ponit sententiam generalem afforismi. Secundo narrat duas opiniones circa afforismi materiam. Tertio specialiter declarat mentem ypo. quo ad ambas conclusiones afforismi. Quarto ostēdit primam de opinionibus recitatis repugnare ypo. ibi fa. Redarguimur. ibi tertia. Adulti autē ibi quarta. In fine commentū q somnus noceat. In prima parte. dicit quinque primum est q qz in secunda conclusione dixit iuuerit ideo ypo. facit nos intelligere q in prima per laborem intelligit nocumentum. Dicit secundo q nocumentum accidit ex somno duobus modis: vno modo vniuersaliter quia semper morbo existente in tali tpe sōn⁹ ē apt⁹ nocere. 2° mod⁹ ē spālis. qz accidit in sōno in certo morbi tpe in quo non v3 generaliter somn⁹ obesse merito dīstīnctōis illius temporis.

exemplū primi sicut in principio. et precipue particulari
 Et^m si sicut in declinatione. 3° dicit qd hic p. intelligit
 nocumētū. 2° eueniēs. s. i spālī et rō qz p̄mū nocu
 cumētū nō significat mortē nec nocumētū nōbile
 Sz potius sigatq̄ sō^o mām morbi et t̄p̄z ei^o ad no
 cēdū qd nō ē vehemēs malū. 4° dicit qd calor i tpe
 p̄cipij potissimi petit interiora sil' cū humoribus.
 et p̄cipue in venis exstibus et hoc p̄cipue si febris
 icipiat cū rigore aut frigore aut tremore i exteriō
 ribus. 5° dicit ostēdēdo qd i p̄cipio potissimi somn^o
 dz obesse: qd si isti qd hoc mō paciunt̄ dormiant in
 p̄cipio tūc ista dicta accitūa plōgant. s. frūs tre
 mor et rigor et febris nō puenit ad statū nisi p^o ma
 gnū laborē ifirmi. et si habeāt ifirmi apāta i iterio
 ribus illa crescūt retracti huiōi humorib^o ad locū
 apātis et similiter dolor crescūt. Si vō mali humo
 res fuerint in stō nō digerunt sz augmētant. et iō
 infirmi in tali tpe p̄cipiūt nō dormire vt exteriora
 mēbra habeāt spūz et sanguinē laudabilē sicut ite
 riora. Circa pres no. qd in p̄cipio potissimi inter
 pollate febris mā sp̄gīf sup musculos tocius. et iō
 corde retrahēte spūs et sanguis ad iteriora mouē
 tur et nō tūc isti sz et aliqd de malis humoribus q
 mouent in eodē p̄cipio. et exteriora remanent de
 paupata a calore. Ex hīs p̄z p^o qd istis dormiētī
 bus in p̄cipio frigus extremoz crescūt intēstue
 et extēstue sz rigor et tremor ex sōno nō oz qd intē
 dant. nā qz i somno dūminūf sensus exterior et iō
 mēbra nō p̄cipiētia nocumēta mē nō ita tremūt in
 sōno et iō in rigore multū molestāte damus a prin
 cipio somnifera vt p̄uua quartī verūtā. plōgat vi
 spō mē fm quā ē apta facere corpus rigere. et ad
 hūc sensū dicit gal. hic rigorē plōgari et qz ad stōz
 trahit noua mā. et cū illa q in stō erat p̄iungit. iō
 potius ipedit qz iuuēt digō talis mēz. p̄z g qd i p̄n
 cipio somnus ē aptus facere nocumētū de nā p̄n
 cipli licet p̄tingit qz facere aliquod iuuamētum
 et maius suo nocumēto vt dictū ē in fortissimo ri
 gore. et iō nocumētū sequēs somnuz p̄cipij nō
 hz significare vehemētē malitiā et sic nō signifi
 cat mortē. Redarguimur. in hac parte fa ponit
 opinioēs circa affōi māz. et sūt vne vna dicit qd sō
 nus nunqz nocet sz illud qd nocet ē febris. verbiqz
 aut cā eius q febris minus noceret si euigiliaret i
 firmus. Si g nō excitat ē nocumētū sōnus sz qz si
 excitat. Ecce g qd isti māifeste dicūt somnū nō no
 cere in p̄cipio sz dicunt potius qd auferens som
 nū iuuēt. s. faciet iuuamētū. 2° opinio dicit qd som
 nus nocet sz addūt qd p. hic nō intēdit tūc de nocu
 mēto facto in p̄cipio sz de nocumēto facto i quo
 cunqz tpe fuerit qd eius nocumētū ē signū morta
 le istaz opinioēs reprobatio patebit. qz statiz p̄ba
 tur s̄litas. et in fine p̄mētī ostēdit primā esse cōtra p.
 Adultū at. hec ē tertia pars in qua spālīter cō
 mētāf affōm. Et diuidit in duas. p^o cōmētāf p̄mā
 p̄clusionē eā limittādo et limittatā p̄bādo. 2° fam
 ibi fa. sz si nā. p^o in tres nā p^o ponit qdā p̄ambula
 2° ponit sensū p^o p̄clusionis. 3° p̄bat. ibi fa. In dclī
 natione. ibi tertia. Si. n. solētia iuuat. Dicit p̄rio

q sōnus multū vt iuuare in declinatioe febris et a
 liq̄do multū iuuat in statu et alī iuuat in augmē
 to statui vicino et adde qd ex dictis p̄z qd si noceat i
 augmēto vicino statui eius significatio ad mortē
 nō ē fortis et non multū pessimus arguere ifirmū
 inde morituz. Nota. igit qd t̄p̄oz morbi qdam sūt
 vniuersalia qdā particularia. Hic igit loquitur
 gal. de p̄ricularibus. Nota. 2° qd in augmēto statui
 vicino tā facta ē multa resolutō mē. Et iō qd mor
 bus p̄det a mā acuta pauca p̄tingit qd in augmē
 to plus p̄fert sōnus p̄fortādo virtutē supra residu
 um qz noceat p̄vapoꝝ retractionē p̄cipue cū tūc p
 somnū nō tā facile retrahat mā q tā est in poris et
 valde vicina cuti qz in principio. et tūc mouet p ca
 lorē actualē ad exteriora. Cōiungit g. qd in augmē
 to statui vicino p̄ferat et a fortiori p̄tingit p̄ dictas
 cās qd p̄ferat in statu aliquo. sz tūc plerumqz magis
 in augmēto qz in statu nocet plus qz p̄ferat. Nota
 3°. qd in declinatioe p̄culari tā mā actu putrens ē
 paucificata multū et vapores paucificati et illō qd
 remāsit et trāsmisū ē ad p̄tes et maxime extrema
 les. Ex qbus causis accidit qd licet spūs et sanguis
 retrahat ad interiora in sōno hoc tpe. tūc paucissī
 mum de mā retrahit cū istis. Et illud paucū ē val
 de subtiliatū vt facilliter vincat. Et qz virtus indu
 get refectione p̄p debilitatē acq̄sītā in p̄cedētibus
 t̄p̄ibus. iō sōnus in tali declinatioe ē multū aptus
 p̄ferre et minime obesse merito nē t̄p̄is. Et hoc vlt
 auic. prima quartī cū dicit in declinatioe est valde
 iuuatiuū. s. somnus qd dictum: si ē et dictū ē hic i
 telligat qd absolute merito dispōnis t̄p̄is potissimi
 vt ē talis vel tale t̄p̄s somnus ē aptus p̄ferre aut i
 telligēdū ē qz cū alijs paribus magis ē aptus cō
 ferre in declinatioe qz in alio tpe. Nota. 4° qd si mul
 tis vaporibus intus retractis et humoribus seq̄
 nocumētū magnū nō tūc ē timēdū nisi sz qd illi no
 cere poterint. Et qz dissolutū in die vno multoties
 iō nō multū ē timēdū de morte: Sz si nocumētūz
 accidat qd pauci vapores et humores retrahant si
 mul et cū nāli calore. et sic hoc nocumētū nō p̄p̄
 extrinsecā et incorporalē cām. tūc signat illos esse
 intēstissime malitie. et tūc significat qd residuū mē
 nondū agitātū nō pōt vinci aut oz nocumētū ex
 alia causa accidere verbigratia. quia aliqua mali
 gna materia latet que in somno agitatur et nocet.
 Et hoc iterum est signum valde maluz in augmē
 to igitur statui vicino quia multū vapores et pluri
 mum etiā male materie non multum subtilitate
 retrahuntur. ideo plerumqz accidit nocumētum
 quod non est valde forte scilicet ad significanduz
 mortem cum rationale sit ex illis solum nocumen
 tum accidere. In declinatione. hic limittatur
 conclusio affōrisimi prima. Et intendit qd somnus
 nocens in declinatione merito nocumētū est cer
 tum signum ad mortem. Nota qd per declina
 tionem intelligimus declinationem particularem
 et non vniuersalem et p̄tēpue declinationem pa
 roxisimi declinationis vniuersalis.

nota

Secunda

Veris vtrum nocumentum soni factum
 q in declinatione sit signu mortale. Ad no
 arguit sic. nocumentu factu in principio si
 e signu mortale. sed ipsu e maius nocumeto decli
 nationis alijs paribus. igit nec nocumentu decli
 nationis e signu mortale. maior e gal. supra. minor p
 bas. qz merito tps plus e aptus nocere in principio
 somnus qz in declinatione. g alijs positi parib^o no
 cumentu pncipij e maius. 2° arguit. in qualibet
 declinatione somnus nocet. g cu no qlibet sit mor
 talis seqz q nocumentu somni in declinatione no
 e mortale. Ass^m p3 qz retrahit vapores putridos
 int^o aut m^otos aut paucos. 3° si ceterex maxime eet
 vey pp rone ga. qz si solertia iuuare no iuuerit etc.
 Sz pbo qz hec ro no e ad ppositu. na aut loqmur
 de vera declinatione. tunc nocumentu no e morta
 le signu. qz nuc ptingit in illa mori egru vel de no
 vera: t in tali no solet iuuare sonus nec e de sui ra
 tione q tuuet. g ro gal. no pcludit. Quarto sic t
 suppono qz alijs paribus in eo tpe e nocumentuz
 somni deterius signu in quo minus e aptu seq no
 cumentu ex somno t pariter in eo morbo minus
 malu e signu in quo somnus e merito ne illi^o mor
 bi magis aptus nocere alijs parib^o. hec supp^o p3
 ex mo loqndi gal. q vult qz in principio nocumetu
 somni no e signu notabilis malitie nec mori t in
 augmento statui vicino no e forte signuz ad mor
 te sz bene in declinatione t ppter cam dicta. Sup
 pono 2°. qz in fleatica alijs paribus nocumentu so
 ni e maius qz i colerica quz illa q pendet a multa
 ma magis e aptus somnus obesse qz in illa q pen
 det a modica. Suppo 3° qz nocumentu factu in
 statu febrili no e signu certu ad mortem. fortes fe
 briat febre a multa ma dependete t ponat tunc q
 plato at a ma in duplo pauciori t sint ambo in fi
 ne status. Et arguo sic nocumentu in plone som
 ni e signu deterius qz nocumentu somni in forte
 qz in suo morbo minus e aptus nocere vel ex so
 no seq nocumentu. Sit g in duplo deterius. Et ar
 guo sic no in duplo deterius signu esset nocumen
 tum factum ex somno immediate post in forte qz
 nuc. g in mediate post hoc no esset ita malu signu
 nocumeti somni in for. sicut e nunc in platone sed
 nuc in platone no e signu mortale. sz imediate p^o
 hoc erat nocumetu in declinatione. g no oe tale no
 cumentu e signu mortale. Et hoc argumentu pot
 formari qualitercuqz 2° glosef dsmo vniuersalis
 ponat. In oppo^m e gal. in pmeto p dubio no du
 plice esse declinatione vniuersale t particularem.

Nota 2° vniuersalium declinationu qdam esse
 veram: quadam no vera. vera declinatio e manifesta
 morbi remissio respectu pexntis ptis corntis cuz
 vo dominio virtutis supra morbu t caz eius si caz
 habuit. No vera at e manifesta morbi remissio si
 tu cu vero dominio virtutis etc. Sz cu aptitudie
 ad deterioratione. No. 3° talis nocumentoz que
 da ee magna t pseueras queda no. Nota 5° qz
 morboz in qbusda sp e aptus sonus obesse: in qb^o
 da no: pria supp^o sonus deducta ca extrinseca no

cet notabili nocumeto aut qz mala ma. t malifui
 p ipz interi^o retrahunt aut qz ipsi sps t saquis si
 mala qualitate infecti. aut qz interius latet ma ver
 bemet malignitat q a calore aduentete i sono no
 patit taqz a nali sz vt pternam aut ppter corpis
 nimia vacuitate. 2° suppono in declinatione pticu
 lari merito ei^o no multa ma retrahit p sonu. p3 qz
 no e multa ma. 3° suppono. hic loqz d sono q ad
 misrat puenieter rone aliaz rez no naliu t cu q^o
 ma no p iungit alia dispo facies aliu morbu qz illu
 in cuius declinatione sum^o: vel ca extrinseca multa i
 pedietua. Certu e. n. qz in declinatione vnius por.
 stat subtrare aliu portismu t merito illius poterit
 sonus in declinatione obesse sz de tali no loqz hic
 nec de alijs. alio^o nuc dicto ptingetibus. Prima
 2° no oe nocumetu factu i declinatione e signu mor
 tale. p3 qz factu i principio pticulari portismi decli
 nationis vlis no e signu mort silt factu in morbo i q^o
 nali^o dz obee. silt vbi cu declinatione alia ca alteri^o
 morbi p iungat. 2° 2° oe nocumetu magnu t p
 seueras factu in sono in declinatione pticulari vlis
 declinationis morbi malis no p iuncti cu alio mor
 bo t no merito alicui^o ce pmitiue e signu mortale
 Ita vult gal. in pmeto. t pbat suis ratiobus. qz
 in declinatione p sonu fortificat virtus t no multa
 ma retrahit. g merito hui^o sonus deberet iuuare g
 si nocet signat p iungi aliqz cam vehementi malitie
 qb mortē faciet. Confirmat si sonus noceret. aut g
 mo dicto i suppone. 3° nocet aut g e pp retractone
 humoz vel vapo. t tunc in declinatione pauca pot
 fieri. p3 qz no fiet notabile nocumetu pseueras ni
 si illi sumi pauci sint vehementi malitie t ma et ex q
 sicut sit eode. t p pns significat mors. Preterea
 si illos paucos calor fortificat vincei no pot quo
 poterit multos t no fortificato calore vincere cer
 te nullo. t sic necessario succubet aut ma latēs ma
 ligna agitat pp quod accidet nocumetu. Et seqz
 qz si e talis necessario virtus succubet. 3° ca ee si
 posset cu debita soni administratiōe re^o rez aliaz si
 naliu q supponit. Tu tn hic cogita vtz p sonu i sa
 nitate factu posset aliqua ma excitari ad febre no
 mortale facieda t si sic qf no in declinatione. Sed
 dic vt sil d pseuerate pseueratiōe vli: vel q 2° e ve
 ra vt in pluribus. 3°. 2° aliqd nocumetu factu in
 sono icerto statu e signu mortale. p3 p vltimu ar^m
 ate opp^m. Ad alia argumeta pncipalia. Ad p^m
 negat pha t pcedit nocumetu in principio factu ee
 deterius signu. imo min^o malu. Ad 2^m p3 talia
 nocumeta no ee magna. Ad 3^m d qz e vey de de
 clinatione pticulari ta vere declinationis vlis qz no
 vere. t d qz in vera declinatione contigit mori licet
 no ex ipo morbo cui^o e declinatio vera. t hoc signi
 ficat nocumentu factu ex sono. Itē in pticulari de
 clinatione vlis declinationis no vere: no dz tn sonus
 obesse ex na declinationis pticularis: t io significa
 tur malum. Ad quartum responsum est per co
 clusionem quartam. Laue tn si respondes ne vni
 uersalem ponas conclusionem vt certius loqua
 ris sed dicas vt plurimum.

Si. n. solentia. Hic pbat pclusionem suam qd nocumētum somni i declinatione ē signū mortis Et diuidit in tres partes fm tres rationes. ibi 2^a Si. n. calor. ibi 3^a Si g calor iste. pzia in duas. qm primo facit quod dictum ē. fo narrat nocumenta cōiter ex somno ptingentia. ibi fa. Nocumentum somni. In prima innuit hāc rationē. Si solentia iuuare non iuuerint in tpe in quo solet iuuare. significatio est mala et mortalis. sz somnus solet iuuare et p̄cipue in declinatōe vt dictū ē g. si nocet tūc significat^o erit mala. Nocumentū. narrat nocumēta sōni cōiter in febre ptingentia vel p̄na et sūt p̄traria iuuamētū vt si augeat febrē et augmen- tat dolorē apātis: aut irrationabiliter loquat in sōno et postq̄ excitatus ē aliq̄ diu in eadē varietate permāeat aut surgat stupidus aut cū magna vari- etate vel grauitate. Et si notas plurima istoz sunt ex nocumēto factō in cerebro et q̄ ista patit̄ accidit ei ex chimoz pessimitate. Si. n. calor. 2^a ratio illa ē significatio mortalis q̄ significat calorē non posse dominari humoribus malis et hoc significat nocumētuz somni in declinatōe. ḡ maior ē clara: et minor pbat. qz si calor nālis i corpe ē fortior chi- mis tūc in somno et p̄cipue in declinatōe. qm non multi malū sumi retrahunt aut humores calor eol vinceret et nō accideret nocumētuz. si at̄ econtra. tunc chimi dominant calorē in visceribus. et sic se- q̄ mors. Ratio at̄ q̄ in somno dz calor vincere ē qz in tpe vigiliāz calefiunt exteriora et in frigidā- tur in somno vt dicit y. in hoc plurimis phis p̄cori Et iō tpe somni calor p̄fortat et si ē fortior chimi- eos vincet. somnus at̄ et vigilia faciūt coadunatio- nem calorē nālis aut intus: aut extra. Et no. qd dicit faciūt nō qd flāt ex tali coadunatione. Si ḡ calor. 3^a ratio ē illud quod significat virtutē qm ē fortificata nō posse vincere mām qm ē pauca: signi- ficat qd calor nunq̄ poterit mām vincere. sz hoc si- gnificat nocumētuz somni in declinatōe. ḡ et c. mi- nor p̄ qz calor. tūc i interioribus ē p̄fortatus et mā ē pauca. dixi hic stricte: qz in questōe dictū ē satis. Sz si nā. nūc p̄metat̄ secundā pclusionē dicēs qd si nā dominat̄ in declinatōe humoribus signū ē bonū nō tñ necessario significat salutē qz posset infirmus ex alia cā periclitari vt si esset apostema duz in epate vel alio interiori membro nobili. Et iō p̄ intelligat qd si sōnus iuuat nō ē signū morta- le. nō tñ qd sit oīo signū salut. Ad si sōnus. nūc etozitate y. iprobat primā op̄inōnē suprapositā di- cēs qd y. in libro epidēmiāz dixit qd sōn^o nocet et p̄z.

Bi ergo desipientiam

Iste afforsimus duas p̄tinet pclusiones 2ª ibi. Ubi vero. pclusio prima est ista sō- nus sedans desipiētā ē bonus vel sedato desipiē- tē a somno ē bona. pbat qz talis sedati significat victoriā virtutis supra nām morbi. ḡ ass^m patebit statim. Ubi vero. 2^a p̄ desipiētā phis somnuz ē signum malū. pbat. qz ē nocumentū. sed tale est signū malum ex precedente affō. ḡ. Circa afforsif

mum nota virtutes interiores primo in cerebri ve- triculis vigere. et maxime nocumētum accidit in il- larum virtutum operatione ex lestone cerebri aut p- vapores aut humores malos cerebri stimulantes

Nota fo qd ex comuni modo loquendi. sapien- tia dicitur de virtute recte operādi per istas interi- ores virtutes. vnde illos qui sunt bone imaginati- ue et estimationis dicimus sapientes. Tertio nō qd in illarum virtutum operatōibus tripliciter cō- tingit nocumentam. aut enim auferuntur et tūc di- citur dispositio illa amentia aut corrupūtur et vi- citur illa alienatio aut diminuuntur. et dicitur illa stoliditas: desipientia autē dicitur de quolibet ta- li nocumento et precipue de corruptione vt com- mentator videtur in commento exponere. Nota quarto qd cum humores nō sint valde multi et nō valde maligni calor retractus interiorius potest illos digerere et dissolue et hoc modo si prius erant cā- lesionis operationis virtutū interiorū remouetur illa lesio. Et ita somnus potest sedare desipientiā sed cum vapores sunt vbeementer mali et in som- no retrahantur ad cerebri stat post somnum ho- minem merito precedentis somni esse desipientem

Ex quo patet somnum aliquādo prestare et fa- cere desipientiā qm̄ vō auferre et ē vey p accūs et p̄z nunc causa verificans vtrāq̄ pclusionē affō.

Hic afforsimus.

Gal. primo cōiungit hūc afforsimum cum precedenti. Scdo eum commē- tatur. ibi 2^a. Intendit autem. prima patet. naz illo modo hic afforsimus esset correlarium precedenti Intendit. dicit hic intentōnez esse ypo. qd si som- nus mitiget dolorē aut minuat febrē. aut apo- stema ē bonus et ita de remotōe alioz nocumētoz Sed cum omnia ista intellexit nominauit pericu- losius inter ea et est desipientia quā posuit pro exē- plo vt per eam de aliis nocumentis intelligerem^o

Circa partem nota qd non vult gal. quālibet de- sipientiam qualibet febre vel apostemate esse dete- riorē qz hoc est manifestuz flm. Sed qd desipien- tia in genere suo est deterior apostemate qz pluri- es repit apostema modici piculi q̄ desipiētia mo- dici piculi et hoc^o solue dubiū h moueri solitū et c.

Somnus et uigilia.

afforsimi est ista tam somnus q̄ vigilia mediocritatē et conuenientez mensuraz excedens est malum. probatur vtrunq̄ istozum ex- cedens conuenientem mensurā. nocet et significat malam dispositionem. igitur vtrūq̄ istozuz est ma- lum. et per viam cause et per viam signi. patet con- sequentia. et assumptum totum declarabitur in no- tatis. Circa afforsimuz nota primo. qd retractio spirituum in somno et quies sunt causa in frigidā- tionis exteriorum et interiorum. vt ostendit super tertio tegnī. Sunt etiam causa retentionis superfluitatum prime et secunde digestionis que expelluntur precedente sensationem intestinoruz et colli vesice quarum retentio ē causa multorum

nocumētoꝝ. Et ex isto patet q̄ somnus mediocri-
tatem excedens est malum: vigilia vero multum
dissoluendo ⁊ spiritus ad exteriora expellēdo ē cā
dissolutionis ⁊ male digestionis. ⁊ iō ē cā mala.
No. 3.º somnū longiorē debito fieri plerūq; ex fri-
tate cerebri aut p̄sentia humorū vel vaporis grossi
alterāt cerebri plus debito. Vigilia aut plerūq; si est
nimia fit a calitate vel humore mordicāte nisi a cā
p̄mittua sicut accūs aie aut dolore aut alia tali de-
pendeat ⁊ q; effectus significāt supra suas cās. iō
tā somnus q̄ vigilia vltra modū facta significant
malū. No. 4.º q; in sōno p̄sideramus q̄tūtatē q̄ ē
lōgitudō: aut breuitas. 1.º q; qualitatez q̄ est p̄fundi-
tas aut leuitas. 2.º t̄ps vt q; in die vel in nocte. 3.º
accūs ipsuz p̄na. ⁊ pariter i vigilia: hoc at solū ex
q̄tūtatē docet p̄ significare. No. 4.º q; cā lōgi sō-
ni aut ē fritas ip̄ressa in cerebro fori ⁊ dū stās an-
q̄ vel remoueri possit vel multā faciēs retentionē
⁊ nō remittere permittens ad mēbra debitā spū-
um q̄tūtatēz p̄ sensa aut motu. aut est multa eua-
poratio opilās viā inter cerebri ⁊ mēbra grossa dis-
solutioni resistens aut p̄tinuatio euaporationis. cā
at sōni p̄fundi est idēz q̄ cā difficilis excitationis
iste at sūt aut fortitudo qualitatē ip̄resse in cerebri
merito cuius retrahit spūs aut multa resolutio p̄-
pter quā cerebri fortissimā facit retractionem aut
p̄tūtia multū grossi vaporis opilāt ⁊ humorū etriaz
strictura. Ex qbus p̄z q̄ plerūq; p̄iungunt inui-
cez longus sōnus ⁊ p̄fundus. s; tñ alii p̄tigit vnū
ab alio absolui. Nā vt hētur a serapiōe in simpli-
cibus ca.º de mādrogoza q; est mādragoza q̄daz q̄
facit somnū triū horaz ⁊ valde p̄fundū ita vt inci-
dat mēbz sine sensu egri Somnus ḡ ille non ē lō-
gus s; p̄fundus s; cā in hoc ē. q; sum.º aut vapor
a mādragoza illa cleuatus: ē impmēs fortē calita-
tez in cerebri: s; q; ē subtilis cito dissoluit ⁊ eo dis-
soluto qualitas mala a cerebro facile ⁊ cito remo-
uet. 5.º nō. q; p̄tigit in aliquo somno esse debito
lōgiorē ⁊ sūt vigilia vt si q̄vna die integrā dormi-
ret. deinde vna die vigilaret tūc. n. vterq; esset lon-
gior debito. q; tñ plerūq; sōno lōgo existēte fit bre-
uis vigilia ⁊ ecōtra. ideo nō fuit necesse q; ex par-
uitate istoz doceret p̄ significare q; includit in po-
sitis. Ultimo nota q; somnum aut vigiliam esse
faciaz magis modo potest dupliciter intelligi. vno
do q; excedant mensuraz debitam temperato cor-
pori ⁊ hoc modo nō semper sunt malū excedentes
in via cause. p̄z q; somnus longus post medicinaz
restituit hominem virtuti sue vt prima tertij ca.º de
subeth ⁊ vigilia multa in cataractis ⁊ humidis ⁊ si-
milibus. fo modo dicit facta magis modo. q; lōgi-
or q; conuenit ei in quo est. Et hoc modo intelli-
gatur afforissimus ex qbus p̄z q; aliqs somnus exce-
dens quantitātē debitā modo primo est bonus s; s;
non modo fo. Seq̄ fo q; idem est cā mala ⁊ si-
gnum malum. Seq̄ 3.º. q; aliquis somnus ⁊ ali-
qua vigilia est res p̄ternaturam q; est cā morbi
⁊ si arguit vt supra precedente affō primo. p̄z non
esse inconueniens aliquam rez naturalem esse nō

naturalem ⁊ p̄ternaturaz vt ostendit supra ⁊ ple-
nius tertio tegni ⁊c.

Alidam medici. Sal. in commē-
to facit tria prio-
ponit duas opiniones. vnam improbando circa
hāc materiam de longitudine somni ⁊ vigilię. 2.º
verificat afforissimum. 3.º ponit vnaz aliā opinionē
fa ibi. Luz igit morboꝝ. 3.º ibi. Sicut aūt. dicit prio-
q; quidā medici putant nimis longas vigiliās cē
malas. S; non ita putauerūt de somno: q; eis vi-
detur nullū posse esse longū somnū. Dicit fo quo
ad primā partem. q; qdā alij sunt q; dicūt somnuz
longuz eē stuporē. Dicit 3.º q; isti si errauerunt cū
nunq; p̄suetudo fuerit vocare stuporem somnum
longū. Hic ḡ nō. q; hoc nomen stupor sumit du-
pliciter q; n. significat egritudinem organi tact.
per quā accidit nocumētū puta diminutio aut ab-
latio in sensu tactuali. Et hoc dicit fa tertij ca.º de
stupore ⁊ de illo non intelligebāt medici q; nimis
stultum fuisset. fo modo sumit stupor p̄ quadā du-
ritie sentiendū per oēs sēsus que vocatur cathala-
sia in commento siue p̄gelatio ⁊ ista conseq̄ nimī-
am cerebri frigiditatem cum siccitate merito cuius
etiam postq; sunt vigiles dure sentiunt ⁊ dure au-
diunt ⁊ dure mouent ⁊ de ista loquunt illi medici
⁊ gal. Hic nō. tertio q; vera ratio huius stuporis
est esse malam complexionēz frigidam. ⁊ siccā ce-
rebri. p̄pter quā membra a cerebro nō perfecte re-
cipere possunt sentiendū virtutem. Et dicit a somno
q; in sōno est retractio spūm a membris exterior-
ibus quos non oz in ista retrahit: imo esto quod
excitentur ⁊ exterius mittantur tñ p̄pter spiritū
in debitam complexionem vel paucam quantita-
tem non sufficiunt mēbra debite sentire Et ex istis
volo satisfactum esse dubio vtrum longus somnus
sit stupor. nam non habeo p̄ inconuenienti q; res
que est somnus longus sit stupor hoc modo. Stat
n. istam cerebri complexionem merito cuius est in-
potens ad percipiendū ēt p̄iungi retractioni spū-
um ad cerebrum propter quaz illa membra priuā-
tur ab exitu in opationes mō dicto ⁊ tunc erit som-
nus. Stat at alii stuporem illū nō esse somnum ⁊
esse longū somnum q; non est stupor ⁊ hoc sufficit
gal. q; ratio vnus nō sit rō alterius. s. stupor ⁊ sō-
ni longi. Cum ḡ. Hic cōmentatur afforissimū p̄
causam ⁊ primo de somno. fo de vigilia. ibi fa. ecō-
tra vigilię. dicit primo q; q̄uis fuerit sine stupo-
re somnus excedens modū in quantitate tamen
dicetur somnus longus cognoscitur autez esse stu-
porē post euigilationem. nam stupor etiam in vi-
gilia impedit sensum vt dixi sumpto stupore modo
dicto. Dicit secundo quo ad hanc partem: q; som-
num longum facit primū sēsus frigiditas. idest ce-
rebri quod est organum primū sēsus ad mentem
gal. Dicit tertio q; si talis frigiditas nō sit valde
fortis ⁊ coniungatur humiditati facit litargiam.
i. obliōnē ⁊ apostēa posterioris p̄ cerebri flēaticū
vbi at sit multa ⁊ p̄iugat siccitati facit cathalasiaz
i. p̄gelationē quā ego ante paulo dixi eē stuporem